
STENOGRAFISCHE NOTULEN VAN DE PROVINCIERAAD VAN ANTWERPEN

VERGADERING VAN

10 DECEMBER 2019

PROVINCIERAAD VAN ANTWERPEN

VERGADERING VAN 10 DECEMBER 2019

De vergadering wordt geopend te 14.00 uur.

Mevrouw de Gouverneur en de heer Provinciegriffier zijn aanwezig.

Tekenden de aanwezigheidslijst:

De heer	ANCIAUX Koen
Mevrouw	BAKELANTS Ann
De heer	BELLENS Peter
De heer	CALUWÉ Ludwig
De heer	CLAESSEN Jan
Mevrouw	COLSON Mireille
Mevrouw	COTTENIE Christ'I
Mevrouw	CUYLAERTS Nathalie
De heer	DANEELS Tobias
De heer	DE HAES Jan
De heer	DE QUICK Erik
De heer	DE WINTER Stefan
De heer	DILLEN Koen
Mevrouw	FRANÇOIS Catherine
De heer	GEYSEN Kris
De heer	GYS Seppe
Mevrouw	HELSEN Katleen
Mevrouw	JACQUES Ilse
Mevrouw	LAUWERS Linda
De heer	LEMMENS Luk
De heer	PALINCKX Koen
Mevrouw	RABAU Rina
De heer	SCHOOFS Louis
De heer	SOHIER Rudy
Mevrouw	STEVENS Lili
Mevrouw	TALHAOUI Fauzaya
De heer	VALKENIERS Bruno
Mevrouw	VAN DIENDEREN Ilse
Mevrouw	VAN HAUTEGHEM Marleen
Mevrouw	VAN OLMEN Mien
De heer	VANDENDRIESSCHE Diederik
Mevrouw	VERHAERT Inga
De heer	VERHA EVEN Eddy
Mevrouw	VAN GORP Valery
Mevrouw	VRANCKEN Isabelle
Mevrouw	WECKHUYSEN Wendy

Verontschuldigd: /

De raad is bijeen in openbare vergadering.

OPENBARE VERGADERING

VOORZITTER.- Allemaal van harte welkom op deze provincieraad.

Vooreerst wil ik ons medeleven betuigen bij het overlijden van de moeder van Bruno Valkeniers, die morgen niet aanwezig zal zijn, maar vandaag en donderdag er toch graag bij zal zijn.

We starten met de toelichting van gedeputeerde Lemmens.

Ik wil ook nog vragen dat iedereen zich een klein beetje aan de tijd wil houden die afgesproken is, zodat we niet teveel uitlopen. Anders kan het donderdag heel laat worden.

Gedeputeerde Lemmens, aan u het woord.

De heer LEMMENS, gedeputeerde.- Mijnheer de voorzitter, collega's,

Een jaar geleden mochten wij aan jullie ons bestuursakkoord voorstellen. Wij schetsen toen een ambitieuze visie, wat het startschot was van de vertaling van het akkoord in een nieuwe meerjarenplanning. De uitgesproken keuzes, die terug te vinden zijn in het bestuursakkoord, kan men ook lezen in de meerjarenplanning. De uitgesproken ambities zijn niet verzand, maar staan nu in tastbare cijfers op papier. Waarvoor dank aan mijn collega's gedeputeerden, de griffier, de financieel beheerder, en onze medewerkers, voor de vruchtbare samenwerking. Waar we op het einde van de vorige legislatuur de afslanking van de provincies hebben aangegrepen als een kans om het verschil te maken, zo zetten we deze legislatuur nog ambitieuzer in op een transitie naar een performante overheid.

Een overheid die zelf projecten opzet, maar evengoed op vraag van de lokale overheden dienstbaar de pen mee vasthoudt om lokale plannen mee uit te schrijven. Plannen voor uitdagingen die we trouwens het best gezamenlijk in partnerschap aanpakken met het oog op een efficiënte inzet van onze middelen.

Als bestuur hebben we immers voluit gekozen voor duurzaamheid, waarbij onze gemaakte keuzes en genomen beslissingen geen beperkingen, maar kansen voor de toekomst creëren, omdat we de juiste instrumenten op de juiste manier, met de lange termijndoelstelling willen inzetten. In het meerjarenplan wordt deze waarde duurzaamheid gedragen door de SDG's. De duurzame ontwikkelingsdoelstellingen zijn voor ons meer dan labels. We willen hen incorporeren in ons provinciaal beleidskader, en ook in onze doelstellingenboom. Daartoe zijn we een samenwerking aangegaan met de academische wereld, met name de Universiteit Antwerpen, het AMS, maar ook CIFAL. Op deze manier willen we holle slogans over SDG's overstijgen, en overgaan tot de ontwikkeling van transfersale instrumenten waarmee we de werkelijke impact van acties en projecten kunnen meten. Vervolgens willen we deze methodologie delen met de lokale besturen zodat we gericht een gezamenlijk beleid rond diverse uitdagingen kunnen formuleren en ook opvolgen. Want tal van uitdagingen stoppen niet aan de gemeentegrenzen, maar vereisen een samenwerking over de grenzen heen. Meer nog, de aanpak stopt ook niet binnen de muren van één

provinciedepartement, maar vereist een transversale aanpak via de SDG's, waarbij ruimte, mobiliteit en leefmilieu elkaar aanvullen en versterken.

De ecologische transitie die we willen verwezenlijken is daar een goed voorbeeld van. De reductie van de milieu-impact, veroorzaakt door de toenemende verstedelijking, loopt bijvoorbeeld als een rode draad door ons ruimte- en leefmilieubeleid, waarbij de vrijwaring van open ruimte kwalitatief ruimtegebruik en groenblauwe dooradering kernwoorden zijn. Daarom gaan we voluit voor deze ecologische transitie waarbij we 2 focuspunten onderscheiden:

1. het ecologisch herstel van de riviervalleien,
2. het herstel van het functioneel ecologisch netwerk.

Daarbij streven we naar een beter waterbeleid waarbij ofwel water langer moet vastgehouden worden, ofwel met overstromingsgebieden een teveel moet weggeleid worden.

Door bosaanplant en herstel van vengebieden willen we CO₂ capteren en de biodiversiteit herstellen, maar ook een functioneel ecologisch netwerk in zowel de bebouwde als open ruimte uitrollen, waarbij landschappelijk waardevolle gebieden tot een coherent geheel met elkaar worden verbonden.

We streven naar een veerkrachtige ruimte die bestand is tegen de klimaatveranderingen, maar ook democratische en technologische evoluties. Deze aanpak verankeren we ook in ons beleidsplan ruimte, en zo komen we tot de 2de transitie die we deze legislatuur willen doorzetten. De ruimtelijke transitie die nodig is om grote maatschappelijke uitdagingen, zoals de steeds meer schaarse ruimte, het teveel aan verkeer, spanningen tussen diverse sectoren, enz., aan te pakken. We gaan hierbij uit van de vier principes: veerkracht, eigenheid, nabijheid en bereikbaarheid, en zuinig ruimtegebruik.

De komende legislatuur zullen we uit deze abstracte visie, op basis van de zeven strategieën concrete acties ontwikkelen, om op deze manier handvatten aan te reiken voor vraagstukken die de lokale besturen bezighouden. Het gaat hier bijvoorbeeld over de gewenste plek van nieuwe technologieën zoals energie uit wind, uit water, zon of restwarmte die een belangrijke ruimte-impact hebben. Als provincie willen we deze groene energie op de juiste plek stimuleren waarbij we streven naar bundeling. Maar we willen ook mee nadenken over de verschillende beheerders van de open ruimte zoals industrie, recreatie, wonen, waar ook natuur en landbouw de ruimte krijgen om zich gelijkwaardig te ontwikkelen, elkaar zelfs kunnen versterken zonder verder in de open ruimte te snijden.

Zo zal het departement Landbouw, in het kader van de intensieve veeteelt, met zes pilootgemeenten een ruimtelijk kader hierrond ontwikkelen. Ook een plattelands- en streekbeleid zal vanuit de strategie 'levende kernen' onderzoeken hoe we onze kernen kunnen versterken.

De dienst Economie zet verder in op het detailhandelbeleid met als doel om de economische kernen te versterken, maar ook de mobiliteit langs de baanwinkels te verbeteren.

Op vlak van mobiliteit gaan we immers voluit voor de 'modal shift', waarbij de auto voor functionele verplaatsingen zoals woon-werkverkeer, boodschappen, enz., meer moet

plaatsmaken voor andere transmodi zoals de fiets. Meer dan ooit investeren we in fietspaden en fietsostrades waarbij we het budget à rato van 1 miljoen per jaar verhogen naar een jaarbudget van 9 miljoen in 2025, en we voor de gemeenten fietsinfrastructuursubsidies van maar liefst 37 miljoen voorzien. We zullen hun ook ondersteunen via verkeersveilige gemeenten met bijzondere aandacht voor de scholen.

Dit brengt mij tot nog een punt, de versterking van het onderwijs. Niettegenstaande de dagdagelijkse motivatie van duizenden leerkrachten stellen we vast dat ons onderwijs nood heeft aan zuurstof. In afstemming op de noden van de arbeidsmarkt zullen wij ons meer dan ooit engageren om door de organisatie van hoogstaand technisch en beroepsonderwijs onze jongeren, maar ook volwassenen kansen te geven. Kansen om samen met onze ondernemers te werken aan een regio en provincie die zich landelijk, maar ook internationaal op de kaart weet te zetten, om te werken aan een samenleving waarin we talenten ontwikkelen die een economische groei helpen realiseren, en ook op tal van andere vlakken een bijdrage leveren aan een gezondere en groenere provincie.

Het provinciehuis waar we ons vandaag in bevinden is een mooi voorbeeld van hoe een samenwerking tussen diverse talenten heeft geleid tot een mooi en werknemersvriendelijk gebouw dat bovendien, wat betreft implementatie van groenbouwtechnologieën, zelfs op Europees niveau zich weet te profileren, en trouwens de toon zal zetten voor heel ons patrimoniumbeheer.

Laat mij in deze geest afsluiten. Innovatie, kennis, samenwerking en transitie, daar willen wij deze legislatuur vol op inzetten.

Ik dank u, en geef graag het woord aan collega Ludwig Caluwé.

Applaus

VOORZITTER.- Dank u wel, gedeputeerde Lemmens.

En, fantastisch, onze eerste spreker is binnen de tijd gebleven. Dus we nemen hier een voorbeeld aan.

De heer Caluwé heeft het woord.

De heer CALUWÉ, gedeputeerde.- Mijnheer de voorzitter, collega's,

Ik ga proberen hetzelfde te doen. Ik neem aan dat dit wel zou moeten lukken, vermits ik niets anders ga vertellen dan hetgeen ik ook al gezegd bij de Verenigde Raadscommissies, want onze meerjarenbegroting is sindsdien niet gewijzigd.

U weet dat wij bij het opstellen van de meerjarenbegroting een ambitieus bestuursakkoord hadden opgesteld. Heel de vraag was om dat om te zetten naar "Put your money is where your mouth is", in financiële middelen om daar beleid mee te voeren, in een context die niet eenvoudig is. Wij hebben een legislatuur meegemaakt waar wij vrij grote saneringen hebben moeten ondergaan, waar het provinciefonds is weggevallen, waar bevoegdheden

naar Vlaanderen zijn gegaan met ook iets meer middelen dan datgene wat overging. Daar dragen we nog een aantal resultaten van, in die zin dat wij geen compensatie meer krijgen voor materieel en outillering. Voor nieuwe investeringen wordt er geen onroerende voorheffing geheven, dus ook geen opcentiemen op de onroerende voorheffing. In het verleden werden we daarvoor gecompenseerd, maar dat is dus niet meer het geval. Dat betekent de facto dat onze belangrijkste inkomstenbron, de opcentiemen op de onroerende voorheffing, die goed is voor 2/3^e van de inkomsten, niet meer stijgt volgens de index, en minder toeneemt in opbrengsten dan de index, terwijl de belastbare basis wel toeneemt met de index. Dat betekent dat wij elk jaar een procent relatief minder moeten inschrijven. Binnen die context moesten wij ageren. Nadat we de meerjarenbegroting opgesteld hadden was er even de hoop, toen we de onderhandelingen bezig waren voor het Vlaamse regeerakkoord en na de definitieve resultaten van het Vlaamse regeerakkoord, dat we wat soelaas zouden krijgen, en wij een bijdrage zouden krijgen in onze uitgaven voor de pensioenen, de responsabiliseringsbijdrage die volgens het regeerakkoord voor de lokale besturen voor de helft door Vlaanderen wordt overgenomen. Alleen bleken wij als provincie geen lokaal bestuur te zijn wat dat betreft.

Mocht dat wel het geval geweest zijn - voor de aardigheid hebben we dat toch eens berekend - hadden we 30 miljoen extra gehad om om te zetten naar investeringen.

Binnen die context hebben wij dan toch de meerjarenbegroting opgesteld. Hoe hebben wij dat opgelost? Wij hebben dat niet gedaan via bijkomende belastingontvangsten. Onze gewone provinciebelasting wordt enkel geïndexeerd zoals dat voorzien is, en de opcentiemen op de onroerende voorheffing hebben wij dus ingeschreven rekening houdend met dat verlies.

Wij hebben wel een paar andere ontvangsten. We gaan een aantal verkopen doen, en we hebben de inkomsten uit de streekfondsen, de uitgestelde inkomsten uit de uittreding uit de intercommunales. Dan hebben wij wel een aantal besparingen moeten doorvoeren. We zijn heel scherp geweest bij het opstellen van de begroting. Voor dingen waarvan we merkten dat die in het verleden de facto toch niet uitgegeven werden is de begroting op dat vlak nu scherper bijgesteld. Communicatie wordt drastisch verminderd. We besparen door niet meer door te gaan met Inovant en het PVI, plus dat wij het nieuwe beleid, zoals wij dat vooropgesteld hebben in het bestuursakkoord, wat geleidelijker laten aangroeien dan we oorspronkelijk dachten om te kunnen doen. Verder kunnen we, door het feit dat er in personeelskosten geen indexsprong moet gebeuren, daar toch een stukje terugnemen. Voor werkingskosten doen wij 6 jaar geen indexverhoging, wat zal betekenen dat onze diensten permanent zullen moeten kijken hoe zij hun middelen uitgeven, en voor elke uitgave twee keer zullen moeten nadenken of het wel zinvol en nuttig is. Voor de subsidies zit er geen index, tenzij het gaat om subsidies die gaan naar organisaties die personeel tewerkstellen. Wij zijn ook relatief temperend moeten zijn in onze onroerende investeringen. En, zoals gezegd, het nieuwe beleid laten we geleidelijk groeien, het dorpenbeleid, stukken toerisme, het arbeidsmarktbeleid en de gebiedsgericht werking. Je ziet omgezet de evolutie van onze exploitatie-uitgaven. Je ziet de knip die er is gebeurd. Bij de overdracht van de middelen met betrekking tot de persoonsgebonden aangelegenheden stemt dit vooral overeen. En je ziet dus, in overeenkomst met onze inkomsten, de geleidelijke toename van de uitgaven.

Bij de ontvangsten voor het meerjarenplan vormt de onroerende voorheffing onze belangrijkste inkomstenbron.

Bij de verdeling van de uitgaven van het meerjarenplan ziet u het evenwicht waar we strikt genomen op het einde van de legislatuur onze autofinancieringsmarge positief moeten hebben. Maar we hebben er toch voor gekozen om die al in 2021 positief te hebben. Het bedrag voor 2020 is een heel specifiek bedrag, omdat wij ons pensioenfonds, dat oorspronkelijk buiten de provincie stond, op het einde van de vorige legislatuur op vraag van het Rekenhof en Vlaanderen hebben geïncorporeerd met de bedoeling om daar vanaf 2020 een OFP van te maken. Het vorige was geen klassiek pensioenfonds. Nu is het een klassiek pensioenfonds. Maar dat betekent dat we daar 1 jaar een exploitatie-uitgave voor doen omdat het apart wordt ondergebracht, en zich niet meer in de entiteit provincie bevindt. Vandaar dat het een eenmalige exploitatie-uitgave is die ervoor zorgt dat we op die min 102 miljoen voor dit jaar uitkomen. Maar het is dus een louter boekhoudkundig gegeven.

Het overzicht van de netto-investeringen per jaar.

Voor de verschillende investeringsgebieden hebben we ook her en der inkomsten. Maar hier is hetgeen de provincie daar netto bijlegt verdeeld over de verschillende domeinen, en je ziet dat over de ganse legislatuur, waarbij de fietspaden er met kop en schouder bovenuit steken.

Dit is opgedeeld de investeringsontvangsten, een aantal verkopen en de streekfondsen, en de belangrijkste investeringsuitgaven voor de komende legislatuur.

Tot daar het overzicht van de meerjarenbegroting, die wij deze dagen aan u voorleggen.

Dank u.

Applaus

VOORZITTER.- *Mevrouw Colson heeft het woord.*

Mevrouw COLSON.- Geachte voorzitter, geachte leden van de deputatie, collega's,

Budgetbesprekingen, een tijd om vooruit te kijken, en ook een tijd voor pittige, maar laat ons hopen, vooral constructieve discussies. Met de meer dan 60 tussenkomsten beloven dit zeker geen saaie raden te worden.

Ik start alvast graag met een woord van dank. Dank aan onze gedeputeerden Lemmens en Caluwé voor hun inleiding vandaag. En ik wou ook graag van harte onze gouverneur bedanken voor haar openingsrede vorige vrijdag. Want ik ga het in mijn speech toch ook weleens ergens hebben over schone lucht, en misschien zelfs over caoutchouc botten. Maar ik wil in eerste instantie vooral onze diensten bedanken, in het bijzonder de griffier voor al het voorbereidende werk. Ook dank aan onze kabinetsmedewerkers uiteraard om tot in het kleinste detail in al die cijfers te gaan graven om zo heel gemotiveerde en doordachte keuzes te kunnen maken voor dit budget.

Net als Vlaanderen besparen we waar het kan om te investeren waar het moet en echt nodig is. Ook als provinciaal bestuur maken we dus met beperkte middelen duidelijke keuzes. Deze legislatuur kiezen we expliciet voor de ondersteuning van de gemeentebesturen, voor het inzetten van onze provinciale expertise voor deze besturen, en waar nodig ook voor onze inwoners. Zo brengen we een positief verhaal met de focus op inhoud. Onze N-VA-inbreng vinden we hier duidelijk in terug. Collega Lemmens haalde het kort al even aan. Vorige week mochten we inderdaad verontrustend nieuws lezen in de kranten. Het Vlaamse onderwijs boert opnieuw achteruit. Onze leerlingen scoren in de nieuwste PISA-studie van de OESO alweer minder goed dan 3 jaar geleden. Reden genoeg om zeker te blijven investeren in ons provinciaal onderwijs. Want in het provinciaal onderwijs beschikken we over uitzonderlijke expertise met kwalitatief hoogstaand technisch en beroepsonderwijs. Een continu proces waar we zullen blijven werken aan verhoging van de kwaliteit. Niet alleen doen we dat door te investeren in didactisch materiaal en ICT, maar ook door te investeren in moderne en duurzame schoolgebouwen. Maar nog het allerbelangrijkste, door te werken aan de verlaging van de planlast van onze leerkrachten, waardoor ze zich kunnen focussen op hun kerntaak: het lesgeven. Met bovendien extra aandacht voor nascholing vormen we gemotiveerde vakmensen met een grondige stielkennis en beroepsfierheid, maar zorgen we bovendien voor een gekwalificeerde uitstroom. Daarom besparen we niet op onderwijs. Jaarlijks zal er zo'n 220.000 EUR extra geïnvesteerd worden. Onder andere door het budget van 330.000 EUR voor fuifbussen te verschuiven naar extra ondersteuning voor onze leerkrachten. Misschien daar wel een perfect voorbeeld van een 'nice to have' en een 'niet to have', om hier de terminologie van gedeputeerde De Haes nog eens voor te gebruiken.

Bovendien hervormen we in het departement Ontwikkelingssamenwerking en Educatie ook het Mondiaal Beleid door meer effectieve steun aan het Zuiden te geven. Daar waar het nodig is, maar ook weer met minder personeel. Ook op het gebied van milieubeleid geven we steun aan het Zuiden. Een significant deel van het budget voorzien we voor bebossingsprojecten met oog voor biodiversiteit en CO₂-opname. Maar het zorgt ineens ook wel voor een economische return voor de lokale bevolking die het gebied zullen beheren. Een project waar we als provincie heel graag onze schouders onder zetten. Want gezonde lucht, propere lucht en droge voeten, is iets waar onze burgers van wakker liggen, en terecht.

Onze milieuaandacht gaat dus in de eerste plaats naar bos en water. De Verenigde Naties hebben dit decennium dan ook uitgeroepen tot 'UN Decade on Ecosystem Restoration'. Waarom? Omdat natuurlijke klimaatoplossingen efficiënt kunnen zijn. CO₂ uit de atmosfeer halen, en tegelijk ecosystemen herstellen en beschermen. Dit vormde ook mee de leidraad voor het bestuursakkoord. De eerste effectieve stappen werden dan ook al gezegd. Ik geef hier graag wat voorbeelden.

Zo werd u in de afgelopen weken net niet gespamd met persberichten over boomplantacties:

1.200 nieuwe bomen in het Vrijbroekpark;

in samenwerking met de bosgroep 11.000 nieuwe bomen voor een nieuw stadsbos in Turnhout;

1.258 nieuwe bomen voor de inwoners van Kapellen, Ranst en Wuustwezel dankzij groepsaankopen van de Regionale Landschappen.

Laat dit dan net die stem in onze mailbox zijn waar we gelukkig mogen van worden, want bebossing blijft een van de beste en haalbaarste klimaatmaatregelen. De vele boomplantacties en maatregelen in het kader van Integraal Waterbeleid getuigen dan ook van het belang dat dit bestuur hecht aan het milieu.

We zetten maximaal in op ecosysteemherstel en duurzaam ruimtegebruik als preventieve aanpak van droogte, maar ook van wateroverlast. Er zal worden gewerkt aan natuurlijke beekvalleien, niet alleen voor waterbuffering, maar ook voor ecologische kwaliteit in recreatief sterke gebieden. En als dienstbaar bestuur ondersteunen we de gemeenten met hemelwater en droogteplannen. We werken dus aan functionele, ecologische netwerken om de risico's van overstromingen en droogte op te vangen zodat die caoutchouc bottekes hopelijk in de kast kunnen blijven.

Onze N-VA-fractie is alleszins tevreden dat we niet per se meer mensen moeten aanwerven, maar wel dat we die middelen heel efficiënt inzetten om meer te gaan verwezenlijken. Het kan voor digitalisering en kennisdeling. Het opzetten van de resultaatgerichte partnerschappen. Het vormen van kostenbewust kaderpersoneel. De juiste, duurzame reflex maken bij keuzes, ook op korte termijn. Investeren is dus de boodschap van dit budget. Die return moet uiteindelijk ten dienste staan van al onze burgers, zoals deze provincie openstaat voor projecten, congressen en omwonenden. Dat hebben we alvast, samen met onze coalitiepartner gerealiseerd.

Ik kijk alvast uit naar het vervolg.

Dank u wel.

Applaus

VOORZITTER.- Mevrouw Weckhuysen heeft het woord.

Mevrouw WECKHUYSEN.- Geachte voorzitter, ondervoorzitter, deputatie, en leden van de raad,

Vooreerst, in goede navolging van mijn collega Colson, een oprecht woord van dank aan de deputatie en hun kabinetten, en voltallige administratie voor de uitgebreide en grondige voorbereidingen aan dit voorstel van meerjarenplan dat aan deze raad wordt voorgelegd.

Onze fractie is tevreden dat dit voorstel van meerjarenplan een weerspiegeling is van ons programma en bestuursakkoord. Vlaanderen heeft de relevantie van de provincie als bestuursniveau erkend. Wij verwachten dat de deputatie en de provincieraad nu alle kansen grijpen om Vlaanderen verder te overtuigen dat de provincie op vele vlakken een rol kan spelen. Helaas stelt Vlaanderen vele financieringsmogelijkheden voor lokale besturen nadrukkelijk niet open voor de provincie waardoor we heel wat inkomsten, zoals de responsabiliseringsbijdrage, mislopen. Het maakt een verschil van 30 miljoen EUR. Met de middelen waarover de provincie wel kan beschikken vinden we dat een evenwichtig voorstel

van meerjarenplan aan de raad voorligt. Zonder dat we daarvoor in het rood moeten gaan, en zonder dat de belastingbetaler daarvoor moet opdraaien, maar door zelf zuinig te zijn en heel bewust gekozen accenten te leggen.

Het is positief dat onze gedeputeerden ruime budgetten voorzien voor een flankerend onderwijs, een arbeidsmarktbeleid en een sterk economisch beleid. Heel terecht doen we zware inspanningen om het aanbod van onderwijs en de vraag van de arbeidsmarkt op elkaar af te stemmen met weldoordachte en op elkaar afgestemde acties. Op zo'n manier dat we van jongs af aan al op zoek willen gaan naar de talenten van onze kinderen, en mensen hun hele loopbaan kansen willen geven om zich te blijven ontwikkelen. Het is daarbij heel belangrijk dat we voor ogen houden dat elk individu uniek is, en dat ieder mens met zijn eigen mogelijkheden en beperkingen een plaats moet krijgen in onze samenleving.

Ruimte om te ondernemen mag je bij dit bestuur letterlijk en figuurlijk nemen. Landbouw blijft een belangrijke economische sector in onze provincie, net als zorg en bouw. Speerpunten waar we onder andere door de snel toenemende vergrijzing de komende jaren heel veel extra werknemers nodig zullen hebben. Maar een verouderde bevolking is niet de enige grote uitdaging waar we voor staan. Vraag maar eens aan onze lokale besturen hoeveel moeite het kost om die kleine dorpen, wijken, gehuchten leefbaar te houden. Een grote uitdaging voor de lokale besturen, maar ook een grote uitdaging voor onze provincie, want de lokale besturen kunnen daarbij alle hulp en ondersteuning gebruiken. Het is treffend, op dit ogenblik is de provincie het enige hogere bestuursniveau dat een actief dorpenbeleid voert. Zonder de provincie worden de dorpen gewoon in de steek gelaten. Voor de eerste keer is het een volwaardige bevoegdheid binnen de deputatie en maakt de provincie in het voorstel van meerjarenplanning bijna 10 miljoen EUR vrij om daarmee aan de slag te gaan.

We doen dit samen met de burgers en transversaal, over de beleidsdomeinen heen. Zo moeten bijvoorbeeld het ruimtelijk beleid in de dorpen, en initiatieven inzake het dorpenbeleid op elkaar afgestemd worden. We kijken natuurlijk ook uit naar de resultaten van onderzoek omtrent de detailhandel. Het kadert helemaal in het dorpenbeleid, en is heel belangrijk voor die kernen. We zijn heel benieuwd om te weten te komen welke nieuwe concepten er in de toekomst nodig zijn omtrent detailhandel in de dorpen zodat dit bestuur daarmee aan de slag kan gaan. En de detailhandel kan daarbij breed worden opengetrokken. Er zijn immers allerhande vormen van dienstverlening waarvoor die oefening kan gemaakt worden. Denk maar aan het verdwijnen van bankautomaten in kleinere dorpen en gehuchten.

In elk dorp is wel een kerk, en zo kom ik bij het kerkenbeleid. Hier komen ook heel wat uitdagingen op ons pad. Ik denk dat het voor de provincie de belangrijkste uitdaging is om de juiste methodiek te vinden om die verschillende partners die er bij betrokken zijn, het bisdom, de lokale besturen, de lokale gemeenschappen, met elkaar te verbinden. We vragen alleszins dat de kerken zoveel als mogelijk ter beschikking blijven van de gemeenschap, omdat er nu eenmaal ook in het verleden al heel veel gemeenschapsgeld in werd geïnvesteerd. We vragen ook dat telkens een bestemming wordt gezocht die verenigbaar is met de aard van het gebouw. Het zal je niet verbazen dat het de CD&V-fractie

bijvoorbeeld geen goed idee lijkt om er een disco in onder te brengen. Een herbestemde kerk wordt bij voorkeur een huis van en voor de gemeenschap.

We zijn tevreden dat we duurzaamheid terugvinden als rode draad doorheen heel het beleid, zowel wat betreft het eigen patrimonium, als het beleid omtrent woningen, woonomgevingen, mobiliteit, waar natuurlijk de fietsostrades een prachtig voorbeeld van zijn. We vinden voldoende groene longen overal in de omgeving heel belangrijk, en vragen dat met de budgetten die voorzien zijn voor het aankopen van gronden en terreininvesteringen voor functionele ecologische netwerken wordt meegewerkt aan een waardevol Vlaams park en landschapspark in onze provincie.

Collega's, dan kom tot het besluit van onze fractie. Onze fractie stapte in deze bestuursploeg met drie prioritaire thema's: voldoende groen en een duurzaam beleid, een job die aansluit bij ieders talent met minder vacatures als gevolg, en vitale, veerkrachtige dorpen overal in onze provincie. Wij herkennen elk van die punten in het voorstel van meerjarenplanning. Ondanks de beperkte budgettaire middelen waarover dit bestuursniveau kan beschikken worden ambities van onze fractie hierin waargemaakt.

Dank jullie wel.

VOORZITTER.- De heer Valkeniers heeft het woord.

De heer VALKENIERS.- Voorzitter, ondervoorzitter, dames en heren gedeputeerden, collega raadsleden,

'To be or not to be, that's the question'.

Even dacht ik er aan mijn tussenkomst als Vlaams Belang fractieleider op deze bespreking van het provinciale meerjarenplan budget de titel mee te geven van de bekende monoloog van Shakespeares Hamlet. Ofte vertaald naar het Nederlands en naar de context die ons aanbelangt is dat: 'Het provinciaal niveau blijft er of blijft er niet, dat is de vraag.' Of liever... dat was de vraag tot eind september.

U weet dat mijn partij het Vlaams Belang een voorstander is van het afschaffen van de provincies en het provinciaal niveau en van een degelijke overheveling van bevoegdheden, gelden, goederen en vooral personeel naar hetzij het gemeentelijk, hetzij het Vlaamse niveau, al naargelang waar het het beste thuis hoort. In principe is, was - of is nog steeds, dat is niet duidelijk - dat ook in mindere of meerdere mate het standpunt van de meeste politieke partijen in Vlaanderen. De voorbije jaren zagen we al een gedeeltelijke ontmanteling, een stripping van een aantal provinciale bevoegdheden, zodat de provincie van vandaag - en begrijp mij niet verkeerd, ik zeg dit zonder enige ironie of leedvermaak - nog maar een schim is van wat het was toen ik hier zo een 12 jaar geleden ook kort verbleef.

Persoonlijk kan ik mij niet van de indruk ontdoen dat die operatie al niet veel professioneler gedaan is als de verschillende regionalisering van de al te verdeelde

bevoegdheidspakketten van het Belgische niveau naar onder andere Vlaanderen. Maar dat is een ander debat en trouwens niet de fout van de provincies.

En dan kwam, tijdens de zoektocht naar de nieuwe Vlaamse regering, de nota De Wever die onomwonden komaf wilde maken met het provinciaal niveau. De toestand leek hopeloos maar was duidelijk niet ernstig, want eens die nieuwe Vlaamse regering er was besliste ze dat ze er nog wel een tijd mee wil doorgaan, met de provincies.

Was de nota De Wever dan maar om te lachen? Of was het maar een standpunt om dan snel wat pasmunt te kunnen toegeven aan de coalitiepartners? Of ging het, zoals men dat in de politiek zo graag noemt, om 'voortschrijdend inzicht'?

Of wordt de vraag 'to be or not to be' van de provincies, net zoals die van de senaat, eerder een soort van politiek perpetuum mobile? Wie zal het zeggen?

Kwade tongen zullen beweren dat de provincie zelf meehelpt om de eigen afschaffing voor te bereiden, gelet op de doorgedreven verzelfstandiging van tal van provinciale instellingen, die steeds maar verder gaat. Ook hier heeft iedereen recht op duidelijkheid en transparantie. Hoewel ik vrees dat slechts de toekomst hier zal op antwoorden.

Hoe dan ook, voor de lopende legislatuur is de toestand nu min of meer duidelijk en moeten we er op een degelijke manier mee verder en er het beste van maken.

Mijn oprechte dank gaat dan ook uit naar het voltallig personeel van de provincie. Dat ze ondanks die aanhoudende tijden van onzekerheid zich blijven inzetten en ook nu weer een knap staaltje van professionaliteit geleverd hebben met de omzetting van het beleidsplan naar dit meerjarenplan en budget. En vooral met de tijdige en omstandige informatie erover, de cijfers en begeleidende nota's.

Dank daarvoor.

Het Vlaams Belang heeft er, als grootste oppositiepartij, geen moeite mee om toe te geven dat er in het beleidsplan van de provincie verschillende positieve elementen zitten, wat Marijke Dillen mijn voorganger trouwens reeds gezegd heeft, zo ook in het meerjarenplan en budget.

Het Rekenhof geeft ons - en als ik een slecht karakter zou hebben, zou ik zeggen helaas - niet veel argumenten om er financieel tegen in te gaan. Alle voorwaarden van de nieuwe 'Beleids- en beheercyclus BBC2020' zouden immers vervuld zijn. En eerlijk gezegd zijn bij voorbeeld de bezuinigingen die de provincie doorvoert met betrekking tot het inperken en terugname van de financiële reserves van verschillende APB's een daad van goed bestuur. Tout semble donc pour le mieux dans le meilleur des mondes!

Maar dat zou natuurlijk al te gemakkelijk zijn. Het zijn de gedeputeerden zelf die de achillespees van dit meerjarenplan en budget weergeven in hun nota over de 'financiële risico's'. Ik citeer: "de effectieve realisatie van de in het meerjarenplan opgenomen ontvangsten is essentieel voor het bewaren van het financieel evenwicht". Einde citaat.

Met andere woorden, het hele voorspelde evenwicht staat of valt met de goodwill van bestuurlijke niveaus - kibbelkabinetten noemt men ze soms ook - die je, in tegenstelling tot provincies in het algemeen, nu niet direct stabiel kunt noemen. Zoals ik zei: de achillespees.

Een van de redenen waarom het Vlaams Belang dit meerjarenplan en budget niet zal goedkeuren ligt hierin trouwens. Wij zullen gedegen oppositie voeren, steunen wat goed is, bekritisieren wat beter kan en verwerpen wat voor ons niet aanvaardbaar is.

Die waakhond rol is de taak van de oppositie waar wij ons zullen aan kwijten. Hoewel men het in dit Belgische onland met het cordon niet zou zeggen, is een democratie zonder oppositie een dictatuur of in het beste geval een oligarchie. Laat het nog eens gezegd zijn - voor het geval dat jullie er zouden aan twijfelen - dat is een van de redenen waarom België zo snel mogelijk moet verdwijnen.

Tot slot graag nog een aantal detailelementen over een aantal beleidspunten.

De provincie zal een aantal onroerende goederen verkopen. Het Coveliersgebouw, geen probleem wat ons betreft, het heeft zijn nut bewezen. Maar bij de verkoop van sociale woningen heb ik toch een aantal bedenkingen over de voorwaarden waarop deze verkocht zullen worden. En dan heb ik het niet over de prijs maar over de bestemming van de woningen en de voorwaarden die aan de bewoners in de toekomst zullen opgelegd worden. In tijden van enorme tekorten aan sociale woningen moet daar meer dan omzichtig en vooral sociaal rechtvaardig mee omgegaan worden.

Antwerpen Fietsprovincie. Voor de periode 2020 tot 2025 zullen de investeringen in fietsostrades en dergelijke stijgen van 27 naar 46 miljoen EUR, ofte ongeveer met 70%, en maken die de belangrijkste investeringen uit van het meerjarenplan. Als niet-fietser vind ik dit een goede zaak. Maar ik heb er twee bedenkingen bij:

- Ook hier rekenen jullie erop dat Vlaanderen de helft van de uitgaven zal financieren. Ik hoop het met jullie.

- Maar ik mis in heel dat plan maatregelen voor de zwakste weggebruikers, met name de stappers, waar ik wel toe behoor. Die volgens mij vandaag meer en meer gevaar lopen op de weg, ook door het toenemend fietsverkeer, ook door speciale fietsen en de inpalming van sommige voetpaden voor en door bredere fietsinfrastructuur. Denk daar ook eens aan.

Subsidies. De provincie is een gulle geveer van subsidies aan allerlei projecten waarvan de ene ons al meer zint dan de andere. Ik lees dat die subsidies zonder indexering doorgetrokken worden tot 2025. Goed zo, maar het bespreken van een meerjarenplan en budget lijkt mij toch wel het ideale moment om het dossier subsidies eindelijk eens in extenso te brengen om daar een ernstig debat over te houden. Het gaat niet op om steeds dezelfde bevoorrechten te steunen. Dat wordt een verplichting en werkt als een infuus. Waarom zou de provincie hier trouwens niet, in navolging van de politiek van haar bevoogdende Vlaamse overheid, eens een knuppel in het hoenderhok gooien en zichzelf ernstig bevragen of het nog wel moet zoals het al jaren loopt. Je zal hierin het Vlaams Belang als partner terugvinden.

Ondanks de beperktere bevoegdheden heeft de provincie toch de kans om een goed beleid over haar andere bevoegdheden zoals daar zijn milieu, natuurbeheer, waterbeheer, mobiliteit en klimaat. Waar u mevrouw de gouverneur ons vorige vrijdag nog bezielend een spiegel hebt voor gehouden. Een dergelijk beleid stopt trouwens niet bij de provincie of landsgrenzen. Wij pleiten er dan ook voor om hier veel meer dan vandaag te kijken naar een

samenwerking met de buurprovincie in Nederland. Mag ik zeggen dat de provincie Limburg hier een voorbeeld en voorttrekkersrol vervult.

In het tijdsbestek van 10 minuten is het niet mogelijk op ook nog in te gaan op economie, landbouw, Europa, onderwijs, enz., allemaal beleidsdomeinen waar de provincie haar zeg... zegje in heeft. Mijn fractiegenoten zullen over een aantal hiervan gerichte vragen stellen de komende dagen.

En, als het God en de Vlaamse regering belieft, zitten we hier nog een tijdje samen en dus zal u ons daar ook stelselmatig over horen.

Mijnheer de voorzitter, mevrouw de ondervoorzitter, dames en heren gedeputeerden, collega raadsleden,

Ik besluit dat het Vlaams Belang dit meerjarenplan en budget niet zal goedkeuren, maar er nauw zal op toe zien dat in de komende jaren de goede beleidspunten erin uitgevoerd worden en dan zelfs met onze steun.

Wat de beleidspunten betreft die ons niet zinnen daar zullen we ons, met of zonder de collega's van de oppositie, hard tegen verzetten. Indachtig dat 'het niet nodig is te hopen om te ondernemen, noch te slagen om te volharden'. Dat heeft onze partij al meer dan eens bewezen trouwens.

Dank u.

VOORZITTER.- De heer Vandendriessche heeft het woord.

De heer VANDENDRIESSCHE.- Geachte collega's,

De kogel is door kerk, of liever door de glazen koepel van het Vlaams Parlement in de Brusselse Hertogstraat. De provincies blijven, voorlopig althans, bestaan. Nadat onze eerste gedeputeerde Luk Lemmens, in deze raadszaal in september al uit de kast was gekomen als een believer van het provinciale niveau, kwam de Vlaamse regering enkele dagen later naar buiten met een regeerakkoord waarin de gemeenten niet verplicht worden om te fuseren, en de provincies in hun huidige vorm blijven bestaan. Business as usual, dus. De beslissing van de Vlaamse regering zorgt er alleszins voor dat we met een heel andere ingesteldheid deze budgetbesprekingen kunnen aanvatten dan 6 jaar geleden. In 2013 was het perspectief om de helft van de provinciale constructie af te breken door de bevoegdheden sport, jeugd, cultuur en welzijn over te hevelen naar andere bestuursniveaus, liefst zonder al te veel brokken te maken. Nu hoeven we niet per se af te breken, maar kunnen we in principe een positief traject uitstippelen voor de komende 6 jaar. Ik moet er ook aan toevoegen dat we 6 jaar geleden vanuit onze fractie de vrees uitten dat de provinciale afbraakpolitiek tot een uitdroging zou leiden op het vlak van persoonsgebonden bevoegdheden. Die vrees is jammer genoeg werkelijkheid geworden. We waarschuwden toen al dat alle mogelijke subsidies die de provincies aan de gemeenten gaven niet zomaar een op een door Vlaanderen of de gemeenten konden worden overgenomen. Dat is waar we nu geëindigd zijn. Veel cultuursubsidies zijn in rook opgegaan,

en Vlaanderen zegt koudweg dat het de kraan dichtdraait. In een verleden dat nog niet zo ver achter ons ligt was de provincie de garantie voor vele lokale besturen dat de fanfare kon uitgaan, de amateurtoneelvereniging kon optreden, en de jeugdvereniging kon ravotten. Nu zal het enkel nog de fanfare van honger en dorst zijn, of überhaupt geen fanfare meer. Het is de keuze tussen een warm, solidair en gezellig Vlaanderen of een Vlaanderen dat kil en grijs is, en waar het ieder voor zich is. Onder aanvoering van de N-VA wordt volop geopteerd voor de 2^e piste.

De komende dagen nemen we met zijn allen het provinciaal budget voor de komende jaren onder de loep. Waarbij we uiteraard eens moeten inzoemen op het schema N2, de staat van het financieel evenwicht bij de opbouw van het meerjarenplan 2020-2025. Het valt meteen op dat we vanuit het perspectief van boekjaar 2020 met een hoog gecumuleerd budgettair resultaat van het vorig boekjaar aan de slag gaan. Het gecumuleerd budgettair resultaat is wat we vroeger het gecumuleerd resultaat op kasbasis noemden. En dat rondde we in 2019 in principe af op 127 miljoen EUR. Als we de lijn doortrekken volgens de principes van de BBC en een evenwicht nastreven tussen uitgaven en ontvangsten krijgen we meteen een reusachtige daling vanaf 2021, alsof de provincie alle kosten plant in het allereerste jaar.

Maar ik zit al iets langer in dit halfroond, waardoor ik op basis van de voorgaande jaren de parallellen kan beginnen trekken tussen de begrotingsdocumenten van de verschillende boekjaren, en kan afleiden vanuit welke modellen er vertrokken wordt om de doelstelling van de BBC, met name het financieel evenwicht, te bereiken. Als we naar de voorgaande jaren kijken zien we dat er telkens een kleiner gecumuleerd resultaat wordt voorzien dat we eigenlijk op het einde van de rit in kas zullen hebben. Kijken we vooruit naar een tabel die ikzelf berekende bij de budgetbespreking van 2017 zien we dat het resultaat op kasbasis in 2015 begroot werd op 56 miljoen, maar in werkelijkheid 68 miljoen was. Resultaat op kasbasis in 2016 begroot op 22 miljoen, in werkelijkheid 65 miljoen. Als we die boekjaren in een grafische figuur presenteren zien we jaar na jaar telkens dezelfde curve verschijnen. De paarse lijn is boekjaar 2015, de blauwe lijn boekjaar 2016, de groene 2017, de rode 2018.

Als we dan paars met blauw vergelijken, en blauw met groen - het gaat hier niet om politieke constellaties - zien we dus dat er telkens ondergebudgetteerd wordt. Ik kan u ondertussen ook al meteen het antwoord van de gedeputeerde van financiën geven. "Het is toch goed van ons dat we met een veilige buffer begroten, voorzichtig ramen. Elk jaar houden we meer over dan we voorzien hadden. Prima toch." Dat mag dan wel aansluiten bij het buikgevoel van de gemiddelde burger, maar dat is nu net het grote verschil tussen een private boekhouding en een overheidsboekhouding. Zoals alle curves aantonen is het de bedoeling van een overheidsbudget om de beschikbare middelen te benutten en beleidsmatig in te zetten. Het is niet de bedoeling voor een overheidsorganisatie om de financiële middelen op te potten of winst te maken met belastinggeld van de burger. Als de middelen die we in kas hebben jaar na jaar hoger eindigen dan beraamd zijn er maar twee conclusies. Ofwel kunnen we de belastingen verlagen, ofwel worden de beschikbare middelen, nota bene verworven dankzij belastinginkomsten, onvoldoende benut.

De nieuwe raadsleden kan ik dus nu al vertellen dat de cijfers voor de komende jaren met serieuze marges geïnterpreteerd moeten worden. Tenzij de gedeputeerde ons misschien kan vertellen waarom we op basis van de cijfers dergelijke uitschieters hebben in 2020,

want om de uitgaven en ontvangsten met een dergelijke hoog gecumuleerd resultaat van het vorige boekjaar in evenwicht te houden zien we ook reusachtige cijfers verschijnen bij de uitgaven en het exploitatiebudget.

Kunt u, gedeputeerde Caluwé, hier een realiteit aan verbinden, of gaan we de komende 3 dagen gewoon wat in het luchtledige praten als we het budget van de volgende 5 jaar bespreken?

De heer CALUWÉ wenst hierop tussen te komen.

VOORZITTER.- Gedeputeerde Caluwé, u kan seffens uw repliek geven, dan kan mijnheer Vandendriessche nu verder gaan.

De heer VANDENDRIESSCHE.- Als we dan weer naar de cijfers van ontvangsten en investeringen kijken zien we een andere interessante tendens. De ontvangsten gaan geleidelijk aan de hoogte in, onder meer door de prognose van langzaam toenemende bevolkingsaantallen. Daaraan gekoppeld zien we ook dat de grootste piek van investeringen mooi aan het jaar 2025 gekoppeld wordt. Uiteraard zijn we niet zo naïef om te geloven dat de volgende bewindsploeg een prachtig budgettair geschenk krijgt om zwaar te investeren. Wie zijn lesje van de nieuwe BBC goed geleerd heeft zal inmiddels ook al wel vernomen hebben dat er makkelijker dan ooit geschoven kan worden met de budgetten. Als we dat politiek interpreteren wordt alles duidelijk natuurlijk. Na 3 jaar in deze legislatuur wordt de heer Caluwé bedankt voor bewezen diensten, waardoor de verhouding tussen de politieke partijen in de deputatie verschuift van 2-2 naar 3-1, en de N-VA carte blanche krijgt. Vanaf 2022 zullen we met zijn allen in deze raad de ene budgetverschuiving na de andere zien verschijnen waardoor de eenzame CD&V-gedeputeerde op bevel van de N-VA nog enkele lintjes zal kunnen gaan knippen. Niet minder, maar ook niet meer dan dat. Daar zijn we nog niet, maar we gaan het zien gebeuren.

We dienen tijdens deze budgetbesprekingen uiteraard ook weer te stemmen over de criteria voor de heffing van de provinciale belastingen. Na de interne staatshervorming en het afstoten van de persoonsgebonden bevoegdheden denken we dat de tijd rijp is om een grondig debat te voeren over die criteria. We roepen vanuit onze fractie dan ook op om liefst zo snel mogelijk een verenigde raadscommissie te organiseren waar we alle gehanteerde criteria, en de praktische gevolgen voor burgers en bedrijven eens grondig tegen het licht houden. Zelf zijn we alvast de mening toegedaan dat we de provinciebelastingen zoveel mogelijk moeten koppelen aan onze eigen overgebleven bevoegdheden. Dat wil zeggen dat we zoveel mogelijk moeten verbinden aan grondgebonden activiteiten en gegevens. De opcentiemen en het kadastraal inkomen dienen voor ons dus het centrale vertrekpunt uit te maken van de provinciebelasting.

Eenzijds zijn het algemene basisprincipes die we uiteraard niet zomaar met één debat in de raad kunnen wijzigen. We roepen op tot een grondige oefening die zou moeten kunnen leiden tot een transparante en rechtvaardige hervorming. Anderzijds zijn er de concrete provinciebelastingen zoals we ze nu kennen. En op dat vlak is er misschien toch al wat

bijsturing mogelijk. Om te beginnen is de APB, algemene provinciebelasting voor burgers. Op individuele schaal hebben we, net als de Open vld-fractie gemerkt dat er een mogelijke onrechtvaardigheid bestaat tussen alleenstaanden en gezinnen, met elk postadres eenzelfde forfaitair bedrag krijgt aangerekend, los van het feit dat er daar nu een groot gezin met tweeverdieners woont of een alleenstaande. Die anomalie zouden we graag schrappen via een aangepast bedrag voor alleenstaanden, bijvoorbeeld de helft van het huidige forfaitair bedrag. Al jaren horen we in deze raad dat men de koppeling met de nationale gegevensdatabanken op punt wil stellen. Door daar eindelijk eens grondig werk van te maken kan het niet zo moeilijk zijn om per postadres de juiste aanslag, op basis van de gezinssituatie, te bezorgen. We zullen dan ook het amendement van open vld daarover steunen.

Daarnaast is er de provinciebelasting op bedrijven. Die wordt door vele bedrijven als een zoveelste administratieve last beschouwd, en daarom misschien zelfs als pestbelasting aanzien. Maar in deze belasting zit momenteel duidelijk ook het ruimtebeslag verweven, en daardoor ook een rechtstreekse koppeling naar de grondgebonden bevoegdheden, zoals ik daarnet als basisfilosofie naar voren schoof. Om de opmerkingen over administratieve lasten, en dergelijke meer, te vermijden zou het een optie kunnen zijn om deze belasting te verwerken in de vennootschapsbelasting, en nadien het provinciale deel integraal naar de provincies door te storten. Dat vereist uiteraard overleg met de federale overheid. De provinciebelasting voor bedrijven houdt ook een minimumbedrag in voor bedrijven met een klein ruimtebeslag. Binnen onze fractie hebben we erover gedebatteerd of het geen goede zaak zou zijn om de provinciebelasting voor beroepen met een minimale ruimtelijke impact af te schaffen. Het gaat dan vaak om creatieve of vrije beroepen zoals grafisch designer, webontwikkelaars en consultants. Maar uiteindelijk kan niemand er omheen dat elk beroep, hoe dan ook, een ruimtelijke impact heeft. Al is het maar een bureauruimte om de facturen op te stellen. Die belasting mag, wat ons betreft, dus behouden blijven, en dat amendement van open vld zullen we dus niet steunen. Ons lijkt daarentegen een tijdelijke vrijstelling voor starters een interessante piste. Een starter kan bijvoorbeeld een zelfstandige in bijberoep zijn. Die ook nog eens via de provincie belasten lijkt ons in de opstartfase van een bedrijfsactiviteit een onnodige financiële belemmering. We pleiten er dan ook voor ...

VOORZITTER.- Mag ik vragen stilaan af te ronden, want uw 10 minuten zijn bijna om.

De heer VANDENDRIESSCHE.- We pleiten er dan ook voor om vrijstelling te verlenen gedurende de eerste 5 jaar na de start van de vennootschap of de zelfstandige beroepsactiviteit. We willen met die vrijstelling ook een duwtje in de rug geven van ondernemers die een kleinhandelszaak opstarten en zo de concurrentie aangaan met de e-commerce en de baanwinkels, en op die manier onze dorpskernen levendig houden. Daarom zouden we de vrijstelling willen beperken tot vestigingen met de kleinste oppervlaktemaat in het belastingreglement.

De opcentiemen, tenslotte, horen volledig thuis binnen de logica van het beleidsniveau zoals het op dit ogenblik functioneert. Na de verlaging via de vereffening in de vorige legislatuur

stellen we voor om daaraan niet verder te tornen. De dotaties aan de politieke partijen worden gefaseerd afgeschaft. Daarmee wordt de 'vox populi' misschien ook weer gepaaid. Maar als oppositiepartij kunnen we er enkel op wijzen dat de achterliggende principes van partijfinanciering er uiteindelijk op gericht zijn om alle stemmen in de samenleving een faire kans te geven, de politiek niet afhankelijk te laten worden van kapitaalcrachtige organisaties. In de praktijk kunnen we als raadsleden van de oppositie alleen maar vaststellen dat de partijen met gedeputeerden in de rangen beschikken over kabinetten met meerdere personeelsleden. De afschaffing van de dotatie op een provinciaal niveau treft dus op de eerste plaats de oppositie. Door het wegvallen van de dotatie valt binnen respectievelijke oppositiepartijen een mogelijke financiële basis voor ondersteuning weg. Die hebben wij niet. De democratie is hier dus niet onmiddellijk mee gediend.

Tot slot nog een woordje over wat in de slide van Luk Lemmens met een eufemisme de heroriëntatie van het mondiaal beleid, het PVI en Inovant werd genoemd, maar wat in de praktijk dus neerkomt op het afstoten van een groot deel van die specifieke activiteiten. Die heroriëntatie werd heel cynisch gekoppeld aan SDG 16, met name de duurzame ontwikkelingsdoelstelling die staat voor vrede, veiligheid en sterke publieke diensten. Ik hoop dat u die slide niet toont aan de medewerkers van de dienst Mondiaal Beleid. Het zo'n beetje de N-VA-vertaling van de slogan "Act local, think global". We denken wel wat aan de mondiale problemen, maar we besteden daar zo weinig mogelijk personeel aan. Als we SDG 16 serieus nemen dienen we daarentegen als overheidsorganisatie eindelijk eens werk te maken van ethische beleggingen, waarbij enkel beleggingsproducten en diensten worden gekozen die getoetst worden aan de principes zoals hernieuwbare grondstoffen, circulaire economie, en sociale inclusie. Over ethisch of duurzaam beleggen blijft het in deze instelling echter oorverdovend stil.

Wat het PVI betreft, was ik zelf nog als werknemer van het toenmalige Plantijn Hogeschool betrokken bij de oprichting van de professionele bacheloropleiding integrale veiligheid. Vanuit dat perspectief lijkt er een logische link te bestaan om de opleidingen van het PVI te laten inkantelen in bijvoorbeeld de hogeschool. Maar wat we dan wel definitief verliezen is de kracht van het algemeen sensibiliseringsbeleid op het vlak van veiligheid. Inmiddels hangt er in quasi elke Vlaamse woning een rookmelder. Dat hebben we onder meer te danken aan de sterke maatschappelijke inspanning van het PVI. Die troef zullen we jammer genoeg definitief verliezen. Bij een instelling als Inovant willen we nogmaals benadrukken dat de tevredenheidsratio hierover bij alle betrokkenen zeer hoog ligt. Wij kunnen ons niet voorstellen dat een niet-publieke organisatie die taken beter zou kunnen uitvoeren dan provinciale diensten.

Tot daar mijn algemene tussenkomst in naam van de Groen-fractie. Ik hoop dat de komende dagen alvast veel boeiende debatten zullen opleveren.

Ik kijk ernaar uit.

VOORZITTER.- De heer Anciaux heeft het woord.

De heer ANCIAUX.- Geachte voorzitter, geachte ondervoorzitter, geachte griffier, leden van de deputatie, collega's,

Het eerste jaar van de nieuwe legislatuur zit er op. Een nieuwe afgeslankte en gemotiveerde provincieraad startte een jaar geleden. Vandaag beoordelen we het bestuur op zijn meerjarenplan (MJP). Iedereen beoordeelt het bestuur vanuit zijn ideologische denken en in functie van hoe het bestuur de actuele noden en verzuchtingen van de inwoners van onze provincie beantwoordt.

Ook de wijze van ondersteuning en samenwerking van de lokale besturen zal de open vld focus blijvend ondergaan.

Onze fractie is volledig vernieuwd. De provinciale werking was ons niet vreemd doch de totale werking, in details, was voor ons niet volledig gekend. Vandaag moeten we erkennen dat het bestuur voldoende scoort bij de afhandeling van haar doelstellingen.

Reeds bij de bespreking van het bestuursakkoord heeft open vld het bestuur bedankt voor haar gezonde ambitie. Een bestuursakkoord dat we in grote mate kunnen onderschrijven. Maar zoals steeds kan het nog wat beter.

De gehele provinciale organisatie is een vrij goed draaiend geheel. De organisatie is bestaft met zeer competente personen en we kunnen als provincie zeer veel expertise aanbieden aan de lokale besturen. Chapeau aan de griffier dat hij heel dat personeelsamalgam bijeenhoudt en daar heel veel competentie in heeft.

Ook e werking van de EVA's en APB's kunnen we als open vld zeer waarderen.

Onze fractie vindt het belastingluik echter niet goed.

Langs inkomstenzijde ligt de financiering van het geheel te veel in de algemene provinciebelasting waarin er geen aandacht is voor de financiële draagkracht van de alleenstaanden en eenoudergezinnen. Ook de kleine zelfstandigen zonder bedrijfsruimten, zo heb je er ook heel wat. Bijvoorbeeld pedicures die aan huis gaan en mensen helpen moeten op zijn minst al 100 EUR bijbetalen. Daar moet je heel wat voetjes voor verzorgen. Dat zou toch echt moeten aangepakt worden. Daar komen we bij de behandeling van de agendapunten nog op terug.

De verminderde inkomsten, want daar gaat de gedeputeerde waarschijnlijk op wijzen, kunnen gerust wat gecompenseerd worden met beperkte besparingen op de eigen werking of door iets hogere tussenkomsten van gebruikers en huurders van provinciale gebouwen, parken of andere dienstverlening. Of, zoals daarstraks al gezegd, misschien sommige subsidies eens herbekijken.

Open vld pleit ervoor dat we in 2020 opdracht geven voor de opmaak van een studie in functie van een grondige hervorming van ons belastingstelsel. We kunnen dat zelf doen in de commissie. Ik vind het een goed voorstel van mijnheer Vandendriessche. We kunnen het ook eens extern vragen dat iemand zich daarover beraadt. We hebben voldoende kennis en expertise in de Universiteit van Antwerpen, of bij andere gekende actoren. Maar zeker die twee geciteerde belastingreglementen vinden wij niet goed. We zouden veel liever een taxatie gekoppeld zien aan de milieuklasse, energieverbruik, innovatie en tewerkstelling. Op

die manier een beleidssturend argument en reglementen uitwerken. Als u spreekt over ecologische transitie van dit bestuur moet u dit idee toch genegen zijn.

Positief is ook de herwonnen dienstverlening t.a.v. de lokale besturen. Het is daarstraks al gezegd dat jullie daar een tandje bijsteken deze legislatuur.

Zonder afbreuk te willen doen aan andere departementen en werkingen ligt voor ons de focus op:

1. Economie en innovatie
2. Mobiliteit en dan zeker de fietsostrades. Ann Bakelants komt daar later in de bespreking over tussen.
3. Omgeving. De gemeentes krijgen ondersteuning voor wat betreft hun vragen inzake ruimtelijke ordening en waterlopen. Even in de marge een oproep, en ik weet dat het niet alleen aan dit provinciebestuur ligt maar ook aan de Vlaamse overheid, om de gekende problemen met de werking van het omgevingsloket snel op te lossen.
4. Streekontwikkeling. Met de nota ruimte wordt een visie ontwikkeld hoe de provincie er pakweg over 50 jaar zou moeten uitzien. Alvast een goed werkdocument waarmee we samen met de gemeenten aan de slag kunnen.
5. Als 5^e prioriteit zullen we ons blijven focussen op de werking van onze provinciale recreatie- en groendomeinen. Tot nu toe werken die heel goed.
6. Onderwijs en Vorming. We willen dat de provincie blijft inzetten op projecten waarin we mensen kansen aanreiken. We hopen ook dat de overname van Inovant en Provinciaal Veiligheidsinstituut goed en vlot zal gebeuren.
Onze fractie wil ook benadrukken dat we de belangrijke ambities van het provinciaal onderwijsbeleid en het goed uitgewerkte pedagogisch project volledig onderschrijven.
Op onderwijsvlak stellen we 3 ambities voorop.
 1. We streven naar een constante kwaliteitsverhoging van ons onderwijs.
 2. We verhogen de gekwalificeerde uitstroom van onze leerlingen/cursisten.
 3. Als 3^e ambitie onderschrijven we dat er gemotiveerde vakmensen met een grondige stielkennis en beroepsfierheid gevormd worden.

Natuurlijk dient de aandacht voor alle vormen van duurzaamheid, verkleinen van de ecologische voetafdruk en gezonde lucht door het bestuur ondersteund te worden. Technologische innovatie zal daartoe zeker aangemoedigd dienen te worden.

Graag wens ik de gouverneur te danken voor haar interessante toespraak afgelopen vrijdag waarin ze de noodzaak van gezonde lucht beklemtoonde. Open vld steunt deze noodzaak en is ervan overtuigd dat door te blijven investeren in onderwijs en innovatie ons Vlaams technologisch vernuft zal bijdragen tot de oplossing.

Vandaag en de volgende dagen bespreken we de financiële verdeling voor de planperiode 20-25.

In de commissies kregen we al heel wat informatie over de cijfers. Ik dank het bestuur en alle ambtenaren die meewerkten aan de opmaak van dit meerjarenplan. Het geeft de leden van de provincieraad inzicht in het totale aanbod en de werking van de provincie. Al die werkingen zijn volgens een kleine bevraging bij onze partijgenoten op lokaal vlak nog te

weinig bekend. We moeten daar echt werk van maken. Het provinciebestuur kan zich daarmee op een pied de stal zetten. Je moet nog meer dan vroeger de werking in de verf zetten. Ik weet niet of het nog gebeurt, maar een ronde van de gemeentebesturen zoals vroeger gebruikelijk was, lijkt me aangewezen.

Daadkracht, ambitie, efficiënt denken en durf kunnen leiden tot een verandering die de maatschappij nodig heeft. Angst en korte termijn denken leiden tot stilstand.

Onze fractie vraagt alvast om visies op ons maatschappelijk functioneren steeds kritisch te blijven bekijken en oplossingen aan te dragen.

Open vld zal de meeste kredieten 2020 en meerjarenplannen van onze APB's en EVA's goedkeuren.

Voor de werking van de diverse departementen hebben we grote waardering en gaan we akkoord met de meeste voorstellen van kredieten. Maar we gaan ons donderdag bij de eindstemming over de globaliteit onthouden.

Ik dank u allen voor uw luisterbereidheid.

VOORZITTER.- Mevrouw Talhauoui heeft het woord.

Mevrouw TALHAOUI.- Mijnheer de voorzitter, mevrouw de ondervoorzitster, geachte gouverneur, geachte gedeputeerden, geachte collega's,

Mevrouw de gouverneur, ook in naam van mijn fractie, dank u wel voor de zeer interessante en bevlogen speech van afgelopen vrijdag.

Collega's, het bestuursakkoord wil ambitieus, duurzaam, dienstbaar en verbindend zijn. Zo beloofde de deputatie rond ditzelfde tijdstip vorig jaar. Een belofte die toen gehypothekeerd werd door het verlamdend risico van de onderhandelaars van de nieuw te vormen Vlaamse regering de provincies verder zouden afslanken of botweg afschaffen. Het liep anders. De Vlaamse regering liet de provincies deze keer ongemoeid. Misschien kwam het hen strategisch goed uit dat ze in hun Vlaamse besparingsdrift sommige bevoegdheden en instellingen toch maar verder door de provincies konden laten betalen. Of zou het kunnen dat hier en daar toch iemand beseftte dat het provinciale niveau gewoon goed geplaatst is om instellingen zoals de Warande, het Gielsbos, het Suske en Wiske Kindermuseum, en zo meer te schragen. In ieder geval kunnen wij als sp.a-fractie voor een keer de Vlaamse beslissing, die de merites van het provinciaal niveau nu bevestigt, alleen maar toejuichen.

Onze ontgoocheling was dan ook groot tijdens de discussies van het meerjarenplan en budget in dit statig gebouw, dat er niet meer ambitie en niet meer visie aan de dag is gelegd nu de verlamdende druk van afschaffing van de provincies naar de Griekse kalender is verwezen. We missen een visionair en gedurfd beleid, met oog op de toekomst waar de provincie als streekmotor, de provincie als acteur en als regisseur haar rol kan vervullen tussen Vlaanderen en het lokale niveau. De gelegenheid was er nu. Helaas is het budget er een van gemiste kansen, en een van gebrek aan visie.

De provincies zouden zich sterk maken in, en voor die bevoegdheden die hen restten, zo hoorden we een jaar geleden.

Nemen we mobiliteit. Dat duurzame mobiliteit dan een paradepaard wordt is de evidentie zelf. Fietsbeleid is een sterkte van de provincie Antwerpen die al jaren en verschillende legislaturen door vriend en vijand wordt erkend. Daar verder op inzetten is dus de logica zelf. We zijn ook blij met het doortrekken van dit beleid. Onze fietsostrades, destijds door onze fractie als eerste in Vlaanderen bedacht en gerealiseerd, heeft te winnen bij voldoende budgetten, maar ook bij juridische coördinatie en bijstand. De processen, onteigeningsdossiers en discussies allerhande die ontstaan wanneer het algemeen belang niet strookt met het particuliere verlammen nu de verdere uitrol van de fietsostrades. We pleiten dan ook, naast de toegezegde budgetten, voor de nodige en proactieve coördinatie van verschillende actoren. Zeker bij nog aan te leggen paden is het van belang op voorhand eventuele angels uit de dossiers te halen, anders dreigen de middelen lange tijd ongebruikt te blijven. Hier roepen we de deputatie op om het voortouw te nemen en gesprekken aan te knopen nog vroeger in het proces dan tot nog toe het geval is geweest.

De vervoersregio's in Vlaanderen zijn een uitgelezen kans om provincies ook politiek hun rol te laten spelen. Helaas merken wij bij de deputatie weinig animo om publiek en politiek die rol op te nemen. Het volstaat niet dat administraties het beste van zichzelf geven en de regio's bijstaan met raad en daad. Het is, overigens ook op vraag van een aantal burgemeesters en schepenen, nodig dat provinciale politici zich bemoeien met bovenlokale verkeersknopen. Er is behoefte aan een stem die de belangen van kleinere gemeenten kan behartigen en laten sporen met die van de grotere, en vice versa. De provincie is goed geplaatst om dat te doen. Dat er nu een mobiliteitsstudie Zuiderkempen start na jarenlange werking van de Noorderkempen is daar het beste bewijs van. Het zijn opnieuw de lokale besturen die erom vragen. Het zou Antwerpen stad, mijn stad, en haar mobiliteitsschepenen sieren als men de unieke positie en ervaring van de provincie in de vervoersregio's zou erkennen en het voortouw zou laten nemen, net zoals andere gemeenten dat al heel lang vragen.

Nieuw beleid en bevoegdheden die bleven.

De zogenaamde grondgebonden bevoegdheden van de provincie vinden we uiteraard terug in de budgetten. Waterbeleid wordt terecht behoorlijk betoelaagd, in lijn met de vorige legislatuur. Maar nieuw beleid laat vooral op zich wachten. En als je wat nauwer inzoomt op het nieuwe zie je dat het gebiedsgericht beleid, een sterkhouder van de voorbije legislaturen, toch eerder bescheiden middelen krijgt, terwijl dat nu net het ei van Columbus ging zijn voor het provinciaal beleid dat het verschil maakt. Niet zo dus als je de cijfers bekijkt. Toerisme, idem dito. Voor de kerken en de landbouw lijkt er meer mogelijk. Die zouden tegen het einde van de legislatuur met jaarlijks meer dan 6 miljoen ondersteund worden. De vraag is maar of dat nu de thema's zijn waar veel inwoners van de provincie op zitten te wachten.

Voor arbeidsmarktbeleid is er meer geld voorzien tegen het einde van de legislatuur. We mogen hopen dat publiek gewaardeerde initiatieven als de Technotrailer en het Talentencentrum geen baan moeten ruimen voor meer particulier versnipperd beleid. Het zou de klok terugdraaien zijn, en het belang van het algemene niet ten goede komen.

Er valt ons bij de bevoegdheden die blijven nog iets anders op. Ondanks de sterke belofte dat onderwijs een voorname rol zou blijven spelen in het provinciaal beleid is de investeringsgraad gezakt tegenover de vorige legislaturen, en nog niet zo'n beetje. De netto-investering van 13 miljoen EUR over 6 jaar steekt schril af tegen de onderwijsinvesteringen van de 2 voorbije legislaturen. Toen werd het tienvoudige geïnvesteerd. Nieuwe bazen, nieuwe wetten: zoveel is duidelijk. De masterplannen voor onze scholen worden nu dus op de lange baan geschoven, op die investeringen na die al in de stijgers stonden. We maken ons daar echt grote zorgen over. Technici van de toekomst leid je namelijk niet op met apparatuur van het verleden. Het bestuursakkoord wilde deze keer meer in het menselijk kapitaal investeren, zo lazen we. Dat kan een legitieme keuze zijn, alleen volgen daar ook de budgetten maar met mondjesmaat. 220.000 EUR, hoorden we daarnet, is goed voor ongeveer 4 personen, genereus gerekend. Het is nog niet 1 persoon per campus.

Een andere bevoegdheid die overeind bleef is de ontwikkelingssamenwerking. Ook daar zien we hoe je een beleidsdomein zodanig kan veronachtzamen dat je het straks kan opdoeken zonder dat er een haan naar kraait. De middelen (0,7 % van het budget) worden behouden, maar de mensen die het werk doen werden met stille trom elders ondergebracht. Werk dat we eerder, tot ieders tevredenheid, zelf deden moet plots duur uitbesteed worden. Ik kom er later deze week nog op terug in de commissie.

Dan zijn er de bevoegdheden die in de interne staatshervorming verworven waren, maar waar het nieuwe bestuur alsnog komaf mee wil maken. Heroriëntatie is daarbij nieuw 'speak' voor 'afschaffen'. Inovant en PVI moeten eraan geloven en worden op de markt geplaatst. De criteria waar eventuele overnemers aan moeten voldoen, en welke daarvan het zwaarst wegen in het beoordelen van eventuele overnamedossiers wilde de deputatie in de commissie niet erg kwijt. Nochtans zijn het belangrijke maatstaven voor ons raadsleden om straks uw oordeel te kunnen vellen. Nog belangrijker zijn ze voor de medewerkers in kwestie, en de expertise die ze in de loop der jaren hebben opgebouwd. Wij willen volledige transparantie. De medewerkers verdienen niets minder dan dat.

Het Suske en Wiske kindermuseum zou volgens het bestuursakkoord voortaan uitgebouwd worden door de private sector. De recent aangestelde directeur, uit de private sector afkomstig, dacht er het zijne van en zocht alvast andere oorden op. Want zo eenvoudig is het niet. Het Suske en Wiske kindermuseum is niet gelijk te stellen aan de Ruien in Antwerpen. Ik heb het vorig jaar nog gezegd. Intussen moeten de medewerkers van het museum van de weeromstuit dan maar zelf 50.000 EUR per jaar extra gaan zoeken. Wie een beetje vertrouwd is met de materie weet dat de extra klandizie die je met wat opgetrokken openingsuren kan halen, eindig is.

VOORZITTER.- Mag ik vragen om stilaan af te ronden, want de 10 minuten zijn nu voorbij.

Mevrouw TALHAOUI.-Ook daar, de bereikbaarheid van het museum is niet gelijk aan die van de Ruien in hartje Antwerpen.

Nog dit, het idee om het provinciaal handelen op te hangen aan de SDG's als inspiratiebron van beleid, keuren we volmondig goed. Het is trouwens vandaag internationale mensenrechtendag. De administratie die eind vorige legislatuur het idee op tafel legde had overschot van gelijk. We zouden het eigenlijk trots moeten uitdragen ter inspiratie van de lokale besturen. Misschien kan de communicatiedienst daar het nodige voor doen. Maar nu ze, in goed Nederlands, voor de toebereiding zal de internationale component ons bestuur nog wat kunnen enthousiasmeren. Over initiatieven die de burgers rechtstreeks aangaan zoals groepsaankopen en fuifbussen bijvoorbeeld mag namelijk niet te veel meer worden gezegd. Stel je voor dat mensen straks weten wat de provincie allemaal voor hen doet.

De besparingen bij de dienst Communicatie zijn dan ook navenant. Maar liefst 4 medewerkers worden opnieuw, met stille trom, elders ondergebracht. De publiekscampagnes werden geschrapt, enkel de communicatie op de regionale zenders bleef overeind. Daar kunnen we dan de avonturen van onze gedeputeerden volgen.

Collega's, we kijken uit naar de debatten de komende dagen. We hebben allen onze visie op het beleid, en die wil weleens grondig van elkaar verschillen. Wat niet wegneemt dat we hier allemaal het beste willen voor de inwoners van onze provincie. Laten we dat te allen tijde goed onthouden.

Ik wil dit podium niet verlaten zonder mijn oprechte dank te uiten ten aanzien van de griffier en zijn diensten, voor de hulp en de bijstand die ons is gegeven elke minuut van de avond. Zonder hen zou de kwaliteit van ons werk niet dezelfde zijn geweest.

Ik dank u.

VOORZITTER.- De heer Sohier heeft het woord.

De heer SOHIER.- Mevrouw de Gouverneur, geachte voorzitter, geachte ondervoorzitter, geachte griffier, beste collega's,

"De provincie stelt prioriteiten" is de titel van het bestuursakkoord dat de deputatie precies een jaar geleden voorgesteld heeft. Wij als PVDA keurden het bestuursakkoord bij aanvang van deze legislatuur niet goed omdat onze beoordeling bij het lezen ervan was dat "de provincie voorbijgaat aan de prioriteiten", en dan meer bepaald aan die van de belastingbetalende bevolking. We stelden toen al dat het niet allemaal kommer en kwel was, maar dat er wat ons betreft heel wat bedenkingen zijn.

En dat blijkt na een jaar ook correct te zijn. Misschien nog één ding, de provincie gaat niet alleen voorbij aan de prioriteiten van de bevolking, ook aan andere prioriteiten wordt voorbijgegaan.

We kunnen vaststellen dat de provincies als bovenlokaal bestuur nog niet afgeschaft worden, dat is zeker positief te noemen. Vlaanderen zet er echter wel drastisch het mes in. En dat uit zich op verschillende vlakken.

Er is "blijvende aandacht voor een open bestuur" zegt gedeputeerde Lemmens, "want de provincieraad wordt binnenkort rechtstreeks online gestreamd". Goede zaak wat ons betreft, maar of de onlinestreaming echt een "open bestuur" garandeert is een andere zaak.

Het herleiden van het aantal commissies tot 4 is volgens ons een drastische inperking van de mogelijkheid om te komen tot een democratische controle en debat. Temeer omdat twee van die commissies telkens tegelijk doorgaan wat het onmogelijk maakt voor ons om aan veel debatten deel te nemen. Daar hebben wij als PVDA al meerdere keren op gewezen op de plenaire vergadering én in de commissies zelf.

Ook het feit dat de deputatie vandaag niet mag geïnterpelleerd worden op een aantal omgevingsdossiers maakt dat democratische controle in de feiten onmogelijk is. Immers zo stelt men "we willen onafhankelijk en objectief kunnen oordelen in dossiers".

De "Vaststelling van het Meerjarenplan" is een aanfluiting van de democratie. Er mag nog gestemd worden over de "vaststelling" ervan. Dat is zoals het stemmen over het vaststellen dat de zon schijnt. Het is toch wonderlijk dat er moet "vastgesteld" worden dat er een plan is. De stemming, met een stem voor, tegen of een onthouding tegen de inhoud van een meerjarenplan is voor ons iets anders dan 'vast te stellen dat er een plan is'. Misschien ben ik op dat vlak ouderwets, maar voor mij is dat een rare interpretatie van democratie.

We gaan verder. De dienstverlening aan de burgers wordt 'dienstbaarheid aan de lokale besturen', B2B weet je wel? Er waren slechts een klein aantal dingen waarvan de man in de straat weet dat het door de provincie beheerd wordt, bijvoorbeeld de prachtige domeinen, de provinciale scholen, of de fietsostrades. Het Provinciaal Veiligheidsinstituut, waar werknemers die zich willen bijscholen op het vlak van veiligheid en waar scholen en groepen zich, betaalbaar, kunnen vervolmaken om veilig te kunnen werken, wordt genoemd door de expertise opgebouwd op het vlak van veiligheid en gezondheid op de werkplek of thuis. Dat PVI wordt afgestoten, of gesloten, begrijpe wie kan. Vandaag de dag meer dan ooit is veiligheid, in het algemeen, en dan meer in het bijzonder het voorkomen van ongevallen, noodzakelijk. Duidelijk wordt wat ik een jaar geleden in mijn kritiek op het Bestuursakkoord stelde vandaag meer en meer op de voorgrond komt. Met belastinggeld wordt expertise en ervaring opgebouwd, personeel gevormd en gespecialiseerd, om de dienst klaar te stomen voor de overdracht aan de privésector.

Naar de burger toe is de dienstverlening in grote mate afgebouwd, naar de bedrijven daarentegen is de dienstbaarheid nog nooit zo groot geweest. Dat er naar starters ondersteuning gaat is vanzelfsprekend, maar of dat noodzakelijk is naar de grootste bedrijven is een vraag die wij ons kunnen stellen. Zij worden op elk niveau gepamperd.

Verder is het positief dat bij een eerdere gelegenheid de deputatie zich heel lovend uitgelaten heeft over de expertise en toewijding van het personeel dat ten dienste staat van de provincie. Gedeputeerde Lemmens gaf toe dat hij zijn mening had moeten herzien in de periode dat hij actief is als gedeputeerde. Voor ons was daar geen enkele twijfel over. Die expertise hebben de ambtenaren door de jaren heen kunnen opbouwen, net omdat zij tot een tijdje terug een statutair contract hadden, en zich dus ten gevolge van politieke

wisselingen van meerderheden en hun wisselende prioriteiten iets minder zorgen moesten maken.

Volgens ons is het afbouwen van het ambtenarenstatuut een nefaste zaak, voor de werknemer in kwestie, maar ook voor de dienstverlening en de administratie als openbare dienst.

De kwaliteit van het provinciale onderwijs en het flankerend onderwijs staan buiten kijf, hoewel we niet met alle ontwikkelingen akkoord gaan. Het is natuurlijk belangrijk dat men leerlingen op een goeie manier onderwijs geeft waarin zij een beroep kunnen leren. Maar er moet ook gekeken worden naar de mens in de leerling. Men zet terecht in op wat men noemt 'knelpuntberoepen' en zegt dat iedereen levenslang moet kunnen leren. Een leerling moet ook de kans krijgen zich op school ook als mens te ontplooien en niet enkel als instrument in de economie. Hij of zij is immers in een maatschappij meer dan het beroep dat hij of zij uitoefent.

Wat betreft de provinciebelastingen is er "geen verhoging" en dat is positief. Anderzijds blijven we herhalen dat dit een onrechtvaardige belasting is omdat ze niet progressief is. Met andere woorden, de sterkste schouders dragen niet de zwaarste lasten.

In verband met leefmilieu zijn er interessante projecten die op stapel staan en die zeker aan te moedigen zijn. Wat betreft de bebossingsprojecten die men proactief wil initiëren zijn we zeer verrast. Bij vorige gelegenheden, waar wij hier tussenkwamen om te pleiten voor het behoud van bosgebieden zoals bijvoorbeeld in de Kleiputten te Terhagen, of recent nog bij het project voor de bouw van een zoveelste plasticfabriek, werd ons pleidooi om de bomen die er staan te laten staan, weggewuifd met argumenten zoals "er worden ter compensatie bomen aangeplant". Maar vooraleer nieuwe aanplant hetzelfde zuiverende effect heeft als bomen van dertig, veertig jaar oud zijn we een generatie verder, terwijl er nu geen tijd te verliezen valt. Als men stelt, en ik citeer "bebossing de meest efficiënte en goedkoopste maatregel is om de uitstoot te verminderen en de biodiversiteitsdoelstellingen te halen" is, dan is de bossen die er nu staan met rust laten de, met voorsprong, meest efficiënte en goedkoopste maatregel. En bovendien de uitstoot verminder je niet door de bossen, maar door minder uit te stoten.

Natuurlijk stelde ik in mijn aanhef dat het niet allemaal kommer en kwel is.

Er zijn zeker positieve zaken vast te stellen in het meerjarenplan, net zoals in het bestuursakkoord.

De fietsostrades zijn door iedereen gewaardeerd en worden intensief gebruikt. Let wel, er zijn daar nog wel verbetermogelijkheden, die aangepakt zullen worden de komende jaren. En misschien, met de winter in aantocht, is het dringendste wel de gladheid op sommige stroken. Het licht lopende wegdek is aangenaam om op te fietsen, maar bij vriesweer is het spijtig genoeg een schaatsbaan. Dat is geen kritiek, slechts een aandachtspunt.

De modernisering van de ICT, en de aandacht om expertise wat dat betreft in huis te halen in plaats van externe experts te moeten betalen, is een keuze die wij steunen. Dat is immers ook de reden dat wij vanaf het begin tegen het afscheiden van provinciale

diensten in APB's en EVAP's hebben afgekeurd omdat dat voor ons de voorbereiding is naar privatisering.

Onze landelijke dorpen worden meer en meer volgebouwd met appartementen. Projectontwikkelaars kopen oudere huizen op, breken ze af en poten er dure, voor veel mensen onbetaalbare, appartementsblokken neer die het landelijke karakter helemaal tenietdoen. Hier is wat ons betreft zeker een rol weggelegd voor de provincie om daarover mee te waken. Er moet inderdaad aandacht zijn voor duurzaam en kwaliteitsvol wonen, maar dat mag geen alibi zijn om onze plattelandsdorpen te verstedelijken.

Wat betreft vrije tijd zijn er inderdaad heel wat positieve zaken die we kunnen vaststellen. Er zijn heel wat mogelijkheden die de enthousiaste provinciale medewerkers, weliswaar ondergebracht in de respectievelijke APB, volop uitbouwen, om van onze provincie een plaats te maken waar er ook ontdekkingen kunnen plaatsvinden, zowel door mensen van de provincie zelf als door toeristen die ons land leren kennen.

Algemeen kunnen we met recht en reden stellen dat er, volgens ons, heel wat positieve dingen gebeuren op het provinciale bestuursniveau, dankzij de inzet en toewijding, expertise en ervaring bij die vele personeelsleden.

We zullen tegenstemmen omwille van het democratisch deficit en de besparingen die de dienstverlening naar de burger in het gedrang brengen, en dat er vanuit het bestuur geen enkel verzet daartegen te merken is en zij gedwee als schapen de richting opgelegd door Vlaanderen volgen.

Ik dank u.

VOORZITTER.- De heer Lemmens heeft het woord.

De heer LEMMENS, gedeputeerde.- Collega's,

Dank u wel. Sta mij toe dat ik het even van op mijn plaats doe, want er zijn heel wat tussenkomsten geweest en ik heb gehoord dat de micro het ook weer aan het begeven is. Ik hoop dat men daar iets aan doet de komende dagen.

Ik elk geval, bedankt, collega's, voor de vele tussenkomsten waarvan ik dacht de eerste twee - ik zei het nog tegen collega Helsen - zullen nog positief zijn, maar de rest zal wel iets negatiever zijn. Maar ik moet eerlijk zeggen, ik heb mogen begrijpen dat de teneur in deze bespreking vrij positief te noemen is. Het is logisch dat de oppositie de kritiek geeft die ze moet geven. Ik dank mevrouw Colson en collega Weckhuysen voor de positieve ingesteldheid. Ik denk inderdaad dat we dit maar hebben kunnen doen dankzij de administratie, de griffier en de financieel beheerder, die hier aanwezig zijn. Ik heb hen nog eens bedankt, maar ik mag toch nog eens benadrukken dat het inderdaad een stevige administratie is met heel veel expertise.

Mijnheer Sohier, als u daarjuist zegt dat ik nu pas zou ontdekken dat wij hier een zeer goede administratie hebben, u mag dat vragen aan de griffier, dat zeg ik al van in het begin dat ik hier aanwezig ben geweest als gedeputeerde. En dat is sinds 2012.

Wij blijven natuurlijk investeren, mevrouw Colson, in een aantal belangrijke zaken zoals onderwijs. U hebt ernaar verwezen. Wij denken dat dit enorm belangrijk is, in tegenstelling tot mevrouw Talhaoui die zegt wij nu blijkbaar veel minder aandacht geven aan onderwijs. Wel, we zullen daar tijdens de detailbespreking nog verder uitgebreid op terugkomen

Ik vond het een heel fijne uitspraak van mevrouw Colson als zij zegde: af en toe krijg je spam om gelukkig van te worden. Ik kan alleen maar zeggen dat het klopt. Als je ziet wat wij momenteel al hebben gedaan op korte tijd, hoeveel bomen er op korte tijd in onze provincie zijn aangeplant. Ik heb collega De Haes er ook nog eens op gewezen dat hij zijn ambitie om 1,2 miljoen bomen aan te planten in onze provincie niet alleen zal moeten doen. Hij zal er heel wat hulp voor nodig hebben. In alle geval wijst het toch op de ambitie die wij hebben als bestuur om hier ook iets aan te doen. Als we dan, indachtig de rede van de gouverneur, rond gezonde lucht willen werken is dat ook een duidelijke ambitie die wij als deputatie hier onderschrijven. Als we daar dan toe kunnen bijdragen door heel veel mensen te enthousiasmeren om bomen aan te planten, zullen we dat met heel veel enthousiasme doen.

Mevrouw Weckhuysen, u hebt net als andere sprekers, nog niet stilgestaan bij het niveau van onze provincie en het nog verder blijven bestaan van ons niveau.

Collega Valkeniers heeft fijntjes verwezen naar de nota De Wever waar inderdaad instond wat er instond. En mag ik dat dan klasseren, mijnheer Valkeniers, onder het voortschrijdend inzicht, als u dat goed vindt? In alle geval, wij krijgen de kans als bestuur, en ik ben daar heel blij om, dat we nu op een voor onze medewerkers iets rustigere manier kunnen doorwerken. Alhoewel dat het natuurlijk geen rust is. Zoals u het moet begrijpen is het een manier waarop dat zij toch enige gerustheid kunnen hebben in het verder werken binnen dit niveau.

En dat is toch wel belangrijk, want ik heb samen met de collega's hier sinds 2014 - het was 2014, mijnheer Vandendriessche, niet 2013 - de afslanking meegemaakt. Dat was geen prettige periode. Dus als ik hier nu heel duidelijk zeg dat ik blij ben dat wij verder kunnen werken op een ambitieuze manier, meen ik dat zeker en vast.

Collega Weckhuysen, zowel als collega Colson, hebben naar de ambities verwezen, en ook naar de ondersteuning. Dat is een van onze doelstellingen die wij naar de gemeenten, naar de colleges van burgemeesters en schepenen willen doen. De ondersteuning is heel belangrijk. Wij willen het B2B-beleid verderzetten. Wij denken dat dit belangrijk is. Aan collega Anciaux kan ik alleen maar zeggen dat wij binnenkort, samen met de gouverneur, opnieuw onze ronde van de gemeentebesturen zullen doen. Ik herhaal nog eens, in Mechelen zijn we 2 keer geweest. De 1ste keer heel welkom, de 2de keer was het al iets anders, want dan was het over een zware discussie. Maar in elk geval, we zullen terugkomen, mijnheer Anciaux. U weet nog waarover het ging.

Zowel in de Nota Ruimte, mijnheer Sohier, als in ons dorpenbeleid willen wij enorm veel aandacht geven aan verdichten. Dat wil zeggen het constant bouwen van appartementen. Maar we zullen aandacht vragen, ook bij onze gemeentebesturen, om op een ordentelijke manier om te gaan met hun ruimtebeslag.

Uiteraard hebt u ook, mevrouw Weckhuysen, verwezen naar het kerkenbeleid. Ik heb ook genoteerd dat de CD&V niet direct een disco-partij is. Maar ik denk dat we op een positieve manier zullen omgaan met die kerken. Ik denk dat het enorm belangrijk is om die toekomstgericht een invulling te geven.

Bos en water, fietsostrades, groene ruimten, zijn belangrijke ambities in dit bestuursakkoord. Sprekers uit de meerderheid, maar ook andere sprekers, hebben daar duidelijk naar verwezen.

Het verhaal van de SDG's - af en toe werd daar wat neerbuigend over gedaan - is enorm belangrijk, ook al hebben wij die nog niet onmiddellijk in onze meerjarenplanning echt lijn per lijn benoemd. Ik denk dat het enorm belangrijk is dat die SDG's in onze organisatie hun ingang vinden zodanig dat iedereen op elk niveau weet dat dit voor de deputatie, voor deze provincieraad enorm belangrijke zaken zijn. Daar willen wij ook verder aan werken.

Mijnheer Valkeniers, ik heb u al geantwoord over het provinciale niveau. Het bestaat nog, en wij gaan daar heel enthousiast mee werken. U was vrij positief, waarvoor dank, rond een aantal zaken in dit bestuursakkoord. Het is terecht dat u zegt dat u uw rol van waakhond zal moeten spelen, net zoals de andere partijen in de oppositie. U hebt ook een aantal zaken in detail vernoemd, onder andere het Coveliershuis. Ik denk dat we dit in de loop van volgend jaar zullen verkopen. Wat de sociale huizen betreft neem ik aan dat collega Helsen daar volgende dagen zal op terugkomen.

En inderdaad, u hebt gelijk, wij zijn een bestuur dat dankzij Vlaanderen en Europese subsidies heel veel kan doen. Bij momenten zullen wij kunnen hopen, maar dat is tot hiertoe nog altijd een zekerheid, dat voor het aanleggen van fietsostrades wij de tussenkomsten van Vlaanderen daarvoor zullen blijven krijgen. Dat is een evidentie. Ik neem aan dat Vlaanderen er ook alle belang bij heeft om dit project mee verder te zetten en te ondersteunen, omdat iedereen daar baat bij heeft.

U hebt ook nog eens verwezen om in een aantal gevallen te kijken naar het noorden van Nederland. Ik kijk altijd graag naar Nederland, dat weet u ook. Wij hebben regelmatig gesprekken in tal van dossiers. Ook collega Caluwé heeft regelmatig overleg met collega's uit zowel Noord-Brabant als Zeeland. Ik denk, collega Caluwé, dat wij binnenkort ook nog een overleg met de collega-gedeputeerden van Zeeland over een aantal zaken die ons beiden aanbelangen om daarover te spreken. En Willem van Oranje heeft natuurlijk altijd gelijk. We gaan dat indachtig zijn.

Mijnheer Vandendriessche, u hebt heel veel zaken gezegd. Maar ik ga het seffens aan collega Caluwé overlaten om over een aantal zaken die u niet correct hebt gezegd, en die u nog altijd niet hebt begrepen, of wil begrijpen, na al de toelichtingen die er zijn gebeurd, verder tussen te komen.

U hebt ook nog een aantal dingen over het PVI en Inovant gezegd. We zijn momenteel in de fase rond PVI en Inovant dat we binnen enkele weken keuzes zullen kunnen maken. Wat ik al verschillende keren heb gezegd, het is een keuze van deze deputatie en we zullen er zeker en vast voor zorgen, daar mag u van op aan, dat is traditie hier in dit huis, wanneer wij een overdracht doen wij de mensen op een zo goed mogelijke manier, en met al hun rechten indien dit volledig kan, over te dragen naar ergens. Maar die besprekingen lopen, en u mag het mij niet kwalijk nemen dat wij hier verder niet veel kunnen over zeggen.

Mijnheer Anciaux, u was vrij positief over ons bestuursakkoord, waarvoor dank. Ik denk dat het ook goed was dat u ook nog eens benadrukt hebt dat wij met zeer gemotiveerde mensen binnen ons bestuur werken. Dat er ook zeer gezonde ambities in staan, en dat u ook nog eens naar onze organisatie hebt verwezen als een organisatie met enorm veel expertise.

Uiteraard hebt u ook wat kritieken losgelaten, in de positieve zin, waarvoor dank, rond onderwijs. Ik denk dat wij in dat onderwijs ook iedereen alle kansen willen geven. Dat de kwaliteit uitstroomt en vorming van vakmensen enorm belangrijk zijn, is ook de mening van deze deputatie. Daarmee dat wij ook verder blijven inzetten op een goed onderwijs, en op een goed flankerend onderwijs, waar collega Helsen verder werk van maakt.

Ik wil ook nog eens onder de aandacht brengen dat u over onze recreatie- en groendomeinen met positieve teneur gesproken hebt, waarvoor dank.

Over de belastingen zal ik met alle plezier collega Caluwé laten antwoorden.

Mevrouw Talhaoui had toch wat kritiek, want we hadden geen ambitie. Het gebiedsgericht beleid valt totaal weg als ik dat zo lees. Inzake mobiliteit hoorde ik dat we wat meer proactief moeten gaan werken in functie van het algemeen persoonlijk belang rond onteigeningen en dergelijke meer. Mevrouw Talhaoui, ik zeg u dat we dat ook wel doen. We doen dat heel hard, en we kunnen heel wat zaken op voorhand bespreken met heel veel mensen. We doen dat op een heel transparante manier. Maar, ik denk, waar u naar verwijst, als één persoon blijvend alle mogelijke middelen uitput sta je daar als overheid machteloos tegenover. Ik kan dan alleen maar pleiten, en ik heb dat op verschillende niveaus al gedaan, dat het persoonlijk belang en de omschrijving daarvan ten opzichte van het algemeen belang in de wetgeving misschien eens moet verduidelijkt worden. Die weging zal toch ooit eens moeten gemaakt worden of men het normaal vindt dat één persoon blijvend een project kan tegenhouden.

Over onderwijs gaan we binnenkort nog spreken.

Ontwikkelingssamenwerking is ook door een aantal sprekers naar voor gebracht.

Rond Mondiaal beleid is 0,7 % het bedrag, en daar gaan we niet onder. Dat gaan we nu voor het praktisch het volledige bedrag brengen daar waar het nodig is, en dat is in het Zuiden. Met nog een gedeelte, en daar zal ik nog op tussenkomen een van de volgende uren, in het Noorden met een aantal middelen voor de mensen die hier promotie maken voor ontwikkelingssamenwerking. Maar dat gaat beperkt zijn. Dus wij denken dat wij nu geld geven daar waar het nodig is, in tal van projecten in het Zuiden met bebossingsprojecten, en dergelijke meer. Daar kan je toch niets op tegen hebben, dat je het geld volledig laat toekomen daar waar het echt nodig is. Ik wil hier nog graag 20 mensen aan boord houden, en dat dan allemaal samen optellen om op die 0,7 % te brengen. Maar dan denk ik niet dat de mensen in het Zuiden daar veel beter van worden.

U hebt ook nog verwezen naar het Suske en Wiske museum. De directeur is van het Suske en Wiske museum vertrokken naar Jumbo, de nieuwe supermarkt. Ik kan die ook niet tegenhouden. Als hij een uitdaging heeft om daar iets te gaan doen, is dat de overstap die de man gemaakt heeft. Ondertussen werken wij daar verder. Die 50.000 EUR die wij vragen aan het Suske en Wiske museum om extra binnen te krijgen, komt niet alleen met

het aantal tickets te verhogen. Dat zal via andere zaken moeten gebeuren, maar daar wachten wij op hun inzichten daarrond.

Mijnheer Sohier, u zegt dat wij voorbij zouden gegaan zijn aan de prioriteiten. Ik vind dat niet, maar vind dat ze juist gelegd worden in dit bestuursakkoord. Zo kunnen we al eens van mening verschillen. Dat we naar 4 commissies zijn gegaan, daarover mag u blij zijn dat het er geen 6 zijn, want dan had u er nog meer moeten gaan volgen. Ik heb er ooit in de gemeenteraad van de stad Antwerpen 9 moeten volgen. Mevrouw Talhauoui weet dat nog. Ik ben daar niet over blijven doorzeuren. Ik heb dat proberen te doen. Ik was toen ook lid van een kleine partij. U moet dan maar zien dat u groeit, dan kan u er meer volgen. Zo simpel is dat. Ik kan er ook niet aan doen, maar dat is de realiteit. U kan dat betreuren, maar ik heb het ook meegemaakt. Toen zat men ook naar mij te kijken dat ik dat alleen moest doen. Dat was ook niet leuk, maar we zijn er doorgekomen.

Over het ambtenarenstatuut kunnen we nog lang praten, maar onze mensen zijn heel gemotiveerd of ze nu contractueel zijn of een ambtenarenstatuut hebben. Eerlijk gezegd, in allebei de groepen zijn er ongelooflijk goede mensen te vinden met expertise, maar de keuze is gemaakt dat wij verder van ambtenarenstatuut afgaan en dat wij iedereen die wij aannemen als contractuele zal aangenomen worden.

U verwijt ons nog eens dat democratisch deficit, en dat wij hier geen debatten over omgevingsvergunningen kunnen aangaan. Mijnheer Sohier, het Agentschap Binnenlands Bestuur, de minister zelf heeft heel duidelijk gezegd dat wij dat niet kunnen. Het is nu een expliciete bevoegdheid aan de deputatie, en daar kan je hier geen debat over aangaan. Dat heeft niets met een democratisch deficit te maken. Dat heeft alles te maken met heel duidelijk omschreven wetgeving en daar moeten wij ons aan houden. Wij zijn hier wetgevers, wij moeten dat zo doen. U weet hoe u ermee moet omgaan. Mevrouw Van Dienderen heeft het u voorgedaan. U kan daar een mondelinge vraag over stellen, en dan kan ik u een kort antwoord geven. Dat is wat ik kan, en dan zal u het ook weten.

Over de appartementen, de nota Ruimte heb ik u al geantwoord.

Ik denk, collega's, dat ik nu in dit kort bestek zowat op alle sprekers iets heb kunnen zeggen. Nog niet in detail, maar ik denk dat de komende uren ons de nodige kansen zullen geven om dieper rond de bepaalde beleidsdomeinen van mijn collega's en mezelf verder in te gaan.

Voorzitter, ik kan hier afsluiten en dank u allemaal nogmaals voor de tussenkomsten.

VOORZITTER.- De heer Caluwé heeft het woord.

De heer CALUWÉ, gedeputeerde.- Bedankt, mijnheer de voorzitter.

Ik denk dat het enige waar ik vanuit financieel oogpunt moet op ingaan de tussenkomst is van collega Vandendriessche.

Voor wat betreft de verschillende tussenkomsten met betrekking tot de belastingen denk ik dat we die dadelijk kunnen behandelen op het moment dat we het hebben over de belastingreglementen.

Voor wat betreft de opmerking van collega Vandendriessche is de essentie dat in de loop van 2020 wij een heel belangrijke operatie doorvoeren, namelijk dat wij de 103 miljoen van ons oude pensioenfonds, die als bestemde gelden in onze begroting ingeschreven staan, overdragen naar een organisme voor de financiering van de pensioenen waardoor het dit jaar moet geboekt worden als een exploitatie-uitgave. Als u mij niet gelooft, heel dat procedé staat exact uitgewerkt in de brief van het Rekenhof, een korte brief van 2 bladzijden, die men zeker kan raadplegen. U vindt dan exact weer hoe het voor 2020 verloopt.

Ik zal het geheel even kaderen met betrekking tot onze pensioenen, van hoe we dat allemaal bekomen. Gelukkig hebben onze voorgangers belangrijke voorzieningen getroffen om de pensioenen van onze statutaire ambtenaren in eerste instantie in de toekomst te kunnen betalen. Gelukkig maar, want we hebben nog dit jaar vastgesteld dat wanneer er tegemoetkomingen zijn van hogere overheden de provincies worden overgeslagen. We hebben zelf de voorzieningen daarvoor getroffen. Op het ogenblik dat er beslist is om over te stappen naar contractuele aanwervingen, een goede 10 jaar geleden, en principieel niet langer te werken met statutaire ambtenaren is er meteen gezegd dat we er gingen voor zorgen dat het pensioen van onze contractuele ambtenaren door een tweede pijler in het pensioenfonds even hoog kan zijn dan wanneer ze statutair ambtenaar zouden zijn geweest. Daarvoor heeft men een gedeelte van dat oude pensioenfonds dat men heeft aangelegd omgezet naar een OFP-Provant, waarvoor we ook samenwerken met andere overheden. Verschillende gemeenten zijn daarin toegetreden. Ik kijk naar collega Koen Anciaux die vanuit de stad daarin vertegenwoordigd is. Dat voor het aanvullend pensioen van onze contractuele personeelsleden.

Voor onze statutaire personeelsleden zijn we op dat moment overgegaan naar de RSZPPO. Ondertussen heeft dat de naam DIBISS gekregen. Maar we hebben ons oude pensioenfonds gehouden, zodanig dat we op die manier onze pensioenverplichtingen konden blijven nakomen, en bijvoorbeeld die responsabiliseringsbijdrage maar ook de gewone bijdrage daaraan op die manier kan worden gefinancierd uit het oude pensioenfonds. Daarvoor is op dat moment een zogenaamde onderlinge verzekeringsvereniging opgericht. Die stond in de balans van de provincie opgenomen onder de financiële vaste activa, maar als dusdanig niet in het budget.

Bij de overgang naar BBC hebben we dat niet onmiddellijk omgezet. Er was discussie tussen de provincie en Vlaanderen over hoe het concreet op BBC zou moeten worden geboekt. In 2016 heeft Vlaanderen ons gezegd dat we dat niet als financiële vaste activa konden boeken, maar als bestemde gelden. We hebben dat dan gedaan, maar het resultaat is dat het saldo van het pensioenfonds terecht komt in het beschikbare budget. Hierdoor blijft het kunstmatig hoog waardoor er ook de ongemakkelijkheid is dat je het ene jaar uit beleggingen uit dat pensioenfonds 1 % of 2% opbrengst hebt, en het andere jaar 10 %. Het effect is dat je dat telkenmale ziet in de rekening. Daarom is het beter om dat opnieuw afzonderlijk onder te brengen en over te brengen naar een organisme voor de financiering van de pensioenen, het OFP-organisme, dat wettelijk geregeld is. Dat heeft een

afzonderlijk statuut van de provincie, zodanig dat het op die manier niet meer in onze balans is opgenomen.

Die operatie vindt plaats in 2020. Vandaar dat dit nu in onze begroting staat als een exploitatie-uitgave. Het is niet meer dan dat. De realiteit is dat wij dit jaar 20 miljoen over hebben, en niet de totaliteit van die uitgaven als dusdanig zouden hebben. Ik hoop dat ik het op deze manier duidelijk heb kunnen maken.

VOORZITTER.- Als er geen tussenkomsten meer zijn stel ik voor om even een korte pauze te houden, om nadien verder te gaan met de tussenkomsten over financiën.

De vergadering wordt geschorst om 16.00 uur en hernomen om 16.13 uur.

VOORZITTER.- De heer Daneels heeft het woord.

De heer DANEELS.- Dankjewel.

Mijnheer de voorzitter, geachte ondervoorzitter, griffier, collega's en gedeputeerden, en geachte gouverneur,

Hoewel misschien hier niet iedereen fan is van de provincie als beleidsniveau, zijn we er wel bijna allemaal van overtuigd dat er goede zaken gebeuren met het budget van de provincie Antwerpen. Natuurlijk zouden we hier en daar andere accenten leggen, maar ook wij bij Groen kunnen het werk van de provinciale administratie inzake bijvoorbeeld waterbeleid, fietsbeleid en parkbeheer smaken.

Maar dat budget komt natuurlijk met een prijskaartje en de manier waarop de provincie bij haar inwoners belastingen int, kan volgens ons beter en is alleszins niet meer van deze tijd. En dan heb ik het over de algemene provinciebelasting, de jaarlijkse forfaitaire bijdrage per huishouden, ongeacht het aantal belastingplichtigen en ongeacht het inkomen, van 38 EUR. Onzes inziens is dat niet echt eerlijk. En ik spreek ook uit eigen ervaring. Zelf woon ik alleen, net als mijn vriendin, en wij betalen elk die forfaitaire bijdrage. Net als de jaarlijks groeiende groep alleenstaanden en vrijgezellen, die allemaal die forfaitaire bijdrage betalen.

Het laatste onderzoek van Statbel begin dit jaar telde net geen 5 miljoen huishoudens in Vlaanderen, waarvan ruim een derde uit 1 persoon bestaat. Die laatste groep groeide op een jaar tijd met anderhalve procent. De voortzetting van een decennialange evolutie. Of je het nu leuk vindt of niet. Jonge mensen zijn langer vrijgezel en steeds meer koppels gaan uit elkaar. Maar allemaal betalen ze hetzelfde bedrag.

Tegelijk betalen mensen met een veel hoger loon en huishoudens met goed verdienende tweeverdieners ook 38 EUR. Het is een oneerlijkheid die eruit moet. Niet voor mezelf, want binnenkort gaan mijn vriendin en ik samenwonen, maar voor de vele alleenstaanden en gezinnen die de eindjes aan elkaar moeten knopen en voor wie die jaarlijkse provinciale

belastingbrief wel degelijk pijn doet. En voor de jongeren die met hun eerste loon op eigen benen willen staan, maar door de provinciale belasting een extra horde over moeten.

In andere provincies doen ze het trouwens anders en vaak eerlijker. West-Vlaanderen maakt bijvoorbeeld een onderscheid tussen huishoudens van één persoon, of meerdere personen. In Limburg en Oost-Vlaanderen kijken ze naar de oppervlakte van de woning en in Vlaams-Brabant is er geen algemene belasting. Ik stel voor dat deze provincieraad inspiratie haalt voor een nieuw en eerlijker systeem in de andere provincies.

Collega's, Vlaanderen heeft nog maar een paar weken/maanden geleden beslist dat de provincies blijven bestaan zoals ze nu werken, maar daarmee is de soms negatieve publieke opinie over de provincie, al haar medewerkers en deze raad nog niet gekeerd. En dat imago krijgt bij veel mensen elk jaar opnieuw een extra deuk als ze een belastingbrief met het mooie logo van de provincie Antwerpen op aankrijgen. En daar kan vrees ik geen enkele marketingcampagne van onze provincie tegenop. Hoeveel reclamefilmmpjes en sociale media-acties we ook doen.

Daarom een paar vragen die ik wil stellen aan de deputatie.

- Wat denken jullie, gezien de demografische evoluties, van het huidige belastingsysteem van onze provincie? Vinden jullie dit eerlijk?
- Is er overleg tussen de verschillende provincies over de verschillende systemen?
- En staan jullie ervoor open om dit systeem te evalueren en aan te pakken?

Ik dank jullie.

VOORZITTER.- Mevrouw Bakelants heeft het woord.

Mevrouw BAKELANTS.- Geachte voorzitter, geachte mevrouw de gouverneur, deputatie, collega's provincieraadsleden,

Mijn tussenkomst gaat over hetzelfde onderwerp, namelijk de algemene provinciebelastingen.

Voor het behoud van het evenwicht van het provinciaal budget wordt in 2020 zoals de voorbije jaren een algemene provinciebelasting ingevoerd. Alle gezinnen die in de provincie Antwerpen wonen zijn dus onderworpen aan de algemene provinciebelasting. De belasting bedraagt 39 EUR in 2020.

Onze fractie wenst een algemene hervorming van de provinciebelastingen. Wij willen dat de belastingdruk verlaagt, dit specifiek voor de alleenstaanden en de éénoudergezinnen. Of je nu alleenstaande bent, of een gezin met 2 of meer personen die in dezelfde woning wonen, het bedrag blijft hetzelfde. Wij willen dus graag dat de singletoets wordt toegepast. Het leven in onze provincie voor alleenstaanden is verhoudingsgewijs duurder dan voor koppels met 2 inkomens.

Wij vinden dat de groter wordende groep van alleenstaanden terecht een lager zou moeten betalen.

Daarom willen wij dat de provinciebelasting wordt aangerekend per volwassen inwoner, en niet per domicilie.

De tegenargumenten die in het verleden al door de deputatie werden geformuleerd, zoals de hogere administratieve kost en de voorkeur van één tarief, ongeacht de gezinssamenstelling te hanteren, vinden wij geen goede redenen. Ik vraag mij ook af hoeveel die hogere administratieve kost dan bedraagt. Tot 2011 was er wel een aparte heffing voor alleenstaanden. In andere provincies, zoals in West-Vlaanderen is de provinciebelasting daar wel aangepast. Alleenstaanden betalen er 22 EUR, en gezinnen 41 EUR.

Wij vragen dus de singletoets kan toegepast worden voor de algemene provinciebelasting voor gezinnen in Antwerpen.

In dit kader heeft onze fractie ook een amendement ingediend.

Wij stellen voor het ontwerpreglement aan te passen, met toepassing van artikel 3b, dat zegt: "Alleenstaanden en eenoudergezinnen krijgen een korting van 50% op het bedrag bepaald in artikel 3a."

Bedankt.

VOORZITTER.- De heer Anciaux heeft het woord.

De heer ANCIAUX.- Mijnheer de voorzitter, mevrouw de ondervoorzitter, allemaal,

Ik wil het meer hebben over de provinciale belasting op de bedrijven. In principe ben ik tegen alle belastingen. Langs de andere kant moet je beleid kunnen voeren, dus het geld moet van ergens komen. Je mag de mensen ook geen blaasjes wijsmaken.

Op federaal vlak hebben we de flexijobs. Er zijn veel sectoren die daarvoor niet in aanmerking komen, en heel wat mensen die na hun uren een beetje willen bijwerken, soms ook singles. Maar ik heb het daarstraks al gezegd, iemand die gewoon enkele uurtjes per week mensen gaat helpen, zoals een pedicure, een zelfstandig verpleegster, heeft geen bedrijfsruimte. Die moet soms voor die 100 EUR meer dan 1 dag gaan werken. In verhouding is dat gewoon veel te duur. Er zijn in onze provincie niet zo gigantisch veel mensen die geen bedrijfsruimte hebben en toch wat bijklussen. Dat wordt geschat rond 1.500 mensen. Dus ik denk dat dit budget gemakkelijk te compenseren valt.

Mijn voorstel zal straks zijn om te stemmen over dit amendement. Het gaat over een hele kleine groep zelfstandigen die niet altijd voor hun plezier, maar om rond te komen, om hun rekeningen te betalen, bijwerkt.

Dank u.

VOORZITTER.- De heer Sohier heeft het woord.

De heer SOHIER.- We noteren geen verhoging van de provinciebelastingen en dat is positief. Anderzijds zullen we altijd blijven herhalen dat dit een onrechtvaardige belasting is omdat ze niet progressief is. Met andere woorden, de sterkste schouders dragen niet de zwaarste lasten.

Ook bij de bedrijvenbelasting is dat het geval. Men baseert zich op de gebruikte oppervlakte. Hoe groter de oppervlakte, hoe meer provinciebelasting met als argumentatie: "Het oppervlaktecriterium wordt als redelijk en objectief beschouwd teneinde de provinciebelasting op de bedrijven te berekenen".

De oppervlakte is namelijk geen objectief criterium. Eén voorbeeld maar: een bank, met een kantoor van een paar lokalen, maar met een grote omzet en winst betaalt logischerwijze minder dan bijvoorbeeld een kruidenier die een opslagruimte nodig heeft. Er wordt geen rekening gehouden met omzet en winst en dat is onrechtvaardig. Dat is wat we bedoelen dat de zwaarste schouders de zwaarste lasten niet dragen. Er zijn terecht afwijkingen voorzien onder andere voor landbouwers, maar dat is onzes inziens onvoldoende.

Men zal ons antwoorden dat we als provincie geen rekening mogen houden met winst en omzet, noch op inkomen, omdat dat verboden is. Je mag immers iemand geen twee keer belasten op hetzelfde. Dat is wat mijnheer Caluwé vertelde in de commissie. OK, maar daarmee is de belasting niet rechtvaardiger geworden.

Daarnaast hebben we in de voorbije jaren altijd de anomalie aangekaart in verband met zelfstandigen in bijberoep. Die betalen dubbel, en dat is niet fair.

Nu hebben we daarnaast ook melding gekregen dat gepensioneerden, die daarnaast nog een zelfstandig bijberoep uitoefenen, niet meer kunnen genieten van het sociaal tarief met als argumentatie, en ik citeer uit de nota "De verlaagde tarieven voor gepensioneerden zijn niet meer te verantwoorden gelet op de mogelijkheid voor diverse categorieën gepensioneerden om onbeperkt bij te verdienen."

Zo moeten gepensioneerden die weinig bijverdienen - bijvoorbeeld minder dan 7.800 EUR op jaarbasis - evenveel betalen als een zelfstandige die bijvoorbeeld 50.000 EUR bijverdiend op jaarbasis.

Waarom geen rekening houden met de bijverdienste? Die kan toch opgevraagd worden via de fiscale aangifte. Als de gepensioneerde via zijn aanslagbiljet van de federale belastingdiensten zou bewijzen dat hij of zij minder verdiend dan de vroegere limiet, kan men toch gerust nog het sociaal tarief toekennen. Dat zou toch maar rechtvaardig en sociaal zijn. Waarom wordt dat niet overwogen? In ieder geval, die gepensioneerden, die vroeger een sociaal tarief betaalden en nu de volle pot moeten dokken vinden de deputatie ongeloofwaardig als men stelt dat "er geen verhoging van de provinciebelasting" is. De betrokkenen hebben trouwens al een schrijven gekregen om de verhoging te melden.

Wij durven te hopen dat de deputatie ons voorstel volgt om diegenen, die vroeger het verlaagd tarief hadden de mogelijkheid te bieden om te bewijzen dat ze slechts beperkt bijverdienen. En zo dit het geval is, dan toch nog het sociaal tarief toekennen. Dat zou pas een sociaal belastingbeleid zijn.

Ik kijk uit naar het antwoord.

VOORZITTER.- De heer De Quick heeft het woord.

De heer DE QUICK.- Ik wil even reageren op de tussenkomst van mevrouw Ann Bakelants, in het vooruitzicht van het amendement dat hierover wordt ingediend.

Onze fractie zal zich daarop onthouden om volgende redenen. Als je de belastingen gaat benaderen vanuit een zekere financiële draagkracht van de personen of gezinnen lijkt het op het eerste zicht logisch dat je de opdeling maakt tussen éénoudergezinnen en alleenstaanden die benadeeld worden. Maar er zijn ook nog andere categorieën. Er zijn namelijk ook samenwonenden en gehuwden waar maar éénverdiener is. Niet in elk gezin, of niet in elke samenwonend gezin zijn er twee verdieners. Om de reden dat die beide categorieën niet vermeld worden in voorstel zullen wij ons op dat amendement onthouden.

VOORZITTER.- De heer Caluwé heeft het woord.

De heer CALUWÉ, gedeputeerde.- Collega's,

Ik waardeer de tussenkomsten van de verschillende collega's. Maar ik stel toch vast dat er nog zekerheden zijn: niemand betaalt graag belastingen. De open vld is voor belastingverlaging, die zekerheid is ook nog altijd, bijgetreden door de Groen fractie.

Ik wil er geen gekheid van maken, maar wil toch wel voor een stuk antwoorden op een aantal van de tussenkomsten. Ik begrijp ook wel de ongemakkelijkheid die men heeft met de provinciale belastingen. Veel komt voort omdat wij toch wel in een carcan zitten om onze inkomsten te houden. Er komen van nergens anders inkomsten, er zijn geen fondsen meer, geen algemene financiering van elders. We moeten het puur doen met belastinginkomsten. We zijn bij wijze van spreken 100 % fiscaal autonoom. Maar we zitten wel in een carcan, in die zin dat we een aantal zaken niet mogen belasten ook al zouden we dat eerlijker vinden. We kunnen niet zoals de gemeenten een aanvullende belasting op de personenbelasting innen. Dat mogen we niet, dat is alleen aan de gemeenten toegestaan. We mogen dus ook geen rekening houden met het inkomen in onze belastingtarifiering, want dan beschouwt men dat als dubbele belasting.

Hetzelfde geldt ten aanzien van de bedrijven. Ook daar mogen we geen rekening houden met de winst van de bedrijven, want dan beschouwt men dat als een dubbele belasting ten aanzien van de vennootschapsbelasting.

Het resultaat is dat we in dat carcan toch moeten zien dat we aan een aantal inkomsten kunnen komen. Iets wat tot 2023 ook niet kan is om toch maar te verschuiven naar de opcentiemen op de onroerende voorheffing. Die moeten we ook tot 2023 constant houden, en we mogen niet boven het niveau dat het nu is uitstijgen. Het is dus in dat carcan dat we een belastingreglement opmaken.

Onze voorgangers hebben een aantal dingen doorgevoerd. Om toch een zekere rechtvaardigheid te hebben mogen we wel een aantal categorieën uitsluiten voor de belasting op de huishoudens. Dat zijn al diegenen die een verhoogde tegemoetkoming hebben van het ziekenfonds, en die onder dat statuut vallen en daardoor heel veel sociale, behartenswaardige, minvermogende categorieën omvat. Wanneer men een gezinsinkomen heeft dat lager is dan 20.000 EUR valt men daaronder. Dus al diegenen die daaronder

vallen moeten de 39 EUR belasting op huishoudens niet betalen. Men moet al wel dat inkomen hebben vooraleer je de belasting zou moeten betalen. Daarom spaar je toch wel wat uit door het onderscheid niet te moeten maken in die huishoudens of er nu één inwoner is of verschillende mensen. Dat bespaart ook wel wat betwistingen. Dus is er in 2012 beslist om, daar waar we vroeger een verschillend tarief hadden, over te gaan tot één tarief voor alle huishoudens, hoe ze ook zijn samengesteld. Dat heeft toen ook de aanleiding gegeven tot een belastingverlaging voor de gezinnen met meerdere personen.

We zitten nu op die 39 EUR. Als je dat vergelijkt met andere provincies is het inderdaad juist dat men in de provincie West-Vlaanderen het onderscheid nog wel maakt. In Limburg en Oost-Vlaanderen niet, daar is het tarief voor de huishoudens 35 EUR. Het is juist, maar ik weet niet of het daarvoor gebruikt wordt, dat wanneer het een grotere ruimte omvat het tarief kan stijgen. Maar ook weer onafgezien of het gaat om één, of het om meerdere personen gaat. Men kan dus discussiëren of grotere gezinnen met veel kinderen meer ruimte nodig hebben dan gezinnen zonder kinderen. Het resultaat is toch dat wanneer het een vrij groot gezin is, die wel onder dat hoger tarief vallen in Limburg en Oost-Vlaanderen. Ik weet niet of Groen er voorstander van is om dat op die manier door te voeren.

Voor het overige denk ik dat er met 35 of 39 EUR toch maar een miniem verschil is tussen Antwerpen en die andere provincies, en dat zij op dezelfde manier huishoudens, of die nu bestaan uit 1 of 2 personen, behandelen. Dat voor wat betreft de belasting op huishoudens.

Voor wat betreft de belastingen op de bedrijven moet ik ook zeggen dat je toch vrij snel, denkende dat het gaat over een kleine categorie die men vrijstelt, het risico loopt een vrij groot aantal van de belastinginkomsten te verliezen. Dan had ik toch graag gezien dat naast het amendement dat zegt om die belastingvermindering door te voeren, er amendementen zouden volgen die zeggen welke andere inkomsten we dan voorzien om het gemis te dekken. Wat betreft het voorstel om diegenen die geen bedrijfsruimte hebben vrij te stellen, daar hebben wij geen exacte cijfers van. Maar we weten wel dat de stad Antwerpen dat gedaan heeft, en dan blijkt dat van de 43.000 vestigingsbelastingen 25.000 daaronder vallen, dus meer dan de helft. Ik neem aan dat het voor de globale provincie wat minder zou zijn. Maar stel dat het de helft is zou het nog altijd betekenen dat van onze 180.000 belastingplichtigen voor de bedrijfsbelasting de helft daarvan van de belasting vrijgesteld zou zijn, zei dat het dan wel het minimumtarief is, de 100 EUR. Maar dat betekent dan toch nog altijd dat die vermindering 9 miljoen aan belastinginkomsten zou betekenen. Dan hoor ik toch wel graag hoe men denkt die 9 miljoen EUR te kunnen besparen of waar men die zou kunnen halen. Ook voor wat betreft de nieuwe vestigingen geldt dat er elk jaar ongeveer 10 % meer nieuwe vestigingen zijn. Dus dat betekent dat je snel aan ettelijke miljoenen zit. Als je dat 5 jaar doorvoert zit je ook aan 8 miljoen opbrengsten die je zou verliezen. Dus daar moet ook wel eerst gekeken worden waar we daar de nodige middelen voor voorzien.

Ik hoop dat ik op deze manier heb kunnen uitleggen waarom wij toch blijven vasthouden aan deze belastingen, en vragen om deze belastingreglementen te stemmen. Maar ik weet het wel: niemand betaalt graag belastingen.

VOORZITTER.- De heer Daneels heeft het woord.

De heer DANNEELS. - *Gedeputeerde Caluwé*, u maakt gewag van de sociale correcties. Is dat iets dat automatisch toegekend wordt?

De heer CALUWÉ, *gedeputeerde*.- Je moet dat bezien. Soms kan men tijdelijk even onder dat inkomen vallen en zal men er niet aan denken. Maar wanneer men lang minder inkomen heeft kan men dat aanvragen bij het ziekenfonds om die verhoogde tegemoetkoming te kunnen krijgen. We voeren nu wel door dat het dan automatisch wordt doorgevoerd ten aanzien van ons belastingsysteem, zodat men geen aanslag krijgt

VOORZITTER.- Als er geen tussenkomsten meer zijn, gaan we over tot de stemming van het amendement.

Het amendement ligt bij iedereen op de banken.

Wie voor het amendement is stemt ja.

Wie tegen is stemt nee of onthoudt zich.

De stemming is geopend.

Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming.

36 leden hebben deelgenomen aan de stemming;

10 leden hebben ja gestemd;

20 leden hebben nee gestemd;

6 leden hebben zich onthouden.

Het amendement wordt niet goedgekeurd met 10 stemmen ja, bij 20 stemmen nee en 6 onthoudingen.

Financiën

Nr. 4/5 van de agenda

Algemene provinciebelasting. Reglement 2020.

Goedkeuring.

Verslag van de deputatie

Voor het behoud van het evenwicht van het provinciaal budget wordt voor 2020 een algemene provinciebelasting ingevoerd.

De vrijstellingsmodaliteiten worden geherformuleerd.

De provincieraad van Antwerpen,

Overwegende dat op 31 december 2019 de heffingsduur verstrijkt van de verordening betreffende de heffing van een algemene provinciebelasting, hernieuwd bij raadsbesluit van 23 november 2018;

Gelet op de artikelen 41, 162 en 170 van de gecoördineerde grondwet van 17 februari 1994 en de artikelen 42, 43 §2, 15°, 144 en 180 van het provinciedecreet van 9 december 2005;

Gelet op artikel 16 van de gewone wet van 9 augustus 1980, houdende de hervorming van de instellingen, gewijzigd bij de wet van 9 juli 1982;

Gelet op de artikelen 1 en 3 van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten;

Gelet op het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister;

Gelet op het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen;

Overwegende dat een belasting budgettair noodzakelijk is met als doel de uitgaven van de provincie in het algemeen te dekken, zowel de verplichte als de facultatieve;

Overwegende dat de belasting eenvoudig te controleren is en dat de heffing van de belasting op een efficiënte wijze kan geschieden met een hoge rentabiliteit gelet op de geringe administratieve kosten verbonden aan de vestiging en de invordering;

Overwegende dat de belasting een bijdrage beoogt van burgers in de algemene bestuurlijke uitgaven van de provincie gelet op het feit dat burgers op democratische wijze kunnen gebruik maken van de provinciale dienstverlening en infrastructuur;

Overwegende dat het weerhouden van diverse categorieën de efficiëntie en effectiviteit van de vestiging van de belasting nadelig beïnvloedt, gelet op de noodzaak van controle en opvolging;

Overwegende dat de belasting van die aard is dat zij binnen de draagkracht ligt van elke belastingplichtige;

Overwegende dat het belastingtarief jaarlijks wordt aangepast aan de indexevolutie. Het tarief voor 2020 bedraagt daardoor 39 EUR, de voorgaande jaren bedroeg het tarief 38 EUR (2019), 38 EUR (2018), 37 EUR (2017), 36 EUR (2016), 36 EUR (2015), etc.;

Overwegende dat een algemene en evenwichtige spreiding van de belastingdruk wordt nagestreefd waarbij extra aandacht wordt geschonken aan de zwakste categorieën in de maatschappij;

Overwegende dat een belastingvrijstelling voor de gezinnen die genieten van verhoogde verzekeringstegemoetkoming in de gezondheidszorg alsook voor de gezinnen die genieten van het recht op maatschappelijke integratie, verantwoord wordt door het feit dat deze reeds een tegemoetkoming genieten op basis van een onderzoek dat werd uitgevoerd door de daartoe wettelijk bevoegde instanties;

Overwegende dat het eveneens verantwoord is een belastingvrijstelling in te voeren voor de gezinnen die, als gevolg van het koninklijk besluit van 16 juli 1992

betreffende de bevolkingsregisters, op 1 januari van het aanslagjaar, enkel een verplicht referentieadres zonder feitelijke vestiging op het provinciaal grondgebied hebben en daardoor praktisch geen gebruik kunnen maken van de provinciale dienstverlening;

Op voorstel van de deputatie,

BESLUIT:

Artikel 1:

Voor het aanslagjaar 2020 wordt door de provincie Antwerpen een algemene provinciebelasting geheven.

De belasting wordt gevorderd van elk gezin dat op het grondgebied van de provincie Antwerpen een hoofdverblijf ter beschikking heeft op 1 januari 2020.

Artikel 2:

Als "gezin" wordt beschouwd voor de toepassing van onderhavige belasting: hetzij een persoon die alleen leeft, hetzij twee of meer personen die, al dan niet verwant, gewoonlijk in één en dezelfde woning of woongelegenheden verblijven en er samenwonen.

De belasting wordt gevestigd op naam van de referentiepersoon van het gezin.

Artikel 3:

Het bedrag wordt bepaald op 39 EUR. De belasting is ondeelbaar verschuldigd voor het aanslagjaar. De toestand op 1 januari van het aanslagjaar is bepalend voor de belastingplicht.

De inschrijving in het bevolkingsbestand van de gemeente waar het gezin staat ingeschreven, bepaalt de toestand op 1 januari van het aanslagjaar van de hoofdverblijfplaats, de referentiepersoon en de samenstelling van het gezin.

Een wijziging van de hoofdverblijfplaats, de referentiepersoon en/of de samenstelling van het gezin in de loop van het aanslagjaar, heeft geen invloed op de belastingplicht en geeft geen aanleiding tot enige belastingvermindering of teruggave.

Artikel 4:

Het gezin geniet een belastingvrijstelling als het gezin het bewijs levert dat de referentiepersoon van het gezin op 1 januari van het aanslagjaar:

1° hetzij geniet van het recht op verhoogde verzekeringstegemoetkoming op basis van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen;

2° hetzij enkel een referentieadres op het provinciegrondgebied heeft op basis van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister;

3° hetzij geniet van het recht op maatschappelijke integratie op basis van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie.

De belastingvrijstelling wordt slechts verleend, voor zover daartoe een schriftelijke aanvraag toekomt bij de dienst fiscaliteit van de provincie Antwerpen, op het adres Koningin Elisabethlei 22, B-2018 Antwerpen of per e-mail op het e-mailadres belastingen@provincieantwerpen.be en dit, op straffe van verval, binnen de drie maanden, te rekenen vanaf de derde werkdag volgend op de datum van verzending van het aanslagbiljet of vanaf de kennisgeving van de aanslag.

Op het moment dat een aanvraag tot vrijstelling wordt ingediend, moet bij deze aanvraag een attest vanwege het ziekenfonds, een attest vanwege de stad/gemeente of een attest vanwege het OCMW op naam van de referentiepersoon worden gevoegd.

Dit attest moet bewijzen dat het recht op verhoogde verzekeringstegemoetkoming respectievelijk het hebben van enkel een referentieadres binnen de provincie dan wel het recht op maatschappelijke integratie gold op 1 januari van het aanslagjaar. Een aanvraag tot vrijstelling mag gebeuren door (een kopie van) het ontvangen aanslagbiljet samen met een dergelijk attest terug in te dienen bij de dienst fiscaliteit van de provincie Antwerpen.

Artikel 5:

De aanslagbiljetten worden in gesloten omslag aan de belastingschuldigen gezonden.

In afwijking van het vorige lid kan de belastingplichtige, mits hij een uitdrukkelijke verklaring in die zin aflegt, er evenwel voor opteren om de aanslagbiljetten door middel van een procedure waarbij informaticatechnieken worden gebruikt, te ontvangen. In dit geval geldt de aanbieding via dergelijke procedure als een rechtsgeldige kennisgeving van het aanslagbiljet.

De bezwaartermijn zoals uiteengezet in artikel 6, 2^e lid vangt aan vanaf de datum waarop het aanslagbiljet door middel van een procedure waarbij informatietechnieken worden gebruikt, aan de belastingplichtige is aangeboden.

Artikel 6:

Een bezwaar moet schriftelijk worden ingediend bij de deputatie van de provincie Antwerpen, Belastingbezwaren, Koningin Elisabethlei 22, B-2018 Antwerpen, ondertekend en gemotiveerd zijn.

De termijn om op straffe van verval een bezwaarschrift in te dienen, bedraagt drie maanden te rekenen vanaf de derde werkdag volgend op de datum van verzending van het aanslagbiljet of vanaf de kennisgeving van de aanslag.

Een bezwaar mag ook worden ingediend per e-mail. Het bezwaarschrift dient op het e-mailadres belastingen@provincieantwerpen.be toe te komen, binnen de termijn in het tweede lid bepaald.

Als de belastingschuldige of zijn vertegenwoordiger het vraagt in het bezwaarschrift, wordt de belastingschuldige of zijn vertegenwoordiger uitgenodigd op een hoorzitting.

De gegevens van elk bezwaar die door het provinciebestuur fotografisch, optisch, elektronisch of volgens elke andere informatica- of telegeleidingstechniek worden geregistreerd, bewaard of weergegeven, evenals hun weergave op een leesbare drager, hebben bewijskracht voor de toepassing van de belasting.

VOORZITTER.- Zijn daar tussenkomsten over? *Geen.*

Dan leg ik dit punt voor ter stemming en de stemming is geopend.

Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? *Einde van de stemming.*

36 leden hebben deelgenomen aan de stemming;

20 leden hebben ja gestemd;

3 leden hebben nee gestemd;

13 leden hebben zich onthouden.

Goedgekeurd met 20 stemmen ja, bij 3 stemmen nee en 13 onthoudingen.

Nr. 4/6 van de agenda

**Provinciale opcentiemen op de onroerende voorheffing.
Reglement 2020. Goedkeuring.**
Verslag van de deputatie

Op 31 december verstrijkt de geldigheidsduur van de verordening.

Om het evenwicht van het provinciaal budget te handhaven is een hernieuwing van het belastingreglement noodzakelijk.

Het aantal opcentiemen op de onroerende voorheffing blijft ongewijzigd en in overeenstemming met het decreet van 18 november 2016 houdende de vernieuwde taakstelling en gewijzigde financiering van de provincies.

De provincieraad van Antwerpen,

Overwegende dat op 31 december 2019 de heffingsduur verstrijkt van de provinciale belastingverordening inzake opcentiemen op de onroerende voorheffing, hernieuwd bij raadsbesluit van 23 november 2018;

Overwegende dat het noodzakelijk is voor het evenwicht van het provinciaal budget;

Gelet op de artikelen 41, 162 en 170 van de gecoördineerde grondwet van 17 februari 1994 en de artikelen 42, 43 §2, 15°, 144 en 180 van het provinciedecreet van 9 december 2005;

Gelet op artikel 16 van de gewone wet van 9 augustus 1980, houdende de hervorming van de instellingen, gewijzigd bij de wet van 9 juli 1982;

Gelet op het decreet van 18 november 2016 houdende de vernieuwde taakstelling en gewijzigde financiering van de provincies;

Op voorstel van de deputatie,

BESLUIT:

Enig artikel:

Met ingang van 1 januari 2020 worden voor een termijn van één jaar, eindigend op 31 december 2020, ten behoeve van de provincie Antwerpen, honderd vijfenvestig komma drieëndertig (145,33) opcentiemen op de onroerende voorheffing geheven.

VOORZITTER.- Zijn daar tussenkomsten over? *Geen.*

Dan leg ik dit punt voor ter stemming en de stemming is geopend.

Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming.

36 leden hebben deelgenomen aan de stemming;

27 leden hebben ja gestemd;

3 leden hebben nee gestemd;

6 leden hebben zich onthouden.

Goedgekeurd met 27 stemmen ja, bij 3 stemmen nee en 6 onthoudingen.

VOORZITTER.- De heer Valkeniers heeft het woord.

De heer VALKENIERS.- Ik wil toch even onze onthouding verklaren bij zowel 4/5, 4/6 als 4/7.

Ondanks dat de bevoegdheden van de provincie verminderd zijn, zijn de belastingen dat niet, en ze blijven zelfs nog geïndexeerd. Ik vind dat een gemiste kans vandaag.

VOORZITTER.- Dan gaan we over tot de stemming van het amendement van mijnheer Anciaux. Dit amendement ligt ook op de banken.

Wie voor het amendement is stemt ja.

Wie tegen is stemt nee of onthoudt zich.

De stemming is geopend.

Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming.

36 leden hebben deelgenomen aan de stemming;

9 leden hebben ja gestemd;

24 leden hebben nee gestemd;

3 leden hebben zich onthouden.

Het amendement wordt niet goedgekeurd met 9 stemmen ja, bij 24 stemmen nee en 3 onthoudingen.

VOORZITTER.- Dan volgt nu het amendement van mijnheer Vandendriessche.

Mijnheer Vandendriessche, aan u het woord.

De heer VANDENDRIESSCHE.- Dank u wel, voorzitter.

Ik heb het ook al voor een stuk toegelicht tijdens mijn tussenkomst. Gedeputeerde Caluwé, u zegt 'dat zijn alternatieven'. Het heeft natuurlijk ook te maken met andere prioriteiten die eventueel kunnen gelegd worden, ook bij keuzes zoals Hooibeeekhoeve en Proefbedrijf Veehouderij, enz. Maar dat zijn andere discussies.

Anderzijds denk ik ook dat het interessant is, zoals ook collega Anciaux aankondigde, om eventueel een externe organisatie eens grondig een studie te laten maken, of dat wij op zijn minst al zelf als raadsleden in een raadscommissie eens alle details een keertje voorgeschoteld krijgen. Dit amendement is dan ook mee een voorzet om na te denken over wat we bijvoorbeeld doen met mensen die starten en onmiddellijk die provinciebelasting krijgen. Wat doen we bijvoorbeeld ook vanuit fiscaal standpunt met echt een visie uitwerken? Kunnen wij fiscale stimulansen ontwikkelen door iets te verlagen of anderzijds te verhogen om mensen aan te zetten om dan keuzes te maken voor bijvoorbeeld kleinschalige detailhandel in dorpskernen? Kan daar ook een stimulans via fiscaliteit gecreëerd worden?

Vandaar dit voorstel dat nu op tafel ligt.

VOORZITTER.- Als er geen vragen of tussenkomsten meer zijn leggen we dit amendement ter stemming voor.

Wie voor is stemt ja.

Wie tegen is stemt nee of onthoudt zich.

De stemming is geopend.

Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming.

36 leden hebben deelgenomen aan de stemming;

15 leden hebben ja gestemd;

20 leden hebben nee gestemd;

1 lid heeft zich onthouden.

Het amendement wordt niet goedgekeurd met 15 stemmen ja, bij 20 stemmen nee en 1 onthoudingen.

Nr. 4/7 van de agenda

Provinciebelasting op de bedrijven. Reglement 2020.

Goedkeuring.

Verslag van de deputatie

Voor het behoud van het evenwicht van het provinciaal budget wordt voor 2020 een provinciebelasting op de bedrijven ingevoerd.

De verlaagde tarieven voor gepensioneerden zijn niet meer te verantwoorden gelet op de mogelijkheid voor diverse categorieën gepensioneerden om onbeperkt bij te verdienen.

Omwille van verwerkingstermijnen verstrijkt de aangiftetermijn op 20 april 2020.

De provincieraad van Antwerpen,

Overwegende dat op 31 december 2019 de heffingsduur verstrijkt van de verordening betreffende de heffing van de provinciebelasting op de bedrijven, goedgekeurd bij raadsbesluit van 23 november 2018;

Gelet op de artikelen 41, 162 en 170 van de gecoördineerde grondwet van 17 februari 1994 en de artikelen 42, 43 §2, 15°, 144 en 180 van het provinciedecreet van 9 december 2005;

Gelet op artikel 16 van de gewone wet van 9 augustus 1980, houdende de hervorming van de instellingen, gewijzigd bij de wet van 9 juli 1982;

Gelet op het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen;

Overwegende dat een belasting budgettair noodzakelijk is met als doel de uitgaven van de provincie te dekken, zowel de verplichte als de facultatieve;

Overwegende dat de provincie een beleid nastreeft met volgende kenmerken:

- een eenvoudige belasting waarvan de heffing efficiënt en rendabel is;
- een algemene en evenwichtige spreiding van de belastingdruk over de meer dan honderdzeventigduizend belastingplichtigen;
- een belasting die eenvoudig te controleren is;
- een belasting waarbij de administratieve verplichtingen tot het absolute minimum worden beperkt met vanzelfsprekend de inachtneming van de vigerende regelgeving, en waarbij de klantgerichte dossierbehandeling, gekoppeld aan de gelijke behandeling van alle belastingplichtigen, als speciaal aandachtspunt geldt;

Overwegende dat het belastbaar feit bestaat uit elke vestiging die op het grondgebied van de provincie Antwerpen is gelegen en die door het bedrijf wordt gebruikt of tot gebruik wordt voorbehouden;

Overwegende dat de belasting gebaseerd is op een eenvoudig meetbare belastbare grondslag, namelijk de oppervlakte die bedrijven (natuurlijke personen met een zelfstandige beroepswerkzaamheid en rechtspersonen met winstogmerk) gebruiken of ter beschikking hebben;

Het oppervlaktecriterium wordt als redelijk en objectief beschouwd teneinde de provinciebelasting op de bedrijven te berekenen;

Overwegende dat deze belasting een bijdrage van bedrijven beoogt in de algemene bestuurlijke uitgaven van de provincie en dat de verscheidenheid in tarifiering rekening houdt met het verschil in invloed van de belastingplichtigen op deze provinciale uitgaven, onder meer wat betreft infrastructuur en algemene dienstverlening;

De belasting beoogt een diversiteit aan belastingplichtigen waarvan de verscheidenheid redelijkerwijze dient te worden opgevangen in vereenvoudigde categorieën. De normen van een belasting kunnen niet worden aangepast naargelang de eigenheid van elk individueel geval. Er kan niet voor elk soort bedrijf met de eigen en meest uiteenlopende kenmerken worden voorzien in een specifieke belastingregeling;

Verschillen inzake financiële draagkracht en/of economische rentabiliteit maken redelijk verantwoorde differentiatiecriteria uit voor de toepassing van het belastingreglement en het verschil in tarifiering;

Overwegende dat het heffen van minimumbelastingen gerechtvaardigd is doordat mag aangenomen worden dat de voorziene minimumbedragen van die aard zijn dat ze binnen ieders draagkracht liggen;

Overwegende dat de belastingtarieven jaarlijks worden aangepast aan de indexevolutie. Zo bedraagt bijvoorbeeld de minimumbelasting voor bedrijven voor 2020 100 EUR, de voorgaande jaren bedroeg dit tarief 98 EUR (2019), 96 EUR (2018), 94 EUR (2017), 92 EUR (2016), 93 EUR (2015), 92 EUR (2014), etc.;

Overwegende dat bedrijven aldus op een evenwichtige manier bijdragen tot de financiering van het provinciaal beleid;

Categorieën van bedrijven die door hun aard de grond (bodem) als natuurlijk productiemiddel of voor specifieke openluchtrecreatieve beroeps- of bedrijfsdoeleinden aanwenden en die in vergelijking met andere categorieën een lager rendement genereren per vierkante meter oppervlakte, hebben een uitzonderlijke nood aan grotere oppervlakten om een economisch leefbare (rendabele) exploitatie te kunnen realiseren. De tariefstructuur komt tegemoet aan de doelstelling van een evenwichtige spreiding in functie van de financiële draagkracht door voor deze categorieën van belastingplichtigen aangepaste tarieven te voorzien;

Op voorstel van de deputatie,

BESLUIT:

Artikel 1:

Voor het aanslagjaar 2020 wordt door de provincie Antwerpen een provinciebelasting op de bedrijven geheven.

De belasting wordt gevorderd van:

1. elke natuurlijke persoon die in hoofd- of bijberoep een zelfstandige beroepswerkzaamheid uitoefent of die een of meerdere daden heeft gesteld die de uitoefening van een zelfstandige beroepswerkzaamheid toelaten, kunnen toelaten of doen vermoeden en die op 1 januari 2020, op het grondgebied van de provincie Antwerpen, een of meerdere vestigingen heeft, gebruikt voor de uitoefening van de zelfstandige beroepswerkzaamheid of voorbehouden tot het gebruik voor de (mogelijke) uitoefening van de (een) zelfstandige beroepswerkzaamheid;

De natuurlijke persoon die uit hoofde van zijn zelfstandige beroepswerkzaamheid uitsluitend optreedt als werkend vennoot of als bestuurder in een overeenkomstig de provinciebelasting op de bedrijven belastbare vennootschap wordt niet als belastingplichtig beschouwd in de zin van art. 1, §1, eerste lid van dit reglement;

2. elke rechtspersoon naar Belgisch of buitenlands recht onderworpen aan de vennootschapsbelasting, inclusief de rechtspersoon die in vereffening is gesteld, en die op 1 januari 2020 op het grondgebied van de provincie Antwerpen een of meerdere vestigingen heeft, door voornoemde rechtspersoon gebruikt of tot zijn gebruik voorbehouden;

De rechtspersonen vermeld in de artikelen 180 tot en met 182 van het wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 zijn niet belastingplichtig in de zin van art. 1, §2, eerste lid van dit reglement.

3. elke rechtspersoon naar Belgisch of buitenlands recht die een winstoogmerk heeft, maar niet onderworpen is aan de vennootschapsbelasting, inclusief de rechtspersoon die in vereffening is gesteld, en die op 1 januari 2020 op het grondgebied van de provincie Antwerpen een of meerdere vestigingen heeft, door voornoemde rechtspersoon gebruikt of tot zijn gebruik voorbehouden;

De rechtspersonen vermeld in de artikelen 180 tot en met 182 van het wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 zijn niet belastingplichtig in de zin van art. 1, §3, eerste lid van dit reglement.

Artikel 2:

Elke belastingplichtige is de belasting verschuldigd per afzonderlijke vestiging hoe ook genoemd, die door hem/haar wordt gebruikt of tot gebruik wordt voorbehouden en op het grondgebied van de provincie Antwerpen is gelegen.

Elke belastingplichtige, vermeld in artikel 1, wordt geacht over een belastbare vestiging te beschikken, waarvoor minstens de minimumbelasting verschuldigd is.

Een belastbare vestiging is elke oppervlakte die voor beroeps- of bedrijfsdoeleinden is bestemd of in het kader van beroeps- of bedrijfsdoeleinden wordt gebruikt, tot gebruik is voorbehouden of bijdraagt tot de realisatie/uitvoering van de beroeps- of bedrijfsdoeleinden.

Onder een oppervlakte wordt het volgende verstaan: elk (gedeelte van een) onroerend goed, elke lokaliteit of ruimte onder gelijk welke vorm en die individueel of collectief worden gebruikt of kunnen gebruikt worden, met inbegrip van de plaats of het adres waarop een maatschappelijke of administratieve zetel gevestigd is.

Onder "gebruik" moet elke vorm van gebruik worden verstaan, met inbegrip van onder meer het gebruik als (toegangs)weg, parking, plantsoen, grasstrook, groenzone, vijver, sportterrein, laad-, los- of stortplaats, opslag- of overslagruimte, bufferzone, weiland, conciërgewoning.

Om belastbaar te zijn, volstaat het dat een oppervlakte eventueel (nog) kan gebruikt worden, ook al wordt deze oppervlakte op 1 januari van het aanslagjaar niet effectief gebruikt (vb. braakliggende of woeste gronden, improductieve oppervlakte, oppervlakte zonder economisch rendabel nut of gebruik).

Aan elkaar grenzende oppervlakten worden als één vestiging beschouwd, op voorwaarde dat deze oppervlakten niet van elkaar gescheiden zijn door een openbare weg of een openbare waterloop. Twee of meer oppervlakten met elkaar verbonden door het bestaan van een wettelijk toegekende wegvergunning, worden beschouwd als één enkele vestiging.

Met wegvergunning wordt bedoeld: een vaste en duurzame constructie onder, op of boven de openbare weg en/of openbare waterloop (bv. tunnel, overbrugging).

Een belastingplichtige van wie de beroeps- of bedrijfsdoeleinden uitsluitend een ambulante karakter hebben, heeft een belastbare vestiging op het adres van zijn/haar in de provincie Antwerpen gelegen verblijfplaats (waar in het kader van de beroeps- of bedrijfsdoeleinden de opslag van goederen of materiaal, de voorbereiding, de planning, de organisatie, de administratieve ondersteuning of het beheer in de ruimste zin gebeuren of kunnen gebeuren).

Artikel 3:

De belasting wordt vastgesteld rekening houdend met de totale belastbare gebouwde en/of ongebouwde oppervlakte van het goed waarop de vestiging zich bevindt.

Voor de vaststelling van de belastbare gebouwde oppervlakte van het goed waarop de vestiging zich bevindt, wordt in voorkomend geval de oppervlakte gemeten van elk ondergrondse en bovengrondse bouwlaag met inbegrip van de buitenmuren, evenals van het gebruikte of tot gebruik aan te wenden dak, doch met uitsluiting van het gedeelte dat uitsluitend als woongelegenheden van de belastingplichtige – natuurlijke persoon – wordt gebruikt.

De dakoppervlakte is niet belastbaar onder de volgende voorwaarden die gelijktijdig dienen vervuld te zijn: het dak is niet bereikbaar voor externen én de belastingplichtige heeft op dezelfde vestiging een oppervlakte ter beschikking voor minstens de dakoppervlakte.

De oppervlakte die gemeenschappelijk door meerdere belastingplichtigen gebruikt wordt of ter beschikking is, wordt in hoofde van iedere belastingplichtige belast pro rata van de door hem/haar exclusief gebruikte of ter beschikking zijnde gebouwde en ongebouwde oppervlakten.

Indien de gemeenschappelijke oppervlakte eveneens gebruikt wordt door, of ter beschikking is van niet-belastingplichtigen, dan wordt bij de vaststelling van de belastbare oppervlakte het gedeelte van de gemeenschappelijke oppervlakte dat pro rata kan worden toegewezen aan niet-belastingplichtigen in mindering gebracht.

Artikel 4:

4.1. Elke belastingplichtige, vermeld in artikel 1, moet per afzonderlijke vestiging aangifte doen. Het provinciebestuur van Antwerpen stelt aangifteformulieren ter beschikking.

De correct ingevulde, gedag- en gehandtekende aangiften moeten uiterlijk op 20 april 2020 toekomen bij het Provinciebestuur van Antwerpen, dienst fiscaliteit, Koningin Elisabethlei 22, B-2018 Antwerpen.

4.2. Wanneer alle aangiftegegevens van een vestiging gekend zijn door de dienst fiscaliteit van de provincie Antwerpen, kan aan de belastingplichtige daarvoor een voorstel van aangifte worden bezorgd, waarop de aangiftegegevens reeds staan ingevuld.

4.3. Een belastingplichtige is vrijgesteld van de in 4.1. voorgeschreven aangifteplicht op voorwaarde dat hij/zij een voorstel van aangifte ontving.

4.4. De vrijstelling, vermeld onder 4.3., geldt slechts indien de voorgedrukte gegevens op het voorstel van aangifte overeenstemmen met de werkelijkheid. Indien de belastingplichtige vaststelt dat de voorgedrukte gegevens onjuist en/of onvolledig zijn moet hij/zij het voorstel van aangifte verbeterd terugzenden. De terugzending moet tijdig gebeuren zoals beschreven in 4.1.

Het teruggezonden voorstel van aangifte moet duidelijk en volledig alle correcte gegevens vermelden en de nodige verbeteringen moeten worden aangebracht.

4.5. Het is de belastingplichtige die moet bewijzen dat hij/zij het verbeterde voorstel van aangifte of de aangifte tijdig en correct indiende.

4.6. Voor elke vestiging waarvoor een belastingplichtige geen aangifteformulier of voorstel van aangifte heeft ontvangen is hij/zij verplicht, uiterlijk op 20 april 2019, aan de in 4.1. vermelde dienst de voor aanslag noodzakelijke gegevens ter

beschikking te stellen, eventueel op het formulier dat daartoe op verzoek zal worden toegezonden.

4.7. Tevens moet de belastingplichtige, vermeld onder artikel 1, binnen de maand uit eigen beweging aangifte doen, vergezeld van de nodige bewijsstukken, bij de in 4.1. vermelde dienst van:

- elke nieuwe of bijkomende vestiging in de provincie Antwerpen;
- elke wijziging van de beschikbare oppervlakte, in principe dus elke verwerving of vervreemding van onroerend goed, elk begin of einde van huur, pacht, en elke andere wijze waardoor de beschikbare oppervlakte op het grondgebied van de provincie Antwerpen wijzigt;
- elke verandering in de uitbating;
- de definitieve stopzetting van de vennootschap of zelfstandige beroepsactiviteit in de provincie Antwerpen.

Artikel 5:

Het bedrag van de verschuldigde belasting wordt als volgt bepaald:

100 EUR per vestiging met een oppervlakte tot 1.000 m² (10 are);

426 EUR per vestiging met een oppervlakte van meer dan 1.000 m² (10 are) tot 5.000 m² (50 are);

1.064 EUR per vestiging met een oppervlakte van meer dan 5.000 m² (50 are) tot 10.000 m² (1 ha);

3.189 EUR per vestiging met een oppervlakte van meer dan 10.000 m² (1 ha) tot 50.000 m² (5 ha);

10.629 EUR per vestiging met een oppervlakte van meer dan 50.000 m² (5 ha) tot 100.000 m² (10 ha);

21.259 EUR per vestiging met een oppervlakte van meer dan 100.000 m² (10 ha) tot 200.000 m² (20 ha).

De fractie van 1 m² wordt als 1 m² beschouwd.

Vestigingen met een oppervlakte van meer dan 200.000 m² (20 ha) worden belast op basis van 21.259 EUR voor de eerste 200.000 m² (20 ha), verhoogd met 9 EUR per 100 m² (1 are) of gedeelte van 100 m² (1 are) voor de schijf van de oppervlakte boven de 200.000 m² (20 ha).

Artikel 6:

In afwijking van het bepaalde in artikel 5 gelden voor de agrarische bedrijven volgende heffingen:

Basisbedrag: 181 EUR, vermeerderd met:

9 EUR per 10.000 m² (1 ha) of gedeelte ervan boven 200.000 m² (20 ha) landbouwoppervlakte;

35 EUR per 10.000 m² (1 ha) of gedeelte ervan boven 50.000 m² (5 ha) tuinbouwoppervlakte in open lucht;

4,50 EUR per 100 m² (1 are) of gedeelte ervan boven 5.000 m² (50 are) tuinbouwoppervlakte in serres.

Artikel 7:

Voor de toepassing van artikel 6 wordt het volgende verstaan onder:

- agrarisch bedrijf: een bedrijf waarvan de hoofdwerkzaamheden bestaan uit landbouw en/of tuinbouw;
- landbouw- en/of tuinbouwoppervlakte: elke oppervlakte voor landbouw en/of tuinbouw;
- serre: elke duurzame constructie die gebruikt wordt of bestemd is voor de tuinbouwteelt.

Artikel 8:

Voor de begrippen van artikel 7 gelden volgende bepalingen:

- landbouw: een zelfstandige beroeps- of bedrijfsactiviteit gericht op akkerbouw en/of weidebouw en/of bosbouw en/of veeteelt;

Voor de hierboven vermelde begrippen gelden volgende bepalingen:

- akkerbouw: een zelfstandige beroeps- of bedrijfsactiviteit gericht op het telen van granen, nijverheidsgewassen, voedergewassen, aardappelen, peulvruchten, pootgoed, landbouwzaden en/of aanverwante gewassen;
- weidebouw: een zelfstandige beroeps- of bedrijfsactiviteit gericht op het exploiteren van blijvend grasland;
- bosbouw: een zelfstandige beroeps- of bedrijfsactiviteit gericht op het aanleggen en exploiteren van bossen, met inbegrip van de bosboomkwekerij;
- veeteelt: een zelfstandige beroeps- of bedrijfsactiviteit gericht op:
 - ° het houden van dieren voor de vlees-, melk- of eierproductie;
 - ° en/of het kweken/fokken van dieren voor:
 - ° de vacht;
 - ° het bekomen van jongen;
 - ° het africhten en opleiden van jongen.
- tuinbouw: een zelfstandige beroeps- of bedrijfsactiviteit gericht op groenteteelt, fruitteelt, boomkwekerij andere dan bosboomkwekerij, sierteelt, kweek van tuinbouwzaden, plantgoed en/of aanverwante teelten.

Artikel 9:

In afwijking van het bepaalde in artikel 5 gelden voor de openluchtrecreatieve bedrijven volgende heffingen:

429 EUR per vestiging met een oppervlakte tot 50.000 m² (5 ha);

1.072 EUR per vestiging met een oppervlakte van meer dan 50.000 m² (5 ha) tot 100.000 m² (10 ha);

2.745 EUR per vestiging met een oppervlakte van meer dan 100.000 m² (10 ha) tot 200.000 m² (20 ha).

Vestigingen met een oppervlakte van meer dan 200.000 m² (20 ha) worden belast op basis van 2.745 EUR voor de eerste 200.000 m² (20 ha), verhoogd met 43 EUR

per 10.000 m² (1 ha) of gedeelte van 10.000 m² (1 ha) voor de schijf van de oppervlakte boven de 200.000 m² (20 ha).

Artikel 10:

Voor de toepassing van artikel 9 wordt het volgende verstaan onder:

- openluchtrecreatief bedrijf: een bedrijf waarvan de hoofdwerkzaamheden bestaan uit het exploiteren van een terrein voor openluchtrecreatieve verblijven en/of het exploiteren van infrastructuur en/of installaties voor sportbeoefening in open lucht bestemd voor het gebruik door recreatieve en niet-recreatieve sportbeoefenaars.

Artikel 11:

Voor de begrippen van artikel 10 gelden volgende bepalingen:

- een terrein voor openluchtrecreatieve verblijven: een uitgerust en afgebakend terrein in centraal beheer waar op gekampeerd en/of verbleven wordt in openluchtrecreatieve verblijven – al dan niet verplaatsbaar - of dat daarvoor bestemd of ingericht is en niet ontworpen is om als vaste woonplaats te dienen; op het terrein is minstens één kampeerplaats voorbehouden voor toeristen op doorreis met een verplaatsbaar verblijf.

Artikel 12:

Belastingplichtigen die door de aard en voor de uitvoering van hun bedrijvigheid ook gronden gebruiken voor landbouw en/of tuinbouw en/of openluchtrecreatie zoals bedoeld in artikelen 7, 8, 10 en 11 worden - naast de reglementaire taxatie voor de andere belastbare oppervlakten - voor bedoelde gronden belast tegen het tarief voor agrarische bedrijven en/of openluchtrecreatieve bedrijven.

Artikel 13:

De toestand op 1 januari van het aanslagjaar is bepalend voor de belastingplicht en de belasting is ondeelbaar verschuldigd voor het gehele jaar. Het feit dat in de loop van het aanslagjaar een natuurlijke persoon zijn/haar hoedanigheid van zelfstandige beëindigt, een vennootschap ophoudt te bestaan, de belastbare oppervlakte vermindert en/of een belastbare vestiging wordt gesloten of verlaten, geeft geen aanleiding tot enige belastingvermindering of teruggave.

Indien bewezen wordt dat een natuurlijke persoon zijn/haar mogelijkheid tot uitoefening van een zelfstandige beroepswerkzaamheid uiterlijk op 1 januari van het aanslagjaar volledig en definitief beëindigde of indien bewezen wordt dat een vennootschap uiterlijk op 1 januari van het aanslagjaar volledig en definitief ophield te bestaan, gaat de hoedanigheid van belastingplichtige verloren. Bij een tijdelijke onderbreking van de werkzaamheden of bij een inactiviteit of zolang de vereffening van een vennootschap niet is afgesloten, blijft de hoedanigheid van belastingplichtige verder bestaan.

Artikel 14:

De in artikel 4 bedoelde aangiften mogen worden ingediend door middel van procedures waarbij informatica- en telegeleidingstechnieken worden aangewend en die het behoud van de integriteit van de elektronische documenten waarborgen evenals de toerekening ervan aan de belastingplichtige.

De gegevens van elke aangifte die door het provinciebestuur fotografisch, optisch, elektronisch of volgens elke andere informatica- of telegeleidingstechniek worden geregistreerd, bewaard of weergegeven, evenals hun weergave op een leesbare drager, hebben bewijskracht voor de toepassing van de belasting.

Artikel 15:

Bij gebrek aan aangifte binnen de in artikel 4 gestelde termijn, of in geval van onjuiste, onvolledige of onnauwkeurige aangifte, kan de belasting ambtshalve worden ingekohierd.

De ambtshalve inkohiering gebeurt met een verhoging, waarbij per vestiging het aangiftegedrag van de belastingplichtige voor dit en vorige belastingjaren in aanmerking wordt genomen:

- 1e overtreding: 10 % verhoging;
- 2e overtreding: 40 % verhoging;
- 3e overtreding: 70 % verhoging;
- 4e overtreding: 100 % verhoging;
- 5e en volgende overtredingen: 200 % verhoging.

Deze verhogingen worden per vestiging toegepast, ongeacht of het om één of meer overtredingen per aanslagjaar gaat, en met dien verstande dat tijdige en correcte aangifte gedurende twee opeenvolgende jaren de goede trouw in hoofde van de belastingplichtige volledig herstelt, waardoor de aanslag bij de eerstvolgende overtreding met slechts 10 % wordt verhoogd.

Elke belastingverhoging bedraagt minimum 12 EUR. De belastingverhoging blijft echter beperkt tot 200 % van de verschuldigde belasting.

De gegevens van elk document dat verband houdt met een ambtshalve inkohiering die door het provinciebestuur fotografisch, optisch, elektronisch of volgens elke andere informatica- of telegeleidingstechniek worden geregistreerd, bewaard of weergegeven, evenals hun weergave op een leesbare drager, hebben bewijskracht voor de toepassing van de belasting.

Artikel 16:

De aanslagbiljetten worden in gesloten omslag aan de belastingschuldigen gezonden.

In afwijking van het vorige lid kan de belastingplichtige, mits hij een uitdrukkelijke verklaring in die zin aflegt, er evenwel voor opteren om de aanslagbiljetten door middel van een procedure waarbij informaticatechnieken worden gebruikt, te ontvangen. In dit geval geldt de aanbieding via dergelijke procedure als rechtsgeldige kennisgeving van het aanslagbiljet.

De bezwaartermijn zoals uiteengezet in artikel 17, 2e lid vangt aan vanaf de datum waarop het aanslagbiljet door middel van een procedure waarbij informatietechnieken worden gebruikt, aan de belastingplichtige is aangeboden.

Artikel 17:

Een bezwaar moet schriftelijk worden ingediend bij de deputatie van de provincie Antwerpen, Belastingbezwaren, Koningin Elisabethlei 22, B-2018 Antwerpen, ondertekend en gemotiveerd zijn.

De termijn om op straffe van verval een bezwaarschrift in te dienen, bedraagt drie maanden te rekenen vanaf de derde werkdag volgend op de datum van verzending van het aanslagbiljet of vanaf de kennisgeving van de aanslag.

Een bezwaar mag ook worden ingediend per e-mail. Het bezwaarschrift dient op het e-mailadres belastingen@provincieantwerpen.be toe te komen, binnen de termijn in het tweede lid bepaald.

Als de belastingschuldige of zijn vertegenwoordiger het vraagt in het bezwaarschrift, wordt de belastingschuldige of zijn vertegenwoordiger uitgenodigd op een hoorzitting.

De gegevens van elk bezwaar die door het provinciebestuur fotografisch, optisch, elektronisch of volgens elke andere informatica- of telegeleidingstechniek worden geregistreerd, bewaard of weergegeven, evenals hun weergave op een leesbare drager, hebben bewijskracht voor de toepassing van de belasting.

VOORZITTER.- Zijn daar tussenkomsten over? *Geen.*

Dan leg ik dit punt voor ter stemming en de stemming is geopend.

Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming.

36 leden hebben deelgenomen aan de stemming;

20 leden hebben ja gestemd;

3 leden hebben nee gestemd;

13 leden hebben zich onthouden.

Goedgekeurd met 20 stemmen ja, bij 3 stemmen nee en 13 onthoudingen.

VOORZITTER.- Daarmee gaan we alvast naar de agenda van morgen.

Gedeputeerde Lemmens, aan u het woord voor woensdag 11 december.

Uiteenzetting van de heer Luk LEMMENS over Algemeen beleid, Interne audit, Ruimtelijke ordening, Omgevingsvergunningen, Omgevingsberoepen, Mobiliteit, Onderwijs en educatie, Erfgoed, Erediensten, Sportpaleis, Gebiedsgericht programma Zuidrand.

Tijdens de tussenkomst van de gedeputeerde worden begeleidende slides getoond.

De heer LEMMENS, gedeputeerde.- Mijnheer de voorzitter, mevrouw de ondervoorzitter, mevrouw de gouverneur, collega's,

Ik hoop dat u de eerste dag van de besprekingen goed bent doorgekomen. We kunnen wat tijd winnen. Vandaar wil ik graag mijn beleidsdomeinen hier aan u voorstellen.

Ik ga er kort overheen, omdat ik dat daarjuist ook al heb gezegd, maar met ons bestuur hebben we voluit gekozen voor duurzaamheid, waarbij onze gemaakte keuzen zijn genomen. Beslissingen, geen beperkingen, maar kansen voor de toekomst creëren. In het meerjarenplan wordt deze waarde duurzaamheid gedragen door de SDG's. De duurzame ontwikkelingsdoelstellingen zijn voor ons meer dan labels, laat dat duidelijk zijn. We willen hen incorporeren in ons provinciaal beleid.

Ik ga dan verder naar de prioriteiten van het departement Ruimte.

De prioriteiten binnen het departement Ruimte, Erfgoed en Mobiliteit zijn geïntegreerd en realisatiegericht Ruimtelijk beleid, een daadkrachtig Vergunningenbeleid, Erfgoed, Erediensten, en Heritage en duurzaam vervoer en bovenlokale mobiliteit.

Prioriteit nr. 1: geïntegreerd en realisatiegericht Ruimtelijk beleid.

De provincie neemt haar bovenlokale rol op binnen een geïntegreerd ruimtelijk beleid, echter op expliciet verzoek en binnen de afgebakende grenzen van een project, geen structureel beleid. Het betreft een aanpak op maat in overleg met al onze partners en actoren. Geïntegreerd en realisatiegericht ruimtelijk beleid met ambities. Deze prioriteit kan naar 2 ambities vertaald worden.

Met het beleidsplan Ruimte provincie Antwerpen heeft de provincie de voorbije jaren reeds een eerste stap voorwaarts gezet in ons provinciaal ruimtelijk beleid naar een duurzaam ruimtegebruik. We voorzien doorheen de legislatuur 3,6 miljoen EUR voor de opmaak van ruimtelijke studies en plannen. Voor de eerste 3 jaren van de legislatuur voorzien we bijkomend 300.000 EUR per jaar voor de opmaak van ons eigen beleidsplan Ruimte provincie Antwerpen, en vanaf 2023 verwachten we met dit beleidsplan Ruimte klaar te zijn.

Streekmotor en coördinator van ruimtelijke projecten willen we ook zijn. Als provincie treden we voor deze ambitie op als streekmotor en coördinator van die ruimtelijke projecten. We verzorgen de samenwerking tussen lokale overheden en onze andere partners. Ik verwijs naar de groene zes. We coördineren, actualiseren, en voeren het geïntegreerde gebiedsprogramma uit rond energie en woonpark in het noorden van Antwerpen om meer eenheid en groen in dit gebied te krijgen. Het Groen Kruis: we maken een geïntegreerd gebiedsprogramma op. We trachten om hier de groene structuur in het gebied vorm te geven als de landschapstegenhanger van de A102. Voor alle gebiedsgerichte projecten wordt een jaarbudget van 50.000 EUR voorzien om ze zo gelijk te schakelen. Dat doen we, dat is een afspraak binnen de deputatie.

Prioriteit nr. 2: een daadkrachtig vergunningsbeleid.

De tweede prioriteit binnen het ruimtelijk beleid focust op de bevoegdheid tot het verlenen van omgevingsvergunningen zowel in eerste aanleg, met de klasse 1 vergunningen, waarin we een uitgebreide samenwerking hebben opgebouwd met de industrie, en voor Antwerpen in het bijzonder de economische activiteiten in de haven. Daarnaast zijn we voor klasse 3 en 2 vergunningen bevoegd als instantie in graad van beroep.

We voorzien een efficiënt en kwaliteitsvol vergunningenbeleid, zowel in eerste aanleg als in graad van beroep. We behandelen onze vergunningendossiers steeds binnen de termijn, waarvoor dank aan onze medewerkers, en conform de actuele regelgeving. Om de toestroom van vergunningsaanvragen in eerste aanleg voldoende kwaliteitsvol te kunnen behandelen werven wij 2 nieuwe dossierbehandelaars aan op onze dienst Omgevingsvergunningen. Dit is voorzien door middel van een bijkomend budget van 150.000 EUR/jaar.

De derde prioriteit betreft Erediensten, Erfgoed en Heritage. Op deze gebieden hebben wij 4 ambities.

- 1) Erfgoedeigenaars ondersteunen;

- 2) Bovenlokale ondersteuning van archeologie;
- 3) Subsidies aan erediensten en georganiseerde vrijzinnigheid;
- 4) Heritage: beheer van kathedralen en aartsbisschoppelijke paleizen.

Als provincie ondersteunen we de publieke en private eigenaars en beheerders van onroerend erfgoed. Archeologie doen we in de eerste plaats met onze Monumentenwachters, die eigenaars graag adviseren inzake kwalitatief onderhoud van monumenten. Zij doen dat soms op gevaar van eigen leven, want zij zitten af en toe op hele hoge gebouwen.

Onze dienst Erfgoed begeleidt lokale erfgoedhouders zoals Kerkfabrieken bij het behoud en beheer van hun erfgoed. Daarnaast nemen we een bovenlokale rol op rond archeologie met ons provinciaal Archeologisch Depot en onze provinciale archeologen.

De subsidie aan Erediensten en Vrijzinnigheid.

Het subsidiëren van de erkende erediensten en de georganiseerde vrijzinnigheid in onze provincie is een wettelijke opdracht. In concreto is de provincie bevoegd voor de islamitische en de orthodoxe geloofsgemeenschappen, maar ook voor de kathedrale kerkfabrieken en de provincie instelling voor Morele Dienstverlening. Dit is een weinig bekende bevoegdheid, maar het is wel goed voor een budget van bijna 9,5 miljoen EUR.

De Heritage.

Onder de noemer van de heritage verstaan we het onderhoud en de restauratie van enkele monumentale gebouwen voor de eredienst, waarvoor de provincie als beheerder, bouwheer optreedt. In de Onze-Lieve-Vrouwekathedraal in Antwerpen gaan we onder meer de verlichting in het schip en de brandveiligheidsinstallatie vernieuwen, en de klokken restaureren. Voor alle duidelijkheid, die klokken hangen ook nog in de toren, en de toren is van de stad. De rest van de kathedraal is door de provincie in beheer. Maar toch zijn er een aantal klokken die eigendom zijn van de kathedrale kerkfabriek. Dus moeten wij daar ook in tussenkomen. Dat is misschien eens interessant om eens toe te lichten op een commissie.

In de Sint-Romboutskathedraal in Mechelen doen we een groot onderhoud van de daken en starten we met de interieurrestauratie.

In het Aartsbisschoppelijk Paleis in Mechelen, mijnheer Anciaux, staat de restauratie van de buitengevels op het programma, alsook de heraanleg van de tuin, in functie van de openstelling voor het publiek, waar we na heel veel over en weer gediscussieer toch zijn kunnen overgaan.

Tot slot starten we in samenwerking met de Russisch Orthodoxe geloofsgemeenschap met de restauratie van de Christus Geboortekerk in Antwerpen aan de Loosplaats.

In totaal investeert de provincie deze legislatuur 11,6 miljoen EUR in heritage.

De vierde prioriteit is duurzaam vervoer en bovenlokale mobiliteit met 5 ambities:

- 1) Fietsinfrastructuur versneld aanleggen.

Uiteraard is binnen het fietsbeleid de aanleg van fietsostrades het paradepaardje. Inderdaad, mevrouw Talhaoui, dat was van vorige legislatuur zo, en we zetten dat verder. In het meerjarenplan voorzien we een verdubbeling van het budget tegenover

de vorige legislatuur. Het budget voor fietsostrades wordt à rato van 1 miljoen EUR per jaar verhoogd tot 9 miljoen EUR in respectievelijk 2024 en 2025. Dat maakt uiteindelijk samen een 177 miljoen EUR die wij gaan kunnen besteden aan fietsbeleid in onze provincie. Daar zijn een paar projecten van belang.

De F11 Antwerpen-Lier, waar we heel wat geld zullen moeten steken in een zeer ingewikkeld verhaal aan het station in Lier, waar we een brug en een tunnelcomplex moeten bouwen om de fietser in goede omstandigheden onder de ring en over de spoorweg te laten gaan.

Antwerpen-Essen werken we verder af.

Herentals-Balen, nadat we al tal van kunstwerken hebben gebouwd kunnen we nu stilletjes aan beginnen met de aanleg van de fietspaden.

En natuurlijk het ontbrekende stuk van Mechelen naar Zemst, om daar te kunnen aantakken op de fietsostrade die onze collega's in Vlaams-Brabant willen gaan bouwen, zodanig dat je op de duur van Essen-Antwerpen naar Mechelen, en zo naar Brussel zal kunnen fietsen over de fietsostrade.

In fase van ontwerp - de vorige waren in fase van aanleg - hebben we de F12 Antwerpen-Bergen op Zoom. Dat is een fietsverbinding in het havengebied.

We plannen ook nog Lier-Herentals en Lier-Heist-op-Berg. Lier zal een fietsostrade knooppunt worden in de Kempen om dan te ontsluiten naar Herentals en Heist-op-den-Berg, en dan op hun beurt naar Balen, en zo verder naar Turnhout vanuit Herentals.

In fase van studie is de optimalisatie in samenwerking met de verschillende gemeenten van de fietsostrade Antwerpen-Mechelen.

2) Provinciale fietsbarometer.

Dit is het instrument om investeringen in fietsinfrastructuur te objectiveren en de middelen de besteden op de plaats waar ze het meest tot hun recht komen. We verzamelen, analyseren en ontsluiten ermee data over fietsbeleid. Audits zijn er met de meetfiets, samenwerking met de Fietzersbond, tellingen, ongevallencijfers die we samenleggen, en ook de grootschalige gebruikersenquête over fietsen in de provincie. We maken dus rapporten voor de verschillende gemeenten die ook vrij te raadplegen zijn voor bedrijven, scholen en politiezones. Met het Steunpunt Fiets profileren wij ons als hét aanspreekpunt bij alles wat fietsen betreft. Het Steunpunt Fietsprovincie: het aanspreekpunt als het gaat over fietsen, Antwerpen fietsprovincie.

3) Ondersteuning overheden en bedrijven.

De voorbije legislatuur hebben we al een grote expertise opgebouwd in het begeleiden van werkgevers via het bedrijvenloket van het provinciaal Mobiliteitspunt. Met concrete maatregelen kan je ervoor zorgen dat je medewerkers op een zo vlot, gezond en milieuvriendelijk mogelijke manier naar het werk kunnen komen. We maken dus gratis Mobiscans. Daar hebben we al alles over toegelicht. En we begeleiden dan de dossiers om in te dienen bij het Vlaamse Pendelfonds dat werkgevers subsidieert zodanig dat ze maatregelen kunnen nemen om het autoverkeer te verminderen door bijvoorbeeld aankoop en leasing van bedrijfsfietsen, fietsvergoeding, infrastructurele ingrepen, enz. Op dat gebied dragen we ook bij tot de kentering van de modal split van 70/30, waar je vaststelt dat 70 %, ook al binnen de 5 km van het werk, nog altijd met de wagen komt. Wij willen dat omdraaien. Dat is het doel dat we willen doen. We geven

hier het voorbeeld in ons huis. Laat ons hopen dat wij tegen 2024 binnen ons provinciebedrijf niet naar een 30/70, maar een 80/20 kunnen gaan. Dat is een ambitie.

4) Bovenlokale mobiliteitsplanning.

Als bovenlokale overheid is de provincie ideaal geplaatst om bovenlokale mobiliteitsstudies uit te voeren. We doen dat. We hebben de Noorderkempen en de Midden Kempen gehad. We zijn nu gestart aan de Zuiderkempen. Als u vraagt of wij bezig zijn met bovenlokale studies, is het antwoord: dat doen wij zeker en vast. En we brengen die ook altijd bij binnen de vervoersregio's, waar dat we ook zoveel als mogelijk onze rol spelen, al is dat decretaal niet toegestaan, mevrouw Talhaoui. Dat wil ik toch nog even meegeven.

5) Een verbeterde verkeersveiligheid.

In samenwerking met de gouverneur haar diensten, maar ook met Ouders van Verongelukte Kinderen, het VSV Vlaamse Stichting Verkeerskunde gaan wij werken met de gemeenten en politiezones om te komen tot minder ongevallen. Daar is onze ambitie 0 ongevallen. Een andere ambitie kan je niet hebben. 0 dodelijke verkeersslachtoffers dat is het doel.

Onderwijs.

We investeren deze legislatuur fors in onderwijs. Allereerst wordt het budget van de fuifbussen, zijnde 330.000 EUR, verschoven zodat er kan geïnvesteerd worden in extra ondersteuning van de leerkrachten. Er is ook een onttrekking van 1,1 miljoen EUR uit de opgebouwde reserves die bij de werkingmiddelen geteld zal worden. Jaarlijks vormen beide een extra investering van 286.000 EUR. In november presenteerde ik aan alle directeurs een visienota, samen met hen opgemaakt, gestoeld op de volgende 3 ambities:

1) Verhoging kwaliteit van onderwijs;

Het verhogen van de onderwijskwaliteit willen we realiseren door 2 ambities voorop te stellen:

- het verlagen van de planlast van de leerkrachten: de kernopdracht van leerkrachten moet lesgeven zijn. Dit zal de kwaliteit, en dus de leerling ook ten goede komen. Willen we dit bereiken moeten we inzetten op meer pedagogische ondersteuning van de leerkrachten. Zo wordt de huidige pedagogische cel verdubbeld in kwaliteit, in capaciteit. Deze cel staat in voor het begeleiden en ondersteunen van startende leerkrachten, maar ook de leerkrachten met wat meer ervaring zullen begeleid worden met allerlei didactische noden. Er wordt ook gekozen om de klasgroepen zo klein mogelijk te maken, zeker in de eerste en tweede graad van het beroeps- en technisch onderwijs. Indien er nood is aan extra middelen zullen er uren aangekocht worden om de klassen te splitsen om differentiatie en co-teaching mogelijk te maken.

- innovatie, zowel op didactisch vlak als op vlak van huisvesting. Op didactisch vlak investeren we bijvoorbeeld in 40 extra chromebooks - dat is een soort laptop - per school om de leerkracht in staat te stellen om de vernieuwde eindtermen qua digitalisering te behalen. In het kader van de capaciteitsproblematiek wordt er op verschillende campussen extra capaciteit gecreëerd. Zo wordt er bijvoorbeeld in PTS Mechelen geïnvesteerd in een nieuw gebouw. Om mee te zijn met de state of the art technieken worden er ook nieuwe

serres gebouwd. Ook het volwassenonderwijs zal een nieuwe duurzame huisvesting krijgen, zodat zij maximaal kunnen inzetten op samenwerking tussen de verschillende afdelingen.

2) Verhoging gekwalificeerde uitstroom van de leerlingen en cursisten;

Dat willen wij realiseren door 3 ambities voorop te stellen.

- Het versterken van de kennis van het Nederlands bij de leerlingen.

Een goede kennis van het Nederlands is nu eenmaal cruciaal om de slaagkansen te verhogen.

We zetten bijgevolg in op volgende acties:

We breiden de bijscholing met vaktaalonderricht uit. Het doel is het dalend niveau van onze leerlingen te versterken zodat de leerplandoelstelling van alle vakken vlotter bereikt wordt. Ook zullen we onderzoeken of het mogelijk is om aan de onthaalklas voor anderstaligen nieuwkomers aan te bieden in onze secundaire scholen. Het draagt bij tot het verhogen van de kwalificatiemogelijkheden van deze jongeren. Het verhoogt ook het pedagogisch comfort van onze leerkrachten. Zij krijgen de ruimte om meer te focussen op de inhoud van hun lessen in plaats van zich in eerste instantie te moeten richten op taal geven.

- Samenwerking met de bedrijfswereld en duaal leren.

Het studieaanbod van de scholen, het CLW, CVO Vitant, is afgestemd op de arbeidsmarkt en allen gaan voor een intensieve samenwerking met de bedrijfswereld en de sectoren. Het duaal leren is hier een perfect voorbeeld van. Op deze manier leert de leerling of cursist zowel in de klas als op de werkvloer. Zo blijven de leerling-cursist en de leerkracht up to date met de meest moderne technologieën en het werken met de nieuwste machines. Vanaf schooljaar 2020-2021 biedt elke school van CVO Vitant en het CLW-opleidingen dan ook als duaal leren aan. Om dit alles te ondersteunen zal met de Universiteit Antwerpen een onderzoeksproject worden opgestart dat zich focust op de voorwaarden waaraan een goede werkplek voor duaal leren moet voldoen.

- Het aanbieden van het naamloos jaar in het secundair onderwijs.

Sinds het huidige schooljaar biedt avAnt als enige school in de stad Antwerpen, met maar één concurrent in heel de provincie, het naamloos leerjaar aan. Dit leerjaar is bedoeld als schakeljaar voor leerlingen van het BSO die verder willen studeren. Na het succes op avAnt bekijken we voor het komende schooljaar of het naamloos jaar ook op andere scholen kunnen organiseren. Als u een andere naam hebt voor het naamloos jaar mag u mij die aanreiken.

3) Vorming van gemotiveerde vakmensen met grondige stielkennis en beroepsfierheid.

Daar willen wij ook op inzetten. We willen 2 ambities vooropstellen: onderwijs betaalbaar houden, de focus leggen op zowel kennisverwerving als technische en praktische ervaring geven.

- Kostenbewust en betaalbaar onderwijs.

Onze doelstelling moet blijven om door kostenbewust beleid te voeren de schoolrekeningen zo laag mogelijk te houden. De kostprijs van een studierichting mag in geen geval de talentontwikkeling van jongeren en hun studiekeuze in de weg staan. In dit kader werd het gebruik van de maximumfactuur in de eerste graad grondig onderzocht en geëvalueerd door de provinciale auditor. De aanbevelingen van deze audit zullen worden meegenomen.

Voor de tweede en derde graad zal nagekeken worden of de horizontale en verticale afstemming er is tussen de verschillende graden en afdelingen over de scholen heen.

- Focus op kennisverwerving, technische en praktische vaardigheden.

In het provinciaal onderwijs kiezen we dus niet voor de brede eerste graad. Ons technisch en beroepsonderwijs wil vakmensen afleveren met een grondige stielkennis. Vandaar dat alle complementaire uren, alsook de verplichte lesurenteknik in de eerste graad worden ingezet in functie van de aangeboden beroepskwalificaties op de verschillende sites. De visie dat we vaklui met beroepsfierheid opleiden zullen we verderzetten in de tweede en derde graad, waarbij we zullen ijveren voor het optimaal benutten van de lesuren technische en praktische vaardigheden zonder uitbreiding van de lesuren algemene vorming. Ook het verwerven van leef- en leercompetenties blijft een belangrijke component in de leerloopbaan van onze leerlingen en cursisten.

Dan kom ik tot de laatste zaak, prioriteiten modern mondiaal beleid. Ik heb het daarjuist al gezegd, 0,7 % van ons budget gaat naar mondiaal beleid. 1,2 miljoen EUR gaat effectief naar realisaties op het terrein. Dus weg met versnippering en ondersteuning van lokale festivals naar effectieve realisaties op het terrein in het Zuiden. Daarvoor hebben we ons mondiaal beleid opgesplitst in 4 duidelijke pijlers en ambities:

1) Bescherming van de primaire regenwouden en aanplant van nieuwe bossen.

Volgens de Verenigde Naties is het beschermen van bossen en het herstellen van de natuurlijke ecosystemen het belangrijkste wapen in de strijd tegen biodiversiteitsverlies en de klimaatverandering bij de toekomstige voedselvoorziening en waterbevoorrading. Wij gaan daar twee acties ondernemen. We beschermen eenzelfde oppervlakte bos die onze provincie rijk is. Dat is 60.000 ha en 120 miljoen bomen. We doen dat overzees met een focus op ongestoorde primaire regenwouden. Als actie 2 zullen we in 2020 als provincie nog een uitstoot hebben van 4.000 ton CO₂. Deze verlagen we continu. Maar om deze te compenseren zullen we via ons mondiaal beleid nieuwe tropische bossen aanplanten waar deze voorheen zijn verdwenen, en het ecosysteem herstellen. Dat gaat over ± 180.000 bomen. Deze aanpak beoogt het herstel van de ecosystemen tot de toestand zoals ze was voor het menselijk ingrijpen. Maar we streven ook socio-economische doelen voor de lokale bevolking na. Het werd immers wetenschappelijk aangetoond dat het herstellen van ecosystemen en bossen in samenwerking met de lokale bevolking ertoe leidt dat er amper illegale ontbossing is en de gebieden zeer goed beschermd blijven.

2) We hebben dan nog 2 regioprojecten in Guatemala en de Filippijnen.

De heer Bert Peeters werkt in de Filippijnen. Het doel van dit hele project is de sociale structuur van lokale gemeenschappen versterken door systemen van permacultuur in te voeren. Permacultuur is het herstellen van natuurlijke systemen met een sociaaleconomische inslag. Ook in Guatemala blijven wij met mijnheer Van Heusden verder werken. Deze organisatie verleent allerlei diensten inzake duurzame landbouw, gezondheid, milieubehoud en vorming. Zij wil bijdragen in de armoedebestrijding en duurzame ontwikkeling van Zuidoost Guatemala, namelijk in de regio's Santa Rosa, Jalapa, en Jutiapa. El Recuerdo heeft meer dan 1.600 leden waarvan 60 % vrouwen, met haar vaste 100 werknemers die uitgroeien tot de belangrijkste dienstverlening van de suroiente.

Volgens de Verenigde Naties is het beschermen van bossen en het herstellen van de natuurlijke ecosystemen het belangrijkste wapen.

3) Ondersteuning internationale organisatie.

UNICEF en Conceptos Plásticos, een sociale onderneming uit Colombia, zijn begonnen met de bouw van een unieke fabriek die werkgelegenheid biedt aan vrouwen die momenteel in armoede leven. Plastiek afval wordt dan ook ingezameld in Ivoorkust en zal er worden gerecycleerd tot bouwstenen. De eenvoudig te monteren duurzame en goedkope bouwstenen zullen vervolgens worden gebruikt voor de bouw van klaslokalen. Er is immers een groot gebrek aan in dit West-Afrikaanse land. 1,6 miljoen van de kinderen in dat land gaan niet naar school.

We gaan ook nog in die klaslokalen aandacht geven aan het gebruik van zonnepanelen, aanplanting van tuinen en bomen, enz. UNICEF wil dan ook, in samenwerking met Conceptos Plásticos en de Ivoiriaanse regering, 500 klaslokalen bouwen.

4) Ondersteuning Vierde pijlers.

We blijven verder de Vierde pijlers ondersteunen. Dat zijn initiatieven opgestart door burgers, scholen, bedrijven, jeugdbewegingen en sportclubs ter ondersteuning van het Zuiden. Ze worden gekenmerkt door een sterke dynamiek, eigenheid en gedrevenheid. Dit kan gaan van ondersteuning van onderwijsinitiatieven, gendergelijkheid tot bescherming van bossen en ondersteuning van lokale brandweerkorpsen. Het gaat al lang niet meer louter over financiële stromen, maar ook over kennisuitwisseling. Dat is heel belangrijk. We gaan deze initiatieven ondersteunen. We gaan dat ook op verschillende netwerken en vormingsmomenten mee zichtbaar maken, en we gaan dat budget dan ook nog verhogen ten opzichte van de vorige legislatuur.

Dames en heren, collega's,

Ik denk dat ik zo goed mogelijk mijn beleidsdomeinen heb toegelicht. Het is nu aan u met uw vragen.

Dank u.

Algemeen beleid

VOORZITTER.- De heer Schoofs heeft het woord.

De heer SCHOOFS.- Voorzitter, mevrouw de ondervoorzitter, gedeputeerden, collega's provincieraadsleden,

Mijnheer Lemmens, ik heb een tussenkomst rond governance. Het doet een beetje onrecht aan uw tussenkomst, omdat mijn focus nogal rond grondgebonden thema's ligt en waar ik rond governance een aantal statements wil maken.

Ik zal proberen toch hier en daar een link te leggen, maar over onderwijs ga ik niets zeggen.

Ik heb ook uw tussenkomst op voorhand niet gekregen, en heb op zich geen vragen. Ik heb een politieke tussenkomst rond governance. Daar maak ik een kritische reflex rond.

Ik had al een warm hart voor deze provincie, maar in het jaar dat ik hier zit heb ik ontdekt hoe belangrijk de provincie is met zijn ambtenaren, en ook als politiek orgaan. Laat dat duidelijk de positieve insteek zijn.

Ik woon in deze provincie in een gemeente, wat men noemt het buitengebied tussen de E19 en de A12 en maak volgende reflectie met governance vanuit de millenniumdoelstellingen als leidraad. Mijn focussen zijn de grondgebonden gebieden.

Ik vraag mij af wat er in mijn leefomgeving beter is geworden dankzij de provincie als actor? Ik heb mij laten inspireren door de gouverneur.

- Lucht: ik merk dat de meting fijnstof in mijn omgeving nog steevast te hoog is. Het voortschrijdende autoverkeer is nog altijd dagelijks toegenomen.

- Grond: met angst kijk ik naar de serreteelt en tuinbouw die merkbaar in een neerwaartse spiraal gaan. Wordt straks ook hier geïnvesteerd in industriële argo, beton, veebedrijven voor de export en met meer nitraat in onze kleigrond?

- Cultuur: ik merk dat de besparing vanuit Vlaanderen ook in de Warande wordt doorgevoerd. Men verlaagt budget op producties. Beperking van de indexatie, terwijl onze cultuur eigenlijk een goedkoop exportproduct is dat aan de top staat. Geen negatieve uitstoot creëert, maar wel werk voor jongeren en integratie.

Is dit een negatieve kijk op de provincie als actor, of net een verhaal van te benutten kansen?

Mijn focus is governance en de kleiputten. Saneren: ja, bedankt provincie als actor. Maar hoe, en met respect voor wie? De BAM, de lokale bevolking, nog een aantal andere stakeholders, maar vooral een kwetsbare bevolking is die Rupelstreek. De Schorre, gelegen op of naast een stort, decennia gebruikt, deels misbruikt, weinig politieke weerbaarheid. Historisch geen voorbeeld van transparant governance. De provincie als krachtige actor was en is vandaag broodnodig. Een asbeststort dat gesaneerd moet worden, maar waarvan men de draagwijdte niet kent. De BAM kan het oplossen door er grond over te kappen. Een businessmodel, in al zijn simpelheid gezegd, gratis grond, veel grond of niets. De provincie slaagt er niet in om met de omwonenden een sterke gedeelde visie uit te bouwen rond de toekomst. Want over de omvang van de sanering mag niet worden gepraat. De BAM kan immers altijd het contract eenzijdig opzeggen. Een overleg met de actiegroepen zal letterlijk verzanden in de klei. Als provinciale actor willen wij dat niet, governance.

Waarom lukt het zo moeizaam? Omdat de kern niet centraal staat, een gezondere omgeving waarin de bevolking zich vandaag en morgen herkent en kan herkennen. Het provinciebestuur wil een totaal nieuw plaatje kleuren waarvan iedereen weet dat het op termijn onbetaalbaar is. Eens de grond van BAM gestort zal er geen geld zijn voor de inrichting van een mega naakt grondlandschap, noch in Boom of Rumst, noch bij de provincie. De lokale bevolking weet dit. Er is hier nergens ruimte voor in het provinciaal budget. Kansen worden gemist, transparantie, focus, een missie op governance.

VOORZITTER.- Nog een halve minuut, mijnheer Schoofs.

De heer SCHOOFS.- 43 % van onze uitgaven in 2019 die blijft de komende jaren zijn personeelskosten, onze ambtenaren. Wij hebben goede ambtenaren om een sterk governancebeleid te voeren. Een pluim trouwens voor het gevoerd personeelsbeleid. Als je de 43 % loonkosten transporteert naar 100 % is de verdeling, en ik neem er een paar uit, 17 % vrije tijd, 15 % logistiek, 10 % ruimte en erfgoed, 7 % ontwikkeling en educatie. Nota bene een goede 40 % voor grondgebonden zaken, de kerntaak van de provincie, hét domein bij uitstek om een gezondere samenleving waar te maken. Dit budgettair aandeel grondgebonden zaken mag, voor wat betreft Groen, stijgen. We zijn bezorgd.

VOORZITTER.- Mevrouw Van Dienderen heeft het woord.

Mevrouw VAN DIENDEREN.- Collega's,

Mijn tussenkomst gaat over de duurzame ontwikkelingsdoelen.

Misschien kan de laatste slide uit de presentatie van de gedeputeerde getoond worden. Daar stonden ze allemaal netjes op een rij. Ik heb zelf geen presentatie voorbereid, maar het illustreert wel het verhaal dat ik wil brengen.

Vanaf de opmaak van het bestuursakkoord was het al duidelijk dat deze deputatie de SDG's als kader voor haar beleid naar voor wil schuiven. Wij vinden dit alvast vanuit de Groen-fractie een zeer lovenswaardige betrachting. We kunnen het alleen maar ondersteunen.

Maar een jaar verder zijnde, en de stukken over de meerjarenbegroting en meerjarenplanning ontvangen hebbende, vindt onze fractie dit toch maar magertjes ingevuld. Op basis van de meerjarenbegroting en de bijgeleverde stukken kunnen we eigenlijk op geen enkele manier inschatten welke de bijdrage is die de provincie levert aan de realisatie van die 17 doelstellingen. Hoe dringen we in deze provincie de armoede terug? De eerste doelstelling van de SDG's.

Hoe dragen de acties van het meerjarenplan bij aan duurzame consumptiepatronen? SDG 12. Hoeveel reductie in CO₂-uitstoot realiseert dit meerjarenplan? SDG 13.

Welke is de precieze bijdrage van het meerjarenplan aan de nodige energietransitie, die sociaal en ecologisch zou moeten zijn? SDG 7.

Op dit moment onmogelijk in te schatten. Ik hoop dus dat we het op het einde van deze legislatuur kunnen vaststellen dat het meer is dan wat mooie woorden die we gehoord hebben bij de start van deze bestuursperiode. Er is al wel voorbereidend werk gedaan, want tegelijkertijd met al die tabellen en verplichte documenten, in de zin van omgevingsanalyses en ingewikkelde begrotingstechnische termen, is ook een document toegevoegd dat toch probeert dat meerjarenplan te vatten, of te koppelen aan de SDG's. Ik denk dat dit een eerste oefening was om het beleid van deze provincie af te toetsen aan die SDG's.

Maar nergens is een koppeling voorzien met de budgetten. Dus die oefening die we hebben gekregen somt doelstellingen op in het meerjarenplan, maar koppelt er geen budgetten aan vast.

Dus op dit moment is het onmogelijk om ook de oefening te maken van welke doelstelling krijgt welk budget, en wat is daarvan het resultaat op het terrein. Want daarvoor zijn die

doelstellingen natuurlijk geformuleerd om de armoede uit de wereld te helpen, om klimaatverandering om te vormen en de gevolgen daarvan in te perken.

Wat ook opviel aan dat document was dat een aantal SDG's gewoon blanco waren. Bijvoorbeeld die eerste: de armoedebestrijding, daar werd niets aan gekoppeld in dat meerjarenplan. Ik vind dat vreemd, want ik stel een aantal andere dingen vast. Er is een flankerend onderwijsbeleid. Er is een sociale economie die uitgerold wordt in deze provincie. Ook binnen onderwijsbeleid kan ik mij heel goed voorstellen dat daar rond armoede en armoedebestrijding gewerkt wordt. Maar op dit moment, en dat is dus het punt van mijn tussenkomst, onmogelijk vast te pinnen en te koppelen aan het meerjarenplan.

Ook het verkopen van die sociale woningen is voorzien. Wat is daar de bedoeling van? Gaan de bewoners van die sociale woningen goed of beter af zijn? We weten het eigenlijk niet.

De SDG 3 gaat zeggen dat iedere inwoner in deze provincie een goede gezondheid zou moeten hebben. Ik denk dat ook deze provincie van alles doet om die goede gezondheid van de inwoners in de provincie te promoten. Als iedereen op de fiets stapt op die fantastische fietsostrades, krijgen we allemaal een betere gezondheid. Maar, opnieuw, blanco.

VOORZITTER.- Nog een halve minuut.

Mevrouw VAN DIENDEREN.- Nog een gat: de gendergelijkheid.

SDG 5: de gendergelijkheid en de empowerment van alle vrouwen en meisjes. Daar wordt ook niets rond gezegd. Terwijl ik denk dat ik daar in deze provincie van alles rond merk. Ik denk maar aan de benaming van de provincieraadszaal, maar ik zie er dus niets van in de documenten die mee gestuurd worden. Dat is nogmaals de achtergrond van deze tussenkomst. Dat genderbeleid is heel belangrijk voor de werking intern binnen deze provincie. Ik vroeg mij af of we daar ook eens geen themacommissie over kunnen houden.

Als laatste wens ik nog te verwijzen naar de interessante en bevlogen toespraak van de gouverneur.

De gouverneur heeft gepleit voor een nieuw soort inspectie, niet alleen een inspectie van financiën, maar een inspectie van multifunctionele beleidsvoering. Ik vond dat heel schoon gevonden, en het sluit aan bij wat de eerste gedeputeerde gezegd heeft over dat transversale beleid. Ik denk dat daarvoor die SDG's ook het perfecte kader kunnen zijn. Zij zijn eigenlijk een kader waarbij je geïntegreerd kan werken, multifunctioneel, zowel sociale als ecologische doelstellingen kan bereiken. Ik verwacht dus van dit provinciebestuur dat ze daar niet alleen over praten, maar dat ze ook iets doen, en ook zichtbaar maken, niet alleen in presentaties, maar ook op het terrein. En dat we daar heel duidelijke cijfers over krijgen, zowel naar budgetten als naar realisaties.

Ik kijk uit naar het antwoord.

VOORZITTER.- De heer Lemmens heeft het woord.

De heer LEMMENS, gedeputeerde.- Eerst was er een algemene politieke bemerking waar wij akte van nemen, en waar collega Caluwé misschien nog zal op tussenkomen wat betreft de problematiek van deelgebied 2 en de Schorre.

Mevrouw Van Dienderen, ik probeer het nog eens uit te leggen. U hebt een paar iets gezegd rond armoede, maar voor armoedebeleid - mijn excuses - zijn wij niet bevoegd. Of ik dat nu graag heb of niet, maar dat is een persoonsgebonden materie waar wij geen bevoegdheid hebben. Zoals ik daarjuist heb toegelicht in het begin van mijn presentatie kiezen wij hier als bestuur voluit voor duurzaamheid, laat dat duidelijk zijn, waarbij onze gemaakte keuzes en genomen beslissingen kansen creëren voor de toekomst. Die SDG's, dat hebben we ook vanaf het begin af aan gezegd, daar gaan we op een andere manier mee om dan dat u nu graag zou hebben. We gaan daarmee niet over één nacht ijs, en nu al die SDG's al lijntje per lijntje gaan bepalen waar het zit doen we niet. We willen dat op een zeer goede en transversale manier gaan doen.

Ik denk dat we vrij uniek zijn hoe we rond die SDG's momenteel werken. We werken in alle departementen en alle diensten eraan. Iedereen is daar mee bezig. We willen die SDG's ook vertalen naar ieders werk hier binnen het bestuur. We willen daar een aantal instrumenten voor ontwikkelen. We hebben daar met de Universiteit een afspraak over. We hebben daar een leerstoel voor gesubsidieerd. We hebben 240.000 EUR vrijgemaakt omdat we dat belangrijk vinden. Die leerstoel zal de SDG-transitie bekijken in samenwerking met de Universiteit Antwerpen en Antwerp Management School. Wat is de doelstelling van die leerstoel? Via de leerstoel betrachten we dat er expertise aan ons ter beschikking wordt gesteld in verband met de beleidsmatige verankering en de ontwikkeling van indicatoren en meting, maar ook inzake veranderingsmanagement en transitie rond die SDG's. Zo zullen de professoren Luc Van Liedekerke en Wayne Visser ons ook gaan begeleiden. Ook met CIFAL Flanders gaan we samenwerken. Daar hebben we 30.000 EUR voor vrijgemaakt. In feite willen we, en dat is de visie, bij elk personeelslid de bewustwording en de finaliteit van die SDG's als transversaal verhaal trachten in te krijgen. Dat is het belangrijkste, dat we in gans die organisatie transversaal dat willen doordringbaar maken van die SDG's. Dat is wat we willen doen. En dat denk ik dat momenteel het belangrijkste is.

Ik wil overal nog een stickertje bijplakken. We doen dat ook bewust, maar het moet verder gaan dan dat. Het moet ingebed geraken in onze ganse organisatie. Als we daarin lukken, denk ik dat we al heel ver gevorderd zijn. En ik herhaal het nog eens, dan zijn we toch uniek qua doelstelling voor een bestuur hier in Vlaanderen.

VOORZITTER.- De heer Caluwé heeft het woord.

De heer CALUWÉ, gedeputeerde.- Met betrekking tot de tussenkomst van collega Schoofs rond de governance van de kleiputten het volgende. Wij hebben er al eerder kunnen over discussiëren. Dat was mee een van de redenen waarom de intendant versterkt is met Kathleen Art van de POM voor het woordvoederschap, zodanig dat hij dat woordvoederschap kan overlaten aan Kathleen.

De problematiek is natuurlijk dat een actiegroep de noodzaak tot saneren blijft in twijfel trekken. Terwijl, als er iets zou moeten gesaneerd worden we dit niet allemaal doen. We doen dat niet voor ons plezier. Maar zij blijven dat toch nog altijd stelselmatig in twijfel trekken. Als er een vrees is dat er onvoldoende middelen bestaan voor de werken om nadien daar opnieuw een groengebied aan te leggen, moeten we dat wel sterker uit de communicatie laten naar voor brengen. Er is samen gewerkt aan het toekomstperspectief. Er is een beeld uitgewerkt van datgene wat er nadien zou moeten komen. Uiteraard is het wel de duidelijke bedoeling om daar ook werk van te maken om dat te realiseren. Wij hebben een aantal middelen opzijgezet, mogelijks voor de sanering, maar hopelijk kan dat louter en alleen gebeuren met de aangevoerde grond van Lantis. Dat kan ook gebruikt worden voor de werken. Maar we laten ons ook ondersteunen door INBO om juist aan te geven wat er specifiek zou moeten gebeuren om daar op een goede manier opnieuw natuur te creëren. Maar als we moeten versterken, zullen we dat doen.

VOORZITTER.- Mevrouw Van Dienderen heeft het woord.

Mevrouw VAN DIENDEREN.- Terug naar het verhaal van de SDG's.

Bedankt, gedeputeerde, voor het antwoord.

Ja, wij zijn natuurlijk ongeduldig. En ja, vergeef ons ons ongeduld. En we gaan u voortdurend aan uw engagementen en ambities willen herinneren. Dus tof, alle acties die daarrond opgezet worden. Maar de insteek van de tussenkomst was eigenlijk tweërlei.

Maak er werk van, maar zorg dat het niet alleen een interne oefening blijft, en zorg dat er ook resultaten op het terrein kunnen gekoppeld worden aan de realisatie van die SDG's.

Een tweede punt is ook dat eigenlijk een compliment wou geven, maar daar ben ik precies niet erg goed in. Want ik wou net zeggen, u doet net wel veel aan armoedebestrijding, en er gebeurt hier van alles rond gender, maar u maakt het niet zichtbaar. Het zit niet in de stukken. Het zit niet in de beleidsplannen. Dus het is onterecht dat een aantal van die SDG's blanco waren. Dat was eigenlijk de kern van mijn betoog. Maak er een omvattend verhaal van. En zelfs binnen de bevoegdheden die niet meer van de provincie zijn, zoals de persoonsgebonden bevoegdheden, kan je nog altijd binnen de bevoegdheden die je wel hebt er wel aan werken, en ook aan die 17 doelstellingen.

Het was eigenlijk een pleidooi om dat toch in een breed perspectief te zien, en ook om hetgeen u al doet zichtbaar te maken. Dus ik herhaal het, het was ook een compliment.

VOORZITTER.- De heer Lemmens heeft het woord.

De heer LEMMENS, gedeputeerde.- Mevrouw Van Dienderen, bedankt voor het compliment.

Ik begrijp het af en toe niet als u een compliment geeft, maar ik ben ook argwanend als u mij een compliment geeft. Ik verwijs naar vorige zittingen, waar u in de commissie mij een compliment gaf en daarna kreeg ik hier de volle laag. Dus ik ben er een beetje voorzichtig in.

In elk geval, mevrouw Van Dienderen, wat we willen doen met die visie is duidelijk bekijken hoe we die indicatoren gaan kunnen vaststellen. Daar helpen onze universiteiten mee. En als

we die dan hebben kunnen we er volop mee gaan. Maar dat neemt niet weg dat we nu al binnen de organisatie heel duidelijk, ook vanuit de deputatie, aan het duidelijk maken zijn dat die SDG's voor ons zomaar geen plakken van labeltjes is. Het is meer dan dat. Nogmaals bedankt voor het compliment.

VOORZITTER.- De heer Schoofs heeft het woord.

De heer SCHOOFS.- Ik ben geen lid van die actiegroepen. Ik spreek mij ook niet uit over de omvang van die sanering. Ik ben alleen zeer bekommerd, en ik geloof in de kracht van deze provincie. Mijn boodschap is dat ik absoluut het werk, ook van u als gedeputeerde, niet wil bemoeilijken. Maar ik denk dat er een aantal componenten zijn die duidelijker moeten gebracht worden. Ik denk dat u een aantal dingen gezegd hebt. Als er budgetten zijn moet u nooit het achterste van uw tong laten zien. Dat begrijp ik ook wel. Maar er is wel een vrees. Het gaat om een gigantisch domein, en men kijkt wel wat verder dan 3 à 5 jaar. Maar u hebt mij een duidelijk antwoord gegeven.

Ruimtelijke ordening

VOORZITTER.- De heer De Quick heeft het woord.

De heer DE QUICK.- Collega's, gedeputeerden,

In het bestuursakkoord 2019-2024 staan heel mooie beloften.

Ik weet dat de legislatuur nog niet ten einde is en er dus zeker nog wat tijd rest om een aantal zaken te verwezenlijken, maar niettemin is het toch wenselijk om de begroting even te toetsen aan de planning. En er vallen mij onmiddellijk al enkele bijzonder zaken op.

Zo lees ik in het bestuursakkoord bij het algemeen beleid dat u het evenwicht wil bewaken tussen stedenbouw en milieu. U schenkt hier de nodige aandacht aan het belang van groene ruimten en binnengebieden.

In uw 'goednieuwsshow' tijdens de verenigde raadscommissie van 6 november meldt u dat u met het provinciaal ruimtelijk beleidsplan Antwerpen een scherper ruimtelijk beleid beoogt door een intensievere én kwalitatievere invulling van de bestaande ruimte. U stelt tevens dat u verdere uitwerking wil bewerkstellingen door deze abstractie visie door te vertalen naar concrete acties.

Wat wordt bedoeld met de intensievere en kwalitatievere invulling van de bestaande ruimte wordt niet gedefinieerd. In nogal wat steden en gemeenten liggen er groene binnengebieden in zones die als bouwgrond zijn ingetekend.

Vandaar mijn vragen:

- Hoe moeten we ons in die binnengebieden de kwalitatievere invulling voorstellen?
- Benadert u de bestaande ruimte vanuit het oogpunt "mogelijkheid tot bewoning" (- niet bebouwd gebied in een bouwzone - of "mogelijkheid tot beplanting" - niet bebouwd gebied dat groene zone kan worden?

- Zal hierbij voorrang worden verleend aan de verdere bebouwing van deze gebieden of zal er worden gekozen voor meer beplanting met luchtzuiverende bomen?
- Wordt er voorrang gegeven aan stadsuitbreiding / stadsinbreiding of aan natuuruitbreiding in deze bestaande ruimte?
- Vanaf wanneer wordt gesproken van een groen binnengebied? Wat is hiervan de minimum en maximum grootte? Wat is hiervan de concrete invulling? Gaat het om bosgebied, of gewone grasbegroeiing, om weiland, enz.?

Graag een antwoord.

Dank u.

VOORZITTER.- Mevrouw Van Dienderen heeft het woord.

Mevrouw VAN DIENDEREN.- Collega's,

Mijn tussenkomst gaat over het provinciaal beleidsplan Ruimte in opmaak, versus een studie van het departement Omgeving, die recent gepubliceerd is en waar enkele belangrijke onderzoeksresultaten uit voortgekomen zijn.

Enkele raden geleden keurden we de conceptnota voor het nieuwe beleidsplan Ruimte goed. Inmiddels doorliep deze conceptnota een openbaar onderzoek. Het is dan de bedoeling dat burgers naar politieke groepen zoals wijzelf opmerkingen geven op de nota zoals die in openbaarheid is gebracht. Ook wij hadden daar wel nog wat bedenkingen over.

- De conceptnota is nog veel te vaag; ze zal niet als kader kunnen dienen voor een vergunningenbeleid.
- Er zijn geen concrete doelen om het ruimtebeslag in onze provincie te reduceren.
- Er wordt te weinig uitgegaan van de ecologische draagkracht van onze provincie. Het zijn dikwijls onze blauwe en groene structuren die zorgen dat er grenzen zijn aan het innemen van ruimte. Dat moet eigenlijk het vertrekpunt zijn van een ruimtelijk beleid.
- Er is een sluitend locatiebeleid nodig. Hier en daar worden daarover wel uitspraken gedaan, maar deze provincie is nog vergeven van slecht ontsloten bedrijventerreinen, of verkeersaanzuigende baanwinkels. Ik wil hiermee nog eens verwijzen naar de gouverneur. Zij is haar openingsrede gestopt met een aantal dromen of doelstellingen voor de toekomst. Zij heeft gezegd: "Vanaf 2030 zou geen enkel bedrijf nog op meer dan 10 km van een overslagpunt naar het spoor, binnenvaart of een andere duurzame, emissiearme vervoersmodus mogen liggen." Ik kan het alleen maar eens zijn met die doelstelling. 2030 is niet meer zover. Dat zou ook een doelstelling moeten kunnen zijn van dat beleidsplan Ruimte die onze duurzame ontsluiting van onze economische drivers is.
- Ook het versterken van de kernen in onze provincie is urgent en nodig! We denken dat hier de provincie ook een beleid rond kan voeren in haar begeleiding van de gemeentebesturen om naar goede praktijken over te gaan.
- Die kernen moeten ook de plek zijn voor betaalbaar en sociaal wonen.
- Een ruimtelijk beleid moet het kader vormen voor een duurzaam mobiliteitsbeleid.

- Wat ons ook opviel was dat die conceptnota nergens over governance gesproken wordt. Collega Schoofs heeft er al over gesproken. In die nota komt niet aan bod hoe dat we dat plan gaan realiseren, en met welke instrumenten, welke budgetten. Daar wordt niets over gezegd.

Dan spring ik nu over naar de studie van het departement Omgeving.

Zij hebben een studie gelanceerd om een analyse te doen van de vergunningen die de afgelopen 25 jaar zijn afgeleverd. De resultaten van deze studie zijn nogal ontvullend. Want ondanks alle goede intenties van beleidsplannen allerhande op alle verschillende niveaus - niveau Vlaanderen, op niveau van de provincie, op niveau van de gemeente, ieder bestuur had wel een structuurplan met van alle prachtige principes - blijkt dat het aankomt op de vergunningverlening. Het is eigenlijk de vergunningverlening die ons ruimtelijk beleid beïnvloed, en ook onze ruimtelijke omgeving kenmerkt. Dus als er een vergunning is wordt het toegekend en wordt het bouwproject gerealiseerd, en gaat die ongebreidelde aantasting van onze open ruimte gewoon verder. Bijvoorbeeld, waar iedereen het ook al jaren over eens is, is dat wij valleigebieden moeten veiligstellen. Er zijn in 2015 niet minder dan 252 vergunningen afgeleverd in die valleigebieden. Dus een duurzame bescherming van die valleigebieden is gewoon niet gerealiseerd omdat via de vergunningverlening daar toch nog van alles mogelijk was.

Kortom, maak van dat beleidsplan geen vrijblijvende academische oefening, maar maak daarvoor een dwingend kader voor de vergunningverlening. Het is via die vergunningverlening dat je uw ruimte vormgeeft, dat wij hier aan een open ruimte beleid kunnen doen. Dus dat beleidskader moet gewoon dwingend genoeg zijn om daar richting toe te bepalen.

Dank u.

VOORZITTER.- De heer Lemmens heeft het woord.

De heer LEMMENS, gedeputeerde.- Mijnheer De Quick, ik zal eerst even op uw vragen antwoorden alvorens ik verder de complimenten van mevrouw Van Dienderen in ontvangst neem.

Mijnheer De Quick, de concrete invulling van binnengebieden is een zaak van die omgevingsvergunningen, de bijhorende wetgeving en de ruimtelijke planning op gemeentelijk niveau. Het zijn zij die rond binnengebieden al of niet een vergunning moeten afleveren of de definitie geven. De zogenaamde goednieuwsshow waar u naar verwijst: ik vind dat een beetje oneerbiedig, eerlijk gezegd, voor het werk dat onze mensen daar hebben ingestoken. Ik heb gebracht waar er al 2 à 3 jaar aan gewerkt is. Men zou dat ook wel mogen appreciëren, denk ik. In die nota Ruimte in dat provinciaal beleidsplan Ruimte Antwerpen gaan we niet in op de binnengebieden op zich, maar wel op de woonkern en de rol van de kern in het groter geheel. Hoe maken we een woonkern als geheel kwalitatiever, en hoe komen we hier tot een kwalitatieve verdichting? Dat is in feite waar het over gaat. We gaan de lokale besturen voor dit aspect natuurlijk ondersteunen. Dat is ook wat mevrouw Van Dienderen naar voor brengt, die taak nemen we op ons om zoveel mogelijk de

gemeentebesturen te ondersteunen. Dat is belangrijk als zij hun gemeentelijke beleidsplannen willen verfijnen. En dan gaan we er zeker ook mee werken.

U vroeg ook: benadert u de bestaande ruimte vanuit het oogpunt mogelijkheid tot bewoning, of mogelijkheid tot beplanting, enz.? Wij benaderen nu de bestaande ruimte vanuit onze 4 basisprincipes. Die zijn zuinig ruimtegebruik, veerkracht, nabijheid en bereikbaarheid. U hebt het allemaal kunnen vernemen. Bij de benadering van de mogelijkheden in de kern is er dus zeker geen of-of-verhaal, maar een en-en-verhaal. De ruimte zullen we in zijn totaliteit bekijken. Het invullen van de binnengebieden moet doordacht gebeuren met het oog op de leefbaarheid voor bewoners en gebruikers. Dat invullen kan zowel met bebouwing van open ruimte, als een combinatie van beide zijn. Maar de voorwaarde moet steeds kwaliteit zijn waar we ook altijd willen op inzetten. Dat is ook een principe dat als een rode draad door onze nota Ruimte zit, van ons provinciaal beleidsplan Ruimte.

U hebt dan nog vragen over de voorrang voor de verdere bebouwing van de gebieden, en luchtzuiverende bomen, enz. Beide vragen, de stadsuitbreiding, de stadsinbreiding, en de natuuruitbreiding in bestaande ruimte, zijn belangrijk. Wij gaan voor het versterken, en dat is ook een basis van onze nota Ruimte, van de open ruimte, dus ook in kernen. Maar we gaan ook voor inbreiding en verdichting in kernen die goed gelegen zijn en een hoog voorzieningsniveau hebben. Dat is ook belangrijk. Je moet die samen bekijken, open ruimte en verdichting. Als je verdichting kan realiseren, kan je ook buiten meer open ruimte garanderen. Dat is de visie die alom aanwezig is in onze nota Ruimte. Die aspecten zijn opgenomen in de conceptnota, zuinig ruimtegebruik en veerkracht, en ook samenhangend ecologisch netwerk. Dat is dus geen voorrangsdiscussie waar we het hier over hebben, maar ik denk dat algemene normen of voorrangsregels hier ook geen soelaas brengen. We moeten die zaken echt bekijken in functie van het gebied. Maar fundamenteel is: verdichten zodat je meer open ruimte kan creëren. Je zal ook moeten verdichten, maar ook open ruimte creëren in de steden, want mensen moeten zich daar goed bij voelen. Dat is geen gemakkelijke discussie, maar die moeten we in alle geval toch aangaan.

Wanneer wordt er gesproken van een groen binnengebied? Ik zal u heel duidelijk zeggen dat daar geen duidelijk afgelijnde definitie is van een binnengebied. In ruimtelijke ordening gaat het vaak om het gebied gelegen binnen een bebouwd blok. Soms gaat het ook om een aaneenschakeling van verschillende tuinen. Dat kan ook een binnengebied zijn. In onze nota Ruimte wordt die term ook niet gebruikt, omdat wij natuurlijk als provincie het ruimere kader bekijken met een helikopterzicht over onze ganse provincie. Definities van een kern in een gemeente zullen meer en meer door een gemeente bepaald worden via RUP's en dergelijke meer. Wij geven de grote lijnen mee en hopen natuurlijk dat die grote lijnen ook worden gebruikt door gemeenten in hun vergunningenbeleid.

Dat brengt mij tot mevrouw Van Dienderen. U vraagt: is dat beleidsplan geen vrijblijvende academische oefening? Dat het geen dwingend kader is voor een vergunningverlening dat is wel correct. Het vergunningenbeleid moet uitvoering geven aan het ruimtelijk beleid dat hierachter steekt. Rond de visie die wij hier ontwikkelen moet u inderdaad uw vergunningenbeleid op enten. Maar het is niet zo dat als wij in 2023 bevallen van de echte nota Ruimte dat je daar vergunningstechnisch zaken zal mee kunnen doen. Daar zullen dan RUP's op worden gemaakt in verschillende gemeenten. Wij denken dat de verordende instrumenten zoals PRUP's, RUP's, en dergelijke, die moeten gebruikt worden om

vergunningen echt op te beoordelen, wel die visie mogen hebben van die nota Ruimte van dat beleidsplan. Maar wij gaan niet kunnen zeggen: dit is wetgevend kader. Daar is onze wetgeving nu eenmaal niet aan toe. Natuurlijk, de basisprincipes hopen wij in elke vergunning te kunnen terugvinden. Wij zullen die wel toetsen, maar het is geen verordenend kader, dat niet.

VOORZITTER.- De heer De Quick heeft het woord.

De heer DE QUICK.- Gedeputeerde Lemmens, bedankt voor uw uitleg.

Ik had dat antwoord verwacht. Het is inderdaad zo dat de gemeenten met ruimtelijke uitvoeringsplannen een aantal bepalingen opleggen, maar het stoort mij een beetje dat de provincie geen onderscheid maakt in die binnengebieden tussen de binnengebieden waar een bedrijf gestaan heeft, of die gebetonneerd zijn en de groene binnengebieden. Het gebeurt nu meer dat er stadsinbreiding gebeurt, zelfs op groene binnengebieden. En als ik dan in de toespraak van de gouverneur hoor dat gezonde lucht en fijnstof een prioriteit moet zijn, denk ik dat je beter die groene binnengebieden in de steden bewaart en behoudt en aan stadsinbreiding doet aan die gebieden die ooit bebouwd zijn geweest, of die gebetonneerd of verhard zijn, en niet in die groene binnengebieden een stukje bebouwt en dan de helft van dat groene gebied wegneemt om dan de helft te behouden als groene zone met gras. Ik denk als de provincie gaat voor duurzaam ruimtegebruik, u inderdaad, zoals u daarstraks heeft gemeld, in overleg moet gaan met die gemeenten over de ruimteinvulling, en dat u een sturende rol kan hebben in die bepaling van die groene binnengebieden en stadsinbreiding en stadsuitbreiding. Het is namelijk zo dat het niet alleen gaat om groene gebieden buiten de steden en woonkernen, maar dat het van het grootste belang is dat er ook groene gebieden blijven binnen die stads- en dorpskernen omdat die uiterst belangrijk zijn voor onze gezondheid.

VOORZITTER.- De heer Lemmens heeft het woord.

De heer LEMMENS, gedeputeerde.- Het zal u misschien verbazen, maar ik ben volledig akkoord met wat u zegt. Dat is niet in tegenstrijd met onze nota Ruimte. Uiteraard moet je binnen steden en dorpen ook zien, ook al wordt er verdicht, dat je ook nog kwalitatief genoeg open ruimte hebt. Ik denk dat elke gemeente die zichzelf respecteert ook wel tracht in zijn kern de nodige ruimte te voorzien waar mensen zich goed voelen. Dat is de kwaliteit waar ik het daarjuist over had. Maar het zal natuurlijk aan de gemeenten zijn om binnen RUP's en binnen beleidsmatig gewenste ontwikkelingen te zien of zij hun kernen op een goede manier verder ontwikkelen. En ik hoop dat ze doen met in het achterhoofd wat ik daarjuist aan mevrouw Van Dienderen heb gezegd, met dat beleidsplan Ruimte provincie Antwerpen, waar een aantal worden aangereikt naar gemeenten om ermee om te gaan. Dat is verdichting en open ruimte, maar kwalitatief ruimtegebruik. Dat is enorm belangrijk in deze.

VOORZITTER.- Mevrouw Van Dienderen heeft het woord.

Mevrouw VAN DIENDEREN.- Eigenlijk kan ik in mijn reactie opnieuw verwijzen naar ons ongeduld. Er is nu eenmaal een urgentie. Die open ruimte blijft aangesneden worden. Dat was ook het hele punt van die studie van het departement Omgeving, dat ondanks al die beleidsplannen en beleidsintenties er in de praktijk nog steeds heel wat open ruimte ingenomen wordt. Dus dat het niet een halt is kunnen toegeroepen worden. Vandaar ons pleidooi om van dat beleidsplan geen academische oefening te maken, maar wel een kader. U hebt mij een duidelijk antwoord gegeven. Inderdaad, dat beleidsplan wordt geen verordenend document. Daarvoor is het ook niet bedoeld. Maar mijn vraag om daar ook een governance-luik aan te koppelen gaat wel in die richting. Welke stedenbouwkundige verordeningen laat u daarop los? Welke RUP's wenst u op te starten? In een andere tussenkomst heb ik nog iets gevraagd rond een programma aan RUP's voor natuurverbindingen, een van de belangrijke bevoegdheden ook van dit bestuur. Het punt is dat het niet gebeurt, en dat op die manier ook die beleidsplannen voor een stuk dode letter blijven als daar geen gevolg aan gegeven wordt via het instrumentarium dat ons ruimtelijk beleid ter beschikking heeft, namelijk die RUP's en die verordende instrumenten als stedenbouwkundige verordeningen.

Dus een pleidooi om toch na te denken over het uitvoerend kader.

VOORZITTER.- De heer Lemmens heeft het woord.

De heer LEMMENS, gedeputeerde.- Mevrouw Van Dienderen, u moest eens weten, vraag het maar aan de collega's, hoe een ongeduldig man ik ben. Ik zou ook veel sneller willen gaan. Maar bij de opmaak van zo'n beleidsplan is er een hele wetgeving te volgen. Wij kunnen niet sneller gaan dan dit. Wij hebben ook de bevolking moeten raadplegen. Wij hebben tal van informatiemomenten met de bevolking gehad. Dat is allemaal voorzien in de procedure. En ik kan niet sneller gaan.

Als u mij vraagt om initiatieven te nemen in functie van dit beleidsplan, kan ik u zeggen dat de grote lijnen vastliggen, maar het is nog vrij abstract. We moeten nu gaan werken naar een veel betere invulling met ook heel wat onderzoeken die momenteel zijn opgestart rond open ruimte, energiegebieden, en dergelijke meer. Dus dat zijn zaken die we aan het doen zijn.

Ik zou veel sneller willen gaan, maar er is nu een wetgeving waar wij ons aan moeten houden. Natuurlijk kunnen er ondertussen initiatieven genomen worden allerhande. En wij doen dat ook. Wij zijn toch met een aantal initiatieven bezig rond groene gebieden. Ik heb er daarjuist twee vernoemd, het Groene Kruis is daar een van, waar we samen met een aantal bewegingen in het noorden van Antwerpen toch werk willen gaan maken van die groene verbindingen. Het is toch niet onbelangrijk dat we ondertussen het abstracte werk, zoals u dat noemt, willen afmaken, maar we langs de andere kant met gebiedsgericht beleid zaken willen ondernemen op het terrein.

VOORZITTER.- Als er geen tussenkomsten meer zijn, stel ik voor om de zitting te schorsen en de overige tussenkomsten morgen verder te zetten in deze raad.

De vergadering wordt geschorst om 17.55 uur.